

**Godišnji finansijski izveštaj
Energoprojekt Entela a.d. za 2017.
godinu**

Beograd, april 2018. godine

U skladu sa članom 2. stav 1. tačka 43. Zakona o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011 i 112/2017 - dalje: Zakon),, **Energoprojekt Entel a.d. iz Beograda, MB: 07470975 objavljuje:**

GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2017. GODINU ZA BILANS

S A D R Ž A J

- I. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ SA IZVEŠTAJEM REVIZORA**
 - 1. FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ENERGOPROJEKT ENTEL A.D. ZA 2017. GODINU**
(Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu, Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu, Statistički izveštaj, Napomene uz finansijske izveštaje)
 - 2. Izvestaj nezavisnog revizora za 2017. godinu u celini**
- II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA**
- III. PODATCI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA**
- IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA**
- V. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**
- VI. ODLUKA O USVAJANJU GODIŠNJEG IZVEŠTAJA**
- VII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA**

**I 1. GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ENERGOPROJEKT ENTEL A.D.
ZA 2017. Bilans stanja, Bilans uspeha, Izveštaj o ostalom rezultatu,
Izveštaj o tokovima gotovine, Izveštaj o promenama na kapitalu,
Statistički izveštaj, Napomene uz konsolidovane finansijske izveštaje**

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD	
Седиште:	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12. 20 17 године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 2016	Почетно стање 2016
1	2	3	4	5	6	7
	А К Т И В А					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		648.525	701.409	752.882
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003	21	2.258	4.267	5.300
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	21	2.258	4.267	5.300
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007				
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010	22	585.680	582.086	603.621
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011				
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	22a	491.937	496.361	516.987
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	22a	57.481	49.463	50.372
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014	22b	1.924	1.924	1.924
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015				
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и улагања у припреми	0016	22a	34.338	34.338	34.338
027 и део 029	7. Улагања у туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (020+021+022+023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04 осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (025+026+027+028+029+030+031+032+033)	0024	23	60.587	115.056	143.961
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025	23a	22.974	22.974	22.974
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	0026				
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027				
043 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0028				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 2016	Почетно стање 2016
1	2	3	4	5	6	7
044 и део 049	5. Дугорочни пласмани матичним зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству	0029	23b	37.613	86.585	120.162
045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030				
045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 и део 049	9. Остали дугорочни пласмани	0033	23b		5.497	825
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034				
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих правних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037				
053 и део 059	4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања на основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		680.217	558.337	502.792
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044	24	5.028	630	3.789
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045				
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048				
14	5. Стална средства намењена продаји	0049	24			3.462
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	24	5.028	630	327
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051	25	254.448	136.179	59.624
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052		17		
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053	25		64.896	4.458
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	25	192	405	1.528
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055			1.777	
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056	25	200.869	69.101	53.638
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		53.370		
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. Потраживања из специфичних послова	0059				
22	IV. Друга потраживања	0060	26	350.868	354.676	364.344
236	V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	0061				
(23 осим 236) - 237	VI. Краткорочни финансијски пласмани (0063+0064+0065+0066+0067)	0062	27	35.273	39.975	35.990
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 и део 239	3. Краткоточни кредити и зајмови у земљи	0065				
233 и део 239	4. Краткоточни кредити и зајмови у иностранству	0066				
234,235,238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067	27	35.273	39.975	35.990
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	28	27.441	21.109	35.678
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069	29			2.958
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	30	7.159	5.768	409

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 2016	Почетно стање 2016
1	2	3	4	5	6	7
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0042+0043)	0071		1.328.742	1.259.746	1.255.674
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072	40	216.905	83.094	60.805
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420-0421) >= 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401	31	1.056.855	1.063.098	1.077.883
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402	31a	173.223	173.223	173.223
300	1. Акцијски капитал	0403	31a	173.223	173.223	173.223
301	2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410				
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 и 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	31b	22.744	22.744	22.744
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414	31c	333.044	333.044	346.334
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415				
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)	0417	31d	527.844	534.087	535.582
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418	31d	221.440	221.926	239.364
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419	31d	306.404	312.161	296.218
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423) (0422+0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425+0432)	0424	32	60.926	8.433	6.078
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425	32	59.784	6.096	6.078
400	1. Резервисања трошкова у гарантном року	0426		53.313		
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429	32	6.471	6.096	6.078
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430				
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	I. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432		1.142	2.337	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				

Попуњава правно лице - предзетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

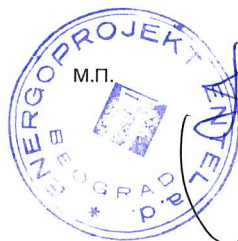
- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1009+1016+1017)	1001	8	666.989	555.608
60	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002	8a	1.061	970
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004	8a	1.061	970
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007			
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008			
61	III. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009	8b	665.928	554.630
610	1. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	8b	184	162
611	2. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011	8b	165.910	224.045
612	3. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	8b	2.429	20.691
613	4. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје готових производа и услуга на домаћем тржишту	1014	8b	439.667	296.756
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015	8b	57.738	12.976
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ..	1016			
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	8c		8
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+ 1028+1029) >= 0	1018		629.855	541.322
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	9	1.061	970
62	II. ПРИХОД ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020			
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	10	8.335	9.182
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	10	9.505	9.152
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	11	352.414	319.264
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	12	86.342	79.730
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	13	17.081	15.818

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
541 до 549	Х. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	13	54.866	384
55	ХИ. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	14	100.251	106.822
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1018) >= 0	1030	18	37.134	14.286
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018-1001) >= 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033+1038+1039)	1032	15а	315.918	334.206
66 осим 662, 663 и 664	И. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034+1035+1036+1037)	1033	15а	315.534	332.149
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034	15а	305.864	332.134
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035	15а	38	14
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036		9.000	
669	4. Остали финансијски приходи	1037	15а	632	1
662	ИИ. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038	15а	168	316
663 и 664	ИИИ. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039	15а	216	1.741
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041+1046+1047)	1040	15б	35.224	8.886
56 осим 562, 563 и 564	И. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042+1043+1044+1045)	1041	15б	30.473	2.975
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042	15б	30.464	2.951
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043	15б	9	24
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045			
562	ИИ. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	15б	115	3.830
563 и 564	ИИИ. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	15б	4.636	2.081
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1040)	1048	18	280.694	325.320
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040-1032)	1049			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	16а	30.526	6.696
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	16б	7.649	6.452
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054	18	340.705	339.850
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055			
69 - 59	М. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056			
59 - 69	Н. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057	17		
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1054-1055+1056-1057)	1058	18	340.705	339.850
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1055-1054+1057-1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	И. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	19	34.423	27.596
део 722	ИИ. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061	19		93
део 722	ИИИ. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062		122	
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064	19	306.404	312.161
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070	20	725	739
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			

у БЕОГРАДУ
 дана 19.02.2018 године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А: НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		306.404	312.161
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			7.486
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добици	2017			
	б) губици	2018			

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD	
Седиште :	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА 1	АОП 2	Износ	
		Текућа година 3	Претходна година 4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	709.000	614.775
1. Продаја и прмљени аванси	3002	657.209	607.705
2. Примљене камате из пословних активности	3003	186	300
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	51.605	6.770
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	697.358	677.454
1. Исплате дѢбављачима и дати аванси	3006	259.042	340.880
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	343.730	295.928
3. Плаћене камате	3008	92	2
4. Порез на добитак	3009	39.722	13.838
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	54.772	26.806
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3011	11.642	
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3012		62.679
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	310.517	334.531
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и осталих средстава	3015	551	2.993
3. Остали финансијски пласмани (нето прилив)	3016		
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	5.434	9.542
5. Примљене дивиденде	3018	304.532	321.996
II. Остали одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	19.417	14.448
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	19.417	14.448
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022		
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3023	291.100	320.083
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3024		

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Прилив готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025	36.244	36.057
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето прилив)	3027	36.244	36.057
3. Краткорочни кредити (нето прилив)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	312.646	307.576
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одлив)	3033		
3. Краткорочни кредити (одлив)	3034		
4. Остале обавезе	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	312.646	307.576
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3039	276.402	271.519
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)	3040	1.055.761	985.363
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3005+3019+3031)	3041	1.029.421	999.478
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040-3041)	3042	26.340	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041-3040)	3043		14.115
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	21.109	35.678
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	20.008	454
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	27.441	21.109

HSFormular © 2002-2014 Handy soft

у _____ БЕОГРАДУ _____
 дана _____ 19.02.2018 _____ године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник	ПИБ
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112
100389086	
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD	
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата					
		АОП	АОП	30 Основни капитал	АОП	31 Уписани а неуплаћени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспо- ређени добитак	АОП	330 Резерви- зационе резерве	
1	2	3	4	5	6	7	8	9									
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2016																
	а) дуговни салдо рачуна	4001	4019	4037	4055	4073	4091	4109									
	б) потражни салдо рачуна	4002	173.223	4020	4056	4074	4092	4110									407.452
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика																
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003	4021	4039	4057	4075	4093	4111									61.118
	б) исправке на потражној страни рачуна	4004	4022	4040	4058	4076	4094	4112									
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2016																
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4005	4023	4041	4059	4077	4095	4113									
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4006	173.223	4024	4060	4078	4096	4114									346.334
4.	Промене у претходној 2016 години																
	а) промет на дуговној страни рачуна	4007	4025	4043	4061	4079	4097	4115									13.290
	б) промет на потражној страни рачуна	4008	4026	4044	4062	4080	4088	4116									
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2016																
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4009	4027	4045	4063	4081	4099	4117									
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4010	173.223	4028	4064	4082	4100	4118									333.044

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата			
		АОП	30 Основни капитал	АОП	31 Уписани и неуплаћени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспоређени добитак	АОП	330 Ревалоризационе резерве
1	2		3		4		5	6		7		8		9	
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика														
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4011		4029	4047	4065			4083		4101		4119		
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030	4048	4066			4084		4102		4120		
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2017														
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4013		4031	4049	4067			4085		4103		4121		
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4014	173.223	4032	4050	4068	22.744		4086		4104	534.087	4122	333.044	
8.	Промене у текућој 2017 години														
	а) промет на дуговој страни рачуна	4015		4033	4051	4069			4087		4105	312.647	4123		
	б) промет на потражној страни рачуна	4016		4034	4052	4070			4088		4106	306.404	4124		
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2017														
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4017		4035	4053	4071			4089		4107		4125		
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4018	173.223	4036	4054	4072	22.744		4090		4108	527.844	4126	333.044	

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										
		331 Актуарски добити или губици	АОП	332 Добити или губици по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	АОП	333 Добити или губици по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	АОП	334 и 335 Добити или губици по основу инотраног пословања и прерачуна финансиј- ских инвестирања	АОП	336 Добити или губици по основу хеџинга новчаног тока	АОП	337 Добити или губици по основу ХОВ распо- ложивих за продају
1	2	10	11	12	13	14	15					
	Почетно стање на дан 01.01. 2016											
1.	а) дуговни салдо рачуна	4127	4145	4163	4181	4199	4217					
	б) потражни салдо рачуна	4128	4146	4164	4182	4200	4218					
2.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика											
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4129	4147	4165	4183	4201	4219					
	б) исправке на потражној страни рачуна	4130	4158	4166	4184	4202	4220					
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2016											
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4131	4149	4167	4185	4203	4221					
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4132	4150	4168	4186	4204	4222					
4.	Промене у претходној 2016 години											
	а) промет на дуговној страни рачуна	4133	4151	4169	4187	4205	4223					
	б) промет на потражној страни рачуна	4134	4152	4170	4188	4206	4224					
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2016											
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4135	4153	4171	4189	4207	4225					
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4136	4154	4172	4190	4208	4226					
6.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика											
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4137	4155	4173	4191	4209	4227					
	б) исправке на потражној страни рачуна	4138	4156	4174	4192	4210	4228					

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала									
		АОП	331 Актуарски добитци или губици	332 Добитци или губици по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	АОП	333 Добитци или губици по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	АОП	334 и 335 Добитци или губици по основу инструманата пословања и прерачуна финансиј- ских извештаја	АОП	336 Добитци или губици по основу хеџинга новчаног тока	АОП
1	2	10	11	12	13	14	15				
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2017										
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4139	4157	4175	4193	4211	4229				
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4140	4158	4176	4194	4212	4230				
	Промене у текућој 2017 години										
8.	а) промет на дуговној страни рачуна	4141	4159	4177	4195	4213	4231				
	б) промет на потражној страни рачуна	4142	4160	4178	4196	4214	4232				
	Стање на крају текуће године 31.12. 2017										
9.	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4143	4161	4179	4197	4215	4233				
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4144	4162	4180	4198	4216	4234				

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

СТАТИСТИЧКИ ИЗВЕШТАЈ

за 20 17 . годину

I. ОПШТИ ПОДАЦИ О ПРАВНОМ ЛИЦУ И ПРЕДУЗЕТНИКУ

ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Број месеци пословања (ознака од 1 до 12)	9001	12	12
2. Ознака за власништво (ознака од 1 до 5)	9002	2	2
3. Број страних (правних или физичких) лица која имају учешће у капиталу	9003		
4. Број страних (правних или физичких) лица чије је учешће у капиталу 10% или више од 10%	9004		
5. Просечан број запослених на основу стања крајем сваког месеца (цео број)	9005	200	186

II. БРУТО ПРОМЕНЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ И НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМЕ И БИОЛОШКИХ СРЕДСТАВА

- износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
01	1. Нематеријална имовина				
	1.1. Стање на почетку године	9006	13.052	8.785	4.267
	1.2. Повећања (набавке) у току године	9007	73		73
	1.3. Смањења у току године	9008	2.082		2.082
	1.4. Ревалоризација	9009			
	1.5. Стање на крају године (9006+9007-9008+9009)	9010	11.043	8.785	2.258
02	2. Некретнине, постројења и опрема				
	2.1. Стање на почетку године	9011	622.151	40.065	582.086
	2.2. Повећања (набавке) у току године	9012	19.417		19.417
	2.3. Смањења у току године	9013	15.823		15.823
	2.4. Ревалоризационе резерве	9014			
	2.5. Стање на крају године (9011+9012-9013+9014)	9015	625.745	40.065	585.680
03	3. Биолошка средства				
	3.1. Стање на почетку године	9016			
	3.2. Повећања (набавке) у току године	9017			
	3.3. Смањења у току године	9018			
	3.4. Ревалоризација	9019			
	3.5. Стање на крају године (9016+9017-9018+9019)	9020			

III. СТРУКТУРА ОСНОВНОГ КАПИТАЛА

- износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
300	1. Акцијски капитал	9021	173.223	173.223
	у томе: страни капитал	9022		
301	2. Удели друштва с ограниченом одговорношћу	9023		
	у томе: страни капитал	9024		
302	3. Улози	9025		
	у томе: страни капитал	9026		
303	4. Државни капитал	9027		
304	5. Друштвени капитал	9028		
305	6. Задружни удели	9029		
306	7. Емисиона премија	9030		
309	8. Остали основни капитал	9031		
30	9. СВЕГА (9021+9023+9025+9027+9028+9029+9030+9031=0402)	9032	173.223	173.223

IV. СТРУКТУРА АКЦИЈСКОГ КАПИТАЛА

 - број акција као цео број -
 - износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
	1. Обичне акције			
	1.1. Број обичних акција	9033	422.495	422.495
део 300	1.2. Номинална вредност обичних акција - укупно	9034	173.223	173.223
	2. Приоритетне акције			
	2.1. Број приоритетних акција	9035		
део 300	2.2. Номинална вредност приоритетних акција - укупно	9036		
300	3. СВЕГА - номинална вредност акција (9034+9036=9021)	9037	173.223	173.223

V. СТРУКТУРА ИСПЛАЋЕНИХ ДИВИДЕНДИ И УЧЕШЋА У ДОБИТКУ, ПО СЕКТОРИМА

- износи у хиљадама динара -

ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Привредна друштва (домаћа правна лица)	9038	270.240	265.536
2. Физичка лица	9039	41.131	40.595
3. Држава и институције и организације које се финансирају из буџета	9040		
4. Финансијске институције	9041	177	810
5. Непрофитне организације, фондације и фондови непрофитног карактера	9042		
6. Страна физичка лица	9043	64	61
7. Страна правна лица	9044	1.034	574
8. Европске финансијске и развојне институције	9045		
9. СВЕГА (9038+9039+9040+9041+9042+9043+9044+9045=3037)	9046	312.646	307.576

VI. ПОТРАЖИВАЊА И ОБАВЕЗЕ

- износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
226	1. Потраживања у току године од друштва за осигурање за накнаду штете (дуговни промет без почетног стања)	9047		
450	2. Обавезе за нето зараде и накнаде зарада, осим накнада зарада које се рефундирају (потражни промет без почетног стања)	9048	181.971	154.466
451	3. Обавезе за порез на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9049	30.111	26.678
452	4. Обавезе за доприносе на зараде и накнаде зарада на терет запосленог (потражни промет без почетног стања)	9050	61.249	56.763
461, 462 и 723	5. Обавезе за дивиденде, учешће у добитку и лична примања послодавца (потражни промет без почетног стања)	9051	622.176	618.673
465	6. Обавезе према физичким лицима за накнаде по уговорима (потражни промет без почетног стања)	9052		
	7. Контролни збир (од 9047 до 9052)	9053	895.507	856.580

VII. ДРУГИ ТРОШКОВИ И РАСХОДИ

- износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
520	1. Трошкови зарада и накнада зарада (брuto)	9054	273.331	237.907
521	2. Трошкови пореза и доприноса на зараде и накнаде зарада на терет послодавца	9055	55.095	51.572
522, 523, 524 и 525	3. Трошкови накнада физичким лицима (брuto) по основу уговора	9056	10.915	14.797
526	4. Трошкови накнада директору, односно члановима органа управљања и надзора	9057	2.724	1.730
529	5. Остали лични расходи и накнаде	9058	10.349	13.258
део 525, 533 и део 54	6. Трошкови закупнина	9059	2.034	2.449
део 525, део 533 и део 54	7. Трошкови закупнина земљишта	9060		
536 и 537	8. Трошкови истраживања и развоја	9061		
552	9. Трошкови премија осигурања	9062	1.785	1.302
553	10. Трошкови платног промета	9063	2.662	1.836
554	11. Трошкови чланарина	9064	1.311	1.292
555	12. Трошкови пореза	9065	2.793	5.818
556	13. Трошкови доприноса	9066		
део 560, део 561 и 562	14. Расходи камата и део финансијских расхода	9067	30.588	5.075
део 560, део 561 и део 562	15. Расходи камата по кредитима од банака и других финансијских институција (укупно):	9068		
	15.1. Расходи камата по краткорочним кредитима у земљи	9069		
	15.2. Расходи камата по краткорочним кредитима у иностранству	9070		
	15.3. Расходи камата по дугорочним кредитима у земљи	9071		
	15.4. Расходи камата по дугорочним кредитима у иностранству	9072		
део 579	16. Расходи за хуманитарне, научне, верске, културне, здравствене, образовне и за спортске намене, као и за заштиту човекове средине	9073	4.407	4.406
579	17. Остали непоменути расходи	9074	2.907	25
	18. Контролни збир (од 9054 до 9074)	9075	400.901	341.467

VIII. ДРУГИ ПРИХОДИ

- износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5
640	1. Приходи од премија, субвенција, дотација, регреса, компензација и повраћаја пореских дажбина	9076		
део 641	2. Приходи по основу условљених донација	9077		
део 650	3. Приходи од закупнина за земљиште	9078		
651	4. Приходи од чланарина	9079		
део 660, део 661 и 662	5. Приходи од камата	9080	720	23.467
део 660, део 661 и део 662	6. Приходи од камата по рачунима и депозитима у банкама и осталим финансијским институцијама	9081	168	316
део 660, део 661 и део 669	7. Приходи по основу дивиденди и учешћа у добитку	9082	305.182	308.681
	8. Контролни збир (од 9076 до 9082)	9083	306.070	332.464

IX. ОСТАЛИ ПОДАЦИ

- износи у хиљадама динара -

ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Обавезе за акцизе (према годишњем обрачуна акциза)	9084		
2. Обрачунате царине и друге увозне дажбине (укупан годишњи износ према обрачуна)	9085		
3. Капиталне субвенције и друга државна додељивања за изградњу и набавку основних средстава и нематеријалне имовине	9086		
4. Државна додељивања за премије, регрес и покриће текућих трошкова пословања	9087		
5. Остала државна додељивања	9088		
6. Примљене донације из иностранства и друга бесповратна средства у новцу или натура од иностраних правних и физичких лица	9089		
7. Лична примања предузетника из нето добитка (попуњавају само предузетници)	9090		
8. Контролни збир (од 9084 до 9090)	9091		

X. РАЗГРАНИЧЕНИ НЕГАТИВНИ НЕТО ЕФЕКТИ УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И КУРСНИХ РАЗЛИКА

- износи у хиљадама динара -

ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Почетно стање разграниченог нето ефекта уговорене валутне клаузуле	9092		
2. Разграничени нето ефекат уговорене валутне клаузуле	9093		
3. Сразмерни део укинутог разграниченог нето ефекта уговорене валутне клаузуле	9094		
4. Преостали износ разграниченог нето ефекта уговорене валутне клаузуле (ред. бр. 1. + ред. бр. 2. - ред. бр. 3.)	9095		
5. Почетно стање разграниченог нето ефекта курсних разлика	9096		
6. Разграничени нето ефекат курсних разлика	9097		
7. Сразмерни део укинутог разграниченог нето ефекта курсних разлика	9098		
8. Преостали износ разграниченог нето ефекта курсних разлика (ред. бр. 5. + ред. бр. 6. - ред. бр. 7.)	9099		

XI. РАЗГРАНИЧЕНИ ПОЗИТИВНИ НЕТО ЕФЕКТИ УГОВОРЕНЕ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ И КУРСНИХ РАЗЛИКА

- износи у хиљадама динара -

ОПИС	АОП	Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
1. Почетно стање разграниченог нето ефекта уговорене валутне клаузуле	9100		
2. Разграничени нето ефекат уговорене валутне клаузуле	9101		
3. Сразмерни део укинутог разграниченог нето ефекта уговорене валутне клаузуле	9102		
4. Преостали износ разграниченог нето ефекта уговорене валутне клаузуле (ред. бр. 1. + ред. бр. 2. - ред. бр. 3.)	9103		
5. Почетно стање разграниченог нето ефекта курсних разлика	9104		
6. Разграничени нето ефекат курсних разлика	9105		
7. Сразмерни део укинутог разграниченог нето ефекта курсних разлика	9106		
8. Преостали износ разграниченог нето ефекта курсних разлика (ред. бр. 5. + ред. бр. 6. - ред. бр. 7.)	9107		

XII. БРУТО ПОТРАЖИВАЊА ЗА ДАТЕ КРЕДИТЕ И ЗАЈМОВЕ, ПРОДАТЕ ПРОИЗВОДЕ, РОБУ И УСЛУГЕ И ДАТЕ АВАНСЕ И ДРУГА ПОТРАЖИВАЊА

- износи у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ	АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
23 осим 236 и 237	1. Краткорочни финансијски пласмани (9109+9110+9111+9112)	9108	35.273		35.273
део 232, део 234, део 238 и део 239	1.1. Пласмани физичким лицима (кредити и зајмови)	9109			
део 230, део 231, део 232, део 234, део 238, део 239	1.2. Пласмани домаћим правним лицима и предузетницима (кредити и зајмови)	9110			
део 230 и део 239	1.3. Пласмани матичним и зависним правним лицима у иностранству (кредити и зајмови)	9111	35.273		35.273
део 230, део 231, део 232, 233, део 234, 235, део 238 и део 239	1.4. Остали краткорочни финансијски пласмани	9112			
део 04 и део 05	2. Дугорочни финансијски пласмани и дугорочна потраживања (9114+9115+9116)	9113	37.613		37.613
део 048 и део 049	2.1. Пласмани физичким лицима (кредити и зајмови)	9114			
део 043, део 045, део 048, део 049, део 050, део 051 и део 059	2.2. Пласмани домаћим правним лицима и предузетницима (кредити и зајмови) и део дугорочних потраживања од домаћих правних лица и предузетника	9115			
део 043, 044, део 045, 048, део 049, део 050, део 051 и део 059	2.3. Остали дугорочни финансијски пласмани и део дугорочних потраживања	9116	37.613		37.613
016, део 019, 028, део 029, 038 део 039, 052, 053, 055, део 059, 15, 159 200, 202, 204, 206 и део 209	3. Продати производи, роба и услуге и дати аванси (9118+9119+9120+9121+9122+9123)	9117	206.106		206.106
део 016, део 019, део 028, део 029, део 038, део 039 део 052, део 053, део 055, део 059, део 202, део 204, део 206 и део 209	3.1. Продати производи, роба и услуге и дати аванси физичким лицима	9118			

Група рачуна, рачун	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ	АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
део 15, део 159 део 016, део 019 део 028, део 029, део 038, део 039, део 052, део 053 део 055, део 059 део 200, део 202, део 204, део 206 и део 209	3.2. Продати производи, роба и услуге и дати аванси јавним предузећима	9119	171.758		171.758
део 15, део 159 део 016, део 019 део 028, део 029 део 038, део 039 део 052, део 053, део 055, део 059 део 200, део 202, део 204, део 206 и део 209	3.3. Продати производи, роба и услуге и дати аванси домаћим правним лицима и предузетницима	9120	34.348		34.348
део 15, део 159 део 016, део 019, део 028, део 029 део 038, део 039, део 052, део 053, део 055, део 059 део 204, део 206 и део 209	3.4. Продати производи, роба и услуге и дати аванси републичким органима и организацијама	9121			
део 15, део 159, део 016, део 019, део 028, део 029, део 038, део 039 део 052, део 053, део 055, део 059 део 204, део 206 и део 209	3.5. Продати производи, роба и услуге и дати аванси јединицама локалне самоуправе	9122			
део 15, део 159, део 016, део 019, део 028, део 029, део 038, део 039, део 052, део 053, део 055, део 059 део 200, део 202, део 204, део 206 и део 209	3.6. Остала потраживања по основу продаје и остали аванси	9123			
054, 056, део 059, 21, 22	4. Друга потраживања (9125+9126+9127+9128+9129+9130)	9124	350.868		350.868
део 054, део 056, део 059, део 220, 221, део 228 и део 229	4.1. Потраживања од физичких лица	9125			
део 054, део 056, део 059, део 21, део 220, део 228 и део 229	4.2. Потраживања од јавних предузећа	9126			
део 054, део 056, део 059, део 21, део 220, део 228 и део 229	4.3. Потраживања од домаћих правних лица и предузетника	9127			
део 056, део 059, део 220, 222, део 223, део 224, део 225, део 228 и део 229	4.4. Потраживања од републичких органа и организација	9128			
део 056, део 059, део 220, део 222, део 223, део 224, део 225, део 228 и део 229	4.5. Потраживања од јединица локалне самоуправе	9129			

Група рачуна, рачун	ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ	АОП	Бруто	Исправка вредности	Нето (кол. 4 - 5)
1	2	3	4	5	6
део 054, део 056, део 059, део 21 део 220, део 224, део 225, део 226, део 228 и део 229	4.6. Остала потраживања	9130	350.868		350.868

у _____ БЕОГРАДУ _____

дана _____ 19.02.2018 _____ године

Законски заступник

**NAPOMENE UZ REDOVAN GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ZA 2017. GODINU**

Beograd, 2018. godine

S A D R Ž A J

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	11
6. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
6.1. Procenjivanje	12
6.2. Efekti kurseva stranih valuta	13
6.3. Prihodi	13
6.4. Rashodi.....	14
6.5. Porez na dobitak.....	15
6.6. Nematerijalna imovina.....	17
6.7. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
6.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
6.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
6.10 Investicione nekretnine	21
6.11 Stalna sredstva namenjena prodaji.....	22
6.12. Finansijski instrumenti	22
6.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	24
6.14. Kratkoročna potraživanja.....	25
6.15. Finansijski plasmani	26
6.16. Obaveze	26
6.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	27
6.18. Naknade zaposlenima	29
7. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU.....	29
7.1 Kreditni rizik.....	31
7.2 Tržišni rizik.....	32
7.3 Kamatni rizik.....	32
7.4 Rizik od promene cena	33
7.5 Rizik likvidnosti	33
7.6 Upravljanje rizikom kapitala	34
8. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	36
9. POSLOVNI PRIHODI.....	37
9.1. Prihodi od prodaje robe	37
9.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga.....	37
9.3. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i drugi poslovni prihodi	37
10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	38
11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	38
12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA.....	39
13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	39

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	40
15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	40
16. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	41
16.1. Finansijski prihodi.....	41
16.2. Finansijski rashodi	42
17. OSTALI PRIHODI I RASHODI.....	42
17.1. Ostali prihodi.....	42
17.2. Ostali rashodi.....	42
18. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA.....	43
19. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK	43
20. ZARADA PO AKCIJI	44
21. NEMATERIJALNA IMOVINA	45
22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA.....	46
22.1. Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	46
23. Investicione nekretnine.....	47
24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	47
Učešća u kapitalu	47
Dugoročni plasmani.....	48
25. ZALIHE.....	49
26. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE	49
27. DRUGA POTRAŽIVANJA.....	50
28. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	50
29. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	50
30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	51
31. KAPITAL	52
Osnovni kapital.....	53
32. DUGOROČNA REZERVISANJA.....	55
33. DUGOROČNE OBAVEZE.....	57
34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	57
35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA	57
36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	58
37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	58
38. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	59
39. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	59
40. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	60

41. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	60
42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	60
43. SUDSKI SPOROVI	63
44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	64

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07470975
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100389086

Relevantne pravne činjenice vezane za istorijat Društva su sledeće:

Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice ,upisano je u registar kod Trgovinskog suda u Beogradu, na registarskom ulošku broj 1-4706-00, rešenjem Fi-425/90 od 12.01.1990. i upisano je kao Deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata I sistema "ENERGOPROJEKT ENTEL" sa potpunom odgovornošću Beograd. Na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 13.juna 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.12129/02 od 28. 11.2002. Društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8049 od 29.3.2005. godine.

Privatizacija društva je započeta po starim zakonima važećom u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo od 86,26% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata i sistema.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE.

Zavisna društva u inostranstvu su sledeća:

- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C
- kompanija ENERGO CONSULT UAE
- kompanija ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju: **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE	100
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u srednje pravno lice.

Akcije Energoprojekt Entela a.d. su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Godišnji finansijski izveštaji za 2017. godinu koji su predmet ovih Napomena su pojedinačni finansijski izveštaji Društva i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKTE ENTEL-a dana 28.02.2017. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2017. godine 200 i
- 2016. godine: 186 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2017. godini sačinjavala su sledeća lica:

MLADEN SIMOVIĆ	Direktor
GORDANA LIŠOV	Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Izvršni direktor za realizaciju projekta,
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2017. godine prikazano je u okviru Napomene 31a.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje i 112/2015),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 6/2014 - usklađeni din. izn., 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015, 83/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 108/2016 i 7/2017 - usklađeni din. izn.),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 24/2014, 30/2015, 101/2016),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu («Službeni glasnik RS» broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz

konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),

- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji”- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)

- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine) i
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine).

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i MSFI 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti” i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje”, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha,
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima”, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi”, MRS 11 „Ugovori o izgradnji”, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata”, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina” i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca” i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,
- IFRIC 22 Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena,
- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji

je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,

- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4,
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15 i
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar**.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

6.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

6.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2017.	31.12.2016.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	118,4727	123,4723
1 USD	99,1155	117,1353

6.3. Prihodi

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom;
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom;
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti;
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjavanja za odgovarajuće rashode.

6.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je

posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

6.5. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjenje će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društvo može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjenje će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

6.6. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

6.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom priliti u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište;
- b) objekti;
- c) postrojenja i oprema; i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova

zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

6.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

6.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknadivi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknadivi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

6.10 Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

6.11 Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

6.12. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog

sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća;
- zajmovi (kredit) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha;

- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

6.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditivne u

zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

6.14. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenaplativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

6.15. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (kredit) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

6.16. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom se vrši preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

6.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

6.18. Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

7. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- **kreditni rizik,**
- **tržišni rizik i**
- **rizik likvidnosti.**

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u društvu treba da obezbedi da rizični profil Društva uvek bude u skladu ka sklonošću Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

7.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

	2017	2016
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	209	65.301
EPS	171.797	57.043
CNIM KUPCI U INOSTRANSTVU	53.370	5.311
BEOCISTA ENERGIJA SRBIJA	17.682	4.307
ostali SRBIJA	11.391	4.217
	254.448	136.179

potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	2017	2016
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	209	
b) Do 30 dana	-	65.301
<i>Svega</i>	209	65.301
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	123.797	1.776
b) Do 30 dana	13.379	25.389
c) 30 - 60 dana	-	32.085
d) 60 - 90 dana	52.065	-
e) 90 - 365 dana	-	-
f) Preko 365 dana	11.628	11.628
<i>Svega</i>	200.869	70.878
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	53.370	
<i>Svega</i>	53.370	-
UKUPNO	254.448	136.179

7.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

7.3 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
a) ENERGOPROJEKT HOLDING	30.512	20.209
b) ENERGOPROJEKT ENERGODATA	549	343
c) OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	8.786	1.173
e) OSTALI	18.861	7.170
<i>Svega</i>	58.708	28.895
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
ZEMLJA		
MODRANY POWER	-	2.037
<i>Svega</i>	-	2.037
TOTAL:	58.708	30.932

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2017	2016
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	39.448	
b) Do 30 dana	399	21.390
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana	-	335
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
<i>Svega</i>	39.847	21.725
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	18.861	9.207
<i>Svega</i>	18.861	9.207
UKUPNO	58.708	30.932

7.4 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

7.5 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2017	2016
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	4,54 : 1	4,40 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	5,27 : 1	4,35 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,19 : 1	0,17 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		530.376	431.365

7.6 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent rentabilnosti je stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Neto dobitak/gubitak	306.404	312.161
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	1.063.098	1.077.883
b) Kapital na kraju godine	1.056.855	1.063.098
Svega	<i>1.059.977</i>	<i>1.070.491</i>
Stopa prinosa na kraju godine	28,91%	18,76%

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2017	2016
Obaveze	150.983	129.309
Ukupna sredstva	1.328.742	1.259.746
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,11	0,10
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	1.056.855	1.063.098
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	60.926	8.433
<i>Svega</i>	<i>1.117.781</i>	<i>1.071.531</i>
Ukupna sredstva	1.328.742	1.259.746
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,84 : 1	0,85 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2017	2016
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	150.983	129.309
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27.441	21.109
<i>Svega</i>	<i>178.424</i>	<i>108.200</i>
Kapital	1.056.855	1.063.098
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 1,69	1 : 1,02

8. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravlja početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno *ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne* ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA**9. POSLOVNI PRIHODI****9.1. Prihodi od prodaje robe**

Struktura prihoda od prodaje robe	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1.061	970
UKUPNO	1.061	970

9.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	184	162
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	165.910	224.045
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	2.429	20.691
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	439.667	296.756
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	57.738	12.976
UKUPNO	665.928	554.630

9.3. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i drugi poslovni prihodi

Struktura prihoda od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. i drugi poslovni prihodi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
b) Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji	0	8
<i>Svega</i>	<i>0</i>	<i>8</i>
UKUPNO	0	8

10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodane robe	u 000 dinara	
	2017	2016
Nabavna vrednost prodane robe:		
a) Nabavna vrednost prodane robe matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	1.061	970
<i>Svega</i>	<i>1061</i>	<i>970</i>
UKUPNO	1.061	970

11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi materijala:		
a) Troškovi materijala za izradu	-	-
b) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	7.716	8.373
c) Troškovi rezervnih delova	-	-
d) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	619	809
<i>Svega</i>	<i>8.335</i>	<i>9.182</i>
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	1.867	2.314
b) Troškovi električne i toplotne energije	7.638	6.838
<i>Svega</i>	<i>9.505</i>	<i>9.152</i>
UKUPNO	17.840	18.334

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	273.331	237.907
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	55.095	51.572
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	9.021	9.586
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	1.893	5.211
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	-	-
Troškovi naknada direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	2.724	1.730
Ostali lični rashodi i naknade	10.350	13.258
UKUPNO	352.414	319.264

Ostali lični rashodi u iznosu od 10.350 hiljada RSD odnose se na:

- Ostali lični rashodi i naknade zaposlenima 3.139
- troškovi prevoza na posao 5.019
- troškovi službenih putovanja 2.192

13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi usluga na izradi učinaka	53.932	53.045
Troškovi transportnih usluga	13.428	12.784
Troškovi usluga održavanja	465	267
Troškovi zakupnina	2.034	2.449
Troškovi sajmovi	-	136
Troškovi reklame i propagande	5.672	1.825
Troškovi istraživanja		
Troškovi ostalih usluga	11.811	9.224
UKUPNO	87.342	79.730

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

- troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija u 2017. godini 5.672 hiljade RSD i

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja, licenci dr. i u 2017. godini najveći iznos od 7.040 hiljada RSD odnosi se na troškove licenci;

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi amortizacije:		
a) Amortizacija nematerijalnih ulaganja (Napomena 22)	2.082	1.942
b) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena	14.999	13.876
<i>Svega</i>	<i>17.081</i>	<i>15.818</i>
e) Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	1.553	384
f) Ostala rezervisanja	53.313	
<i>Svega</i>	<i>54.866</i>	<i>384</i>
UKUPNO	71.947	16.202

Na dan 31.12.2017. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Na osnovu procene rukovodstva izvršeno je rezervisanje za troškove u garantnom roku u visini od 53.312.715 RSD i to po Ugovoru broj C-41-EN-17 EfW Vinca-Izrada projektne dokumentacije iznos od 17.770.905 i po Ugovoru 18-EN-16 Aktivnosti Rukovodioca izgradnje (FIDIC inženjer) na izgradnji novog bloka TE Kostolac B3 snage 350MW, TS Rudnik 5 110/6kV i dalekovod 110kVu visini od 35.441.810 RSD.

15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi neproizvodnih usluga	10.374	8.975
Troškovi reprezentacije	8.638	12.823
Troškovi premija osiguranja	1.785	1.302
Troškovi platnog prometa	2.662	1.836
Troškovi članarina	1.311	1.292
Troškovi poreza	2.793	5.818
Troškovi doprinosa		
Ostali nematerijalni troškovi	72.688	74.776
UKUPNO	100.251	106.822

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa se odnosi u 1.113 hiljada RSD , a na troškove bankarskih usluga za izdavanje garancija se odnosi 1.529 hiljada.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za komunalnu taksu i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu 2.337 hiljada RSD;

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga 70.412 hiljada RSD;

16. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

16.1. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim	305.864	316.378
Finansijski prihodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim	38	175
Ostali finansijski prihodi	632	
Finansijski prihodi od učešća u dobiti pridruženih pr lica	9.000	1
<i>Svega</i>	<i>315.534</i>	<i>316.554</i>
prihodi kamata (prema trećim licima)	168	316
Negativne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	216	17.336
UKUPNO	315.918	334.206

Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica u visini od 5.436 hiljada RSD je kamata od kredita data kompaniji u Omanu u 2014. godini. Poziciju učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u visini od u 305.864 hiljada RSD čini rasporedjena dobit iz kompanije Qatar.

Finansijski prihodi od učešća u dobiti pridruženih pravnih lica u visini od 9.000 hiljada RSD je prihod od 20% učešća u Energoplastu na osnovu odluke Skupštine članova Energoplasta od 23.12.2017.godine o raspodeli dobiti.

Deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je posledica kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima.

16.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim	30.464	2.952
Ostali finansijski rashodi	9	24
<i>Svega</i>	<i>30.473</i>	<i>2.976</i>
Rashodi kamata (prema trećim licima)	115	3.830
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	4.636	2.080
UKUPNO	35.224	8.886

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom.

17. OSTALI PRIHODI I RASHODI**17.1. Ostali prihodi**

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	36	6.690
Prihodi od ukidanja PVR	30.490	
Ostali nepomenuti prihodi	-	6
UKUPNO	30.526	6.696

Na poziciji prihoda od ukidanja PVR je iznos od 30.490 je ukinut na osnovu Odluke od 07.02.2018. godine jer su prošli svi obavezujući rokovi a reakcije od strane ELWO s.a. u stečaju nije bilo.

17.2. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	311	318
Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od	-	-
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	-	-
Ostali nepomenuti rashodi	7.338	6.134
UKUPNO	7.649	6.452

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene i iznosi 4.407 hiljada RSD.

18. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2017	2016
Poslovni prihodi	666.989	555.608
Poslovni rashodi	629.855	541.322
Poslovni rezultat	37.134	14.286
Finansijski prihodi	315.918	334.206
Finansijski rashodi	35.224	8.886
Finansijski rezultat	280.694	325.320
Ostali prihodi	30.526	6.696
Ostali rashodi	7.649	6.452
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	22.877	244
UKUPNI PRIHODI	1.013.433	896.510
UKUPNI RASHODI	672.728	556.660
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	340.705	339.850

19. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	340.705	339.850
Kapitalni dobici/(gubici) iskazani u Bilansu uspeha	0	0
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	86.238	49.912
Oporeziva dobit/ (gubitak)	426.943	389.762
Ostatak oporezive dobiti	426.943	389.762
Kapitalni dobici/(gubici) obračunati u skladu sa zakonom	0	0
Ostatak kapitalnog dobitka	0	0
Poreska osnovica	426.943	389.762
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	64.041	58.464
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	29.618	30.868
Obračunati porez po umanjenju	34.423	27.596
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	340.705	339.850
Poreski rashod perioda	34.423	27.596
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	122	-93
Neto dobitak/(gubitak)	306.404	312.161

20. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Neto dobitak	306.404	312.161
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	725	739

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2017. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 725 RSD.

BILANS STANJA

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>				
Stanje 01.01.2016. godine	14.085			14.085
Nove nabavke	908			908
Stanje 31.12.2016. godine	14.993			14.993
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Nove nabavke	73			73
Stanje 31.12.2017. godine	15.066			15.066
<u>Ispravka vrednosti</u>				
Stanje 01.01.2016. godine	8.784			8.784
Amortizacija	1.941			1.941
Stanje 31.12.2016. godine	10.725			10.725
Amortizacija	2.083			2.083
Ostalo				
Stanje 31.12.2017. godine	12.808			12.808
<u>Neotpisana vrednost</u>				
31.12.2016. godine	4.268			4.268
31.12.2017. godine	2.258			2.258

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

22.1. Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje 01.01.2016. godine	521.870	61.902	23.652	34.338	641.762
Nove nabavke u toku godine		13.538			13.538
Otuđenje i rashodovanje	(25.509)	(26.435)			(51.944)
Stanje 31.12.2016. godine	496.361	49.005	23.652	34.338	603.356
Korekcija početnog stanja					
Nove nabavke u toku godine		19.418			19.418
Otuđenje i rashodovanje		(3.313)			(3.313)
Ostala povećanja / (smanjenja)					
Stanje 31.12.2017. godine	496.361	65.110	23.652	34.338	619.461
Ispravka vrednosti					
Stanje 01.01.2016. godine	4.424	32.344	2.838		39.606
Amortizacija		8.015	946		8.961
Otuđenje i rashodovanje		(20.949)			(20.949)
Stanje 31.12.2016. godine	4.424	19.410	3.784		27.618
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija		9.592	946		10.538
Otuđenje i rashodovanje		(2.451)			(2.451)
Obezvredjenja					
Stanje 31.12.2017. godine	4.424	26.551	4.730		35.705
Neotpisana vrednost					
31.12.2016. godine	491.937	29.595	19.868	34.338	575.738
31.12.2017. godine	491.937	38.559	18.922	34.338	583.756

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na dan 31.12.2017. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Sa aspekta troškova amortizacije, u odnosu na prethodnu godinu nije bilo promena u 2017. godini na amortizaciji poslovne zgrade .

Fer vrednost objekata obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po fer vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 496.361 hiljada RSD, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja.

U 2017. godini su evidentirani troškovi amortizacije. Korisni vek upotrebe predmetnog „objekta“ je 100 godina (preostali korisni vek upotrebe je 64 godina).

23. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine	u 000 dinara	
	2017	2016
Stanje na dan 1. januar	1.924	1.924
Kursne razlike		
Stanje na dan 31. decembra	1.924	1.924

24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2017	2016
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	22.974	22.974
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	37.613	86.585
Ostali dugoročni finansijski plasmani	-	5.497
<i>Svega</i>	<i>60.587</i>	<i>115.056</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	60.587	115.056

Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu odnose se na akcije i udele kako je prikazano u narednoj tabeli:

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim, pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima, bankama, osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju) i ostalim pravnim licima.

Učešća u kapitalu zavisnih, pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Društvo steklo.

Društvo ima 20% učešća u Enegoplast doo.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti.

Struktura učešća u kapitalu	% učešća	u 000 dinara	
		2017	2016
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
OSNIVACKI ULOG U KOMPANIJU LLC. OMAN	100	16.463	16.463
OSNIVACKI ULOG U ENERGOCONSALT UAE	100	2.634	2.634
OSNIVACKI ULOG U KOMPANIJU QATAR	100	3.877	3.877
<i>Svega</i>		22.974	22.974
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge HoV raspoložive za prodaju			
a) Banaka i finansijskih organizacija			-
<i>Svega</i>		-	-
UKUPNO		22.974	22.974

Dugoročni plasmani

Struktura dugoročnih plasmana	u 000 dinara	
	2017	2016
Dugoročni plasmani matičnim ,zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima:		
a) Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	37.613	86.585
<i>Svega</i>	37.613	86.585
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani:</i>	-	5.497
<i>Svega</i>	-	5.497
UKUPNO	37.613	92.082

Dugoročni plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima

Dugoročni plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima se odnose na dat dugoročni kredit odobren na osnovu Odluke Izvršnog odbora Holdinga, Odbora direktora Entela i odobrnja Narodne banke Srbije matično preduzeće je dalo dugoročni kredit kompaniji u Omanu u visini od 2.000.000 USD radi izgradnje poslovne zgrade u Omanu. Kredit je odobren na rok od 5 godina uz kamatnu stopu od 5,5% na godišnjem nivou.

U toku 2017. godini izmirene su sve obaveze na dugoročnim plasmanima u visini od 5.497 hiljada RSD.

25. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	2017	2016
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-
e) Plaćeni avansi za usluge	5.028	630
UKUPNO	5.028	630

26. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2017	2016
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	17	
Kupci u inostranstvu - matična i zavisna pravna lica	-	64.896
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	192	405
Kupci u zemlji	200.869	69.101
Kupci u inostranstvu	53.370	1.777
UKUPNO	254.448	136.179

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

27. DRUGA POTRAŽIVANJA

Struktura drugih potraživanja	u 000 dinara	
	2017	2016
Potraživanja za kamatu i dividende:		
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnih i zavisnih pravnih lica	296.182	308.681
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	53.020	45.250
c) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica	-	22
<i>Svega</i>	<i>349.202</i>	<i>353.953</i>
Potraživanja od zaposlenih		
Potraživanja od državnih organa i organizacija	1.666	723
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	-	-
UKUPNO	350.868	354.676

28. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2017	2016
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	-	-
Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine:	35.273	39.975
UKUPNO	35.273	39.975

Obrazloženje dato u napomeni 23 a.

Srazmerni deo dugoročnog kredita se godišnje prebacuje na karakoročne finansijske plasmane.

29. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	u 000 dinara	
	2017	2016
Tekući (poslovni) račun	25.812	18.383
Devizni račun	1.438	2.716
Devizna blagajna	149	10
b) Ostala novčana sredstva	42	-
<i>Svega</i>	<i>27.441</i>	<i>21.109</i>
UKUPNO	27.441	21.109

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Raiffaisen bank, Erste Banke i Alpha banke)

30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja	7.159	5.768
UKUPNO	7.159	5.768

31. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci-one rezerve	Nerealizovani dobitci/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	173.223			22.744	340.595		535.582		1.072.144
Neto dobitak za godinu							312.161		312.161
b) Revalorizacija					0				0
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					5.739		0		5.739
Svega - ostali sveobuh.rezultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2015.	173.223	0	0	22.744	346.334	0	847.743	0	1.390.044
Korekcije					(13.290)		(6.080)		(19.370)
Povećanje osnovnog kapitala	0								0
Raspodela dobiti							(307.576)		(307.576)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	173.223	0	0	22.744	333.044	0	534.087	0	1.063.098
Neto dobitak za godinu							306.404		306.404
Ostali sveobuhvatni rezultat:									0
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju									0
b) Revalorizacija					0				0
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					0		0		0
Svega - ostali sveobuh.rezultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2016.	173.223	0	0	22.744	333.044	0	840.491	0	1.369.502
Korekcije							0		0
Povećanje osnovnog kapitala	0								0
Raspodela dobiti							(312.647)		(312.647)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	173.223	0	0	22.744	333.044	0	527.844	0	1.056.855

Osnovni kapital

Registrovani iznos osnovnog kapitala Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2017. godine prikazano je u narednoj tabeli:

Struktura osnovnog kapitala	u 000 dinara	
	2017	2016
Akcijski kapital :	173.223	173.223
a) Akcijski kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 86,26	149.426	149.426
b) Akcijski kapital eksterno OSTALI AKCIONARI	23.797	23.797
UKUPNO	173.223	173.223

Akcijski kapital čini 422.495 običnih akcija, ukupne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD), odnosno pojedinačne nominalne vrednosti od 410,00 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Društva se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Rezerve

Struktura rezervi	u 000 dinara	
	2017	2016
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	22.744	22.744

Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	2017	2016
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina:		
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	332.177	332.177
<i>Svega</i>	332.177	332.177
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina	867	867
UKUPNO	333.044	333.044

Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2017	2016
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	534.087	535.582
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	0	-6.080
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)	0	0
e) Raspodela dobitka	-312.647	-307.576
<i>Svega</i>	221.440	221.926
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	306.404	312.161
UKUPNO	527.844	534.087

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine akcionara Društva donetoj na 26. redovnoj sednici u okviru tačke 3. dnevnog reda, održanoj dana 06.06.2017. godine.

32. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Naknade i druge beneficije zaposlenih	U 000 RSD UKUPNO
Stanje na dan 1. januara 2016.	6.096	6.096
Iskorišćeno u toku godine	0	0
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	0	0
Stanje na dan 31. decembra 2016.	6.096	6.096
Dodatna rezervisanja	54.866	54.866
Iskorišćeno u toku godine	-1.178	-1.178
Stanje na dan 31. decembra 2017.	59.784	59.784

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2017. godine.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivn i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,41%), u bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine u odnosu na dan 31.12.2016. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 4,04%, i povećanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 3,97%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 8,59%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,

- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena na bazi godišnjeg prinosa na državne hartije od vrednosti emitovanim 6. septembra 2017. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 4,20%. Kako se radi o EVRO hartiji od vrednosti, uvaživši procenjenju inflaciju u Evro zoni (Izvor: Vlada Republike Srbije “Fiskalna strategija za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu”), uz ekstrapolaciju krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (15 godina) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2018. godine, uvaživši i Izmene usvojene na 14. sednici Izvršnog odbora NBS odžanoj 10. novembra 2016. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2017. i 2018. godinu od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i da je inflacija u 2017. godini bila na nivou planirane, najrealnije je inflaciju za 2018. godinu planirati na nivou Memorandumom ciljane stope inflacije.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije “Fiskalna strategija za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu”), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

33. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		2017	2016
Ostale dugoročne obaveze		1.142	2.337
UKUPNO		1.142	2.337

Na poziciji ostalih dugoročnih obaveza je iznos za plaćanje po osnovu polise osiguranja od profesionalne odgovornosti koja je izdata na period od 6 godina.

34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2017	2016
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	-	
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	21.432	4.151
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu		
UKUPNO	21.432	4.151

35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	30.512	20.209
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	-	-
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	9.335	1.516
Dobavljači u zemlji	18.861	7.170
Dobavljači u inostranstvu	-	2.037
UKUPNO	58.708	30.932

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2017	2016
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	29.008	30.158
Druge obaveze:		
b) Obaveze za dividende	14.406	13.294
d) Obaveze prema zaposlenima	166	152
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	180	129
h) Ostale razne obaveze	12	12
<i>Svega</i>	14.764	13.587
UKUPNO	43.772	43.745

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze se najvećim delom odnose na neisplaćene dividende (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti).

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2017	2016
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	15.139	2.458
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	10.028	15.196
UKUPNO	25.167	17.654

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

38. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Obaveze za ostale poreze doprinose i druge dažbine	u 000 dinara	
	2017	2016
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	0	30.490
UKUPNO	0	30.490

39. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	2017	2016
Odložene poreske obaveze	61.120	61.243
UKUPNO	61.120	61.243

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku godine bile su kao što sledi:

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih sredstava/obaveza Društva prikazana je u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	2017	2016
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	61.243	63.495
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	61.120	61.243
Promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza) neto efekat	123	2.252

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	2017	2016
Odloženi poreski prihodi perioda	123	2.252
Revalorizacione rezerve	-	-
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	0	0
UKUPNO	123	2.252

Odloženi poreski prihod perioda u iznosu od 123 hiljade RSD je priznat na teret rezultata Društva u 2017. godini, kada je ustanovljeno smanjenje stanja odloženih poreskih obaveza/sredstava.

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2017. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 123 hiljade RSD, koje je evidentirano:

- na teret neto rezultata 2017. godine (odloženi poreski prihod perioda) u iznosu od 123 hiljade RSD

40. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2017. godine Elektroprivreda Srbije je neosnovano osporila iznos od 48.937.500 RSD i kompletna dokumentacija je predata advokatu i izvršeno je utuženje 23.03.2018. godine na celokupan iznos

41. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktra vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2017	2016
Data jemstva, garancije i druga prava	216.905	83.094
UKUPNO	216.905	83.094

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

<i>Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Potraživanja:		
Zavisna pravna lica		
kompanija Qatar	339.636	308.524
kompanija Oman	249	156.114
kompanija UAE	33.702	-
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	194	375
EP INDUSTRIJA	204	67
EP HIDROINŽENJERING	-	1.080
GARANT	6	6
ENERGOPLAST	45.250	51.400
Svega	419.241	517.566
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
kompanija Oman	-	19.663
· EP OPREMA	30.490	30.490
· EP HOLDING	20.209	9.075
· EP ENERGO DATA	343	121
· EP GARANT	334	-
· EP HIDROINŽENJERING	839	-
Svega	52.215	39.686

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Prihodi:		
a) KOMPANIJA QATAR	48.053	90.589
b) KOMPANIJA OMAN	19.531	41.797
c) KOMPANIJA ENERGOCONSULT	98.326	91.659
Finansijski prihodi		
a) UNOS DOBITI IZ KOMPANIJE QATAR	296.182	308.681
b) KAMATA NA KREDIT	5.436	7.697
c) KURSNE RAZLIKE QATAR	-	6.443
d) KURSNE RAZLIKE OMAN	407	7.547
e) KURSNE RAZLIKE ENERGOCONSULT	3.807	1.605
Ostala poveza pravna lica		
· EP OPREMA	30.749	18.992
· EP HOLDING	216	4.014
· EP GARANT	70	62
· EP INDUSTRIJA	808	679
· EP VISOKOGRADNJA	347	325
· EP HIDROINŽENJERING	835	646
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA	141	-
Svega prihodi	504.908	580.736
Rashodi:		
Zavisna pravna lica		
· kompanija Qatar	12.988	466
· kompanija Oman	17.395	1.654
· kompanija ENERGOCONSULT	2	1.792
Ostala povezana pravna lica		
· EP OPREMA	8	3.654
· EP HOLDING	71.124	72.152
· EP ENERGODATA	5.973	3.252
· EP GARANT	837	717
· EP VISOKOGRADNJA	646	571
· EP HIDROINŽENJERING	7.739	1.730
· EP ARHITEKTURA I URBAN	-	1.111
· EP INDUSTRIJA	930	1.436
Svega rashodi	117.642	88.535

43. SUDSKI SPOROVI

R. BR.	TUŽILAC	TUŽENI	OSNOV SPORA	VREDNOST SPORA	NADL. SUD	OČEKIVANI TERMIN ZAVRŠETKA SPORA	PROGNOZA ISHODA SPORA
1.	EP Entel a.d.	JP EPS (RB Kolubara)	Isplata duga po računima	11.628.000,00 dinara	Privredni sud u Beogradu	2018.	Prvostepenom presudom usvojen naš tužbeni zahtev. Drugostepeni
2.	Paripović Duško	1. EP Entel a.d., kao drugotuženi od ukupno četvoro tuženih	naknada štete – povreda na radu	1.300.000,00 rsd	Osnovni sud u Požarevcu	Neizvesno	Prvostepeni. Postupak u prekidu.
3.	EP Entel a.d.	JP EPS	Dug za izvršene usluge	1.728.000,00 rsd	Privredni sud u Beogradu	2018.	Naplaćeno.

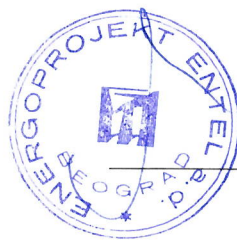
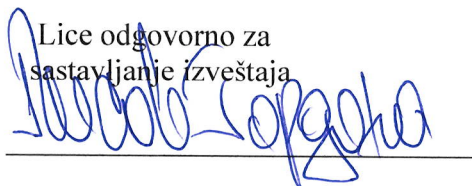
Napomena: Spor pod rednim brojem 3 bio je u toku na 31.12.2017. godine, ali je nakon toga u potpunosti naplaćeno potraživanje.

44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

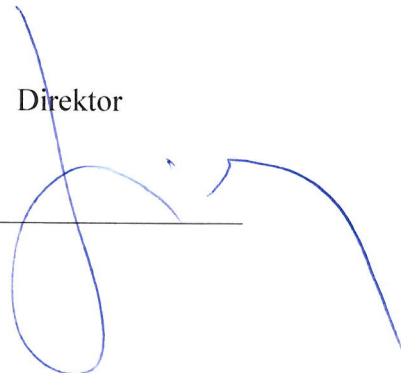
Nakon bilansa stanja na dan 31.12.2017. godine došlo je do utuženja Elektorprivrede Srbije radi neosnovanog osporavanja faktura. Obrazloženje je dato u napomeni broj 40.

U Beogradu,
26.03.2018. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Direktor

I.2. IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA ZA 2017. GODINU

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

**IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA
O IZVRŠENOJ REVIZIJI GODIŠNJIH
FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA
ZA 2017. GODINU**

"ENERGOPROJEKT ENTEL" AD, BEOGRAD

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA O IZVRŠENOJ REVIZIJI
GODIŠNJIH FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA ZA 2017. GODINU

S A D R Ž A J

Strana

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJI:

BILANS STANJA

BILANS USPEHA

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

Akcionarima "Energoprojekt ENTEL" a.d., Beograd Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih godišnjih finansijskih izveštaja "Energoprojekt Entel" a.d., Beograd (dalje u tekstu i: Društvo), koji uključuju bilans stanja na dan 31. decembra 2017. godine, bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu završenu na taj dan, kao i napomene uz finansijske izveštaje koje uključuju pregled značajnih računovodstvenih politika i druge objašnjavajuće informacije.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo je odgovorno za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izveštaja u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji, kao i za ustrojavanje neophodnih internih kontrola koje omogućuju pripremu finansijskih izveštaja koji ne sadrže greške, bilo namerne ili slučajne.

Odgovornost revizora

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu svoje revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjanjima datim u finansijskim izveštajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalim usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izveštaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe, uključuje ocenu primenjenih računovodstvenih politika i značajnih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući da obezbede osnovu za naše revizorsko mišljenje.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji istinito i objektivno po svim materijalno značajnim pitanjima, prikazuju finansijsko stanje "Energoprojekt Entel" a.d., Beograd na dan 31. decembra 2017. godine, kao i rezultate njegovog poslovanja i tokove gotovine za poslovnu godinu završenu na taj dan, u skladu sa računovodstvenim propisima važećim u Republici Srbiji i računovodstvenim politikama obelodanjenim u napomenama uz finansijske izveštaje.

U Beogradu, 5. aprila 2018. godine

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Nelinda Karanjac Nikolić
Licencirani ovlašćeni revizor

„MOORE STEPHENS
Revizija i Računovodstvo“ d.o.o., Beograd

Bogoljub Aleksić
Direktor

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

БИЛАНС СТАЊА

на дан 31.12. 20 17 године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 2016	Почетно стање 2016
1	2	3	4	5	6	7
	А К Т И В А					
00	А. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0001				
	Б. СТАЛНА ИМОВИНА (0003+0010+0019+0024+0034)	0002		648.525	701.409	752.882
01	I. НЕМАТЕРИЈАЛНА ИМОВИНА (0004+0005+0006+0007+0008+0009)	0003	21	2.258	4.267	5.300
010 и део 019	1. Улагања у развој	0004				
011, 012 и део 019	2. Концесије, патенти, лиценце, робне и услужне марке, софтвер и остала права	0005	21	2.258	4.267	5.300
013 и део 019	3. Гудвил	0006				
014 и део 019	4. Остала нематеријална имовина	0007				
015 и део 019	5. Нематеријална имовина у припреми	0008				
016 и део 019	6. Аванси за нематеријалну имовину	0009				
02	II. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (0011+0012+0013+0014+0015+0016+0017+0018)	0010	22	585.680	582.086	603.621
020, 021 и део 029	1. Земљиште	0011				
022 и део 029	2. Грађевински објекти	0012	22a	491.937	496.361	516.987
023 и део 029	3. Постројења и опрема	0013	22a	57.481	49.463	50.372
024 и део 029	4. Инвестиционе некретнине	0014	22b	1.924	1.924	1.924
025 и део 029	5. Остале некретнине, постројења и опрема	0015				
026 и део 029	6. Некретнине, постројења и улагања у припреми	0016	22a	34.338	34.338	34.338
027 и део 029	7. Улагања у туђим некретнинама, постројењима и опреми	0017				
028 и део 029	8. Аванси за некретнине, постројења и опрему	0018				
03	III. БИОЛОШКА СРЕДСТВА (020+021+022+023)	0019				
030, 031 и део 039	1. Шуме и вишегодишњи засади	0020				
032 и део 039	2. Основно стадо	0021				
037 и део 039	3. Биолошка средства у припреми	0022				
038 и део 039	4. Аванси за биолошка средства	0023				
04 осим 047	IV. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (025+026+027+028+029+030+031+032+033)	0024	23	60.587	115.056	143.961
040 и део 049	1. Учешћа у капиталу зависних правних лица	0025	23a	22.974	22.974	22.974
041 и део 049	2. Учешћа у капиталу придружених субјеката и заједничким подухватима	0026				
042 и део 049	3. Учешћа у капиталу осталих правних лица и друге хартије од вредности расположиве за продају	0027				
043 и део 049	4. Дугорочни пласмани матичним, зависним и осталим повезаним лицима у земљи	0028				

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 2016	Почетно стање 2016
1	2	3	4	5	6	7
044 и део 049	5. Дугорочни пласмани матичним зависним и осталим повезаним правним лицима у иностранству	0029	23b	37.613	86.585	120.162
045 и део 049	6. Дугорочни пласмани у земљи	0030				
045 и део 049	7. Дугорочни пласмани у иностранству	0031				
046 и део 049	8. Хартије од вредности које се држе до доспећа	0032				
048 и део 049	9. Остали дугорочни пласмани	0033	23b		5.497	825
05	V. ДУГОРОЧНА ПОТРАЖИВАЊА (0035+0036+0037+0038+0039+0040+0041)	0034				
050 и део 059	1. Потраживања од матичног и зависних правних лица	0035				
051 и део 059	2. Потраживања од осталих правних лица	0036				
052 и део 059	3. Потраживања по основу продаје на робни кредит	0037				
053 и део 059	4. Потраживања за продају по уговорима о финансијском лизингу	0038				
054 и део 059	5. Потраживања на основу јемства	0039				
055 и део 059	6. Спорна и сумњива потраживања	0040				
056 и део 059	7. Остала дугорочна потраживања	0041				
288	В. ОДЛОЖЕНА ПОРЕСКА СРЕДСТВА	0042				
	Г. ОБРТНА ИМОВИНА (0044+0051+0059+0060+0061+0062+0068+0069+0070)	0043		680.217	558.337	502.792
Класа 1	I. ЗАЛИХЕ (0045+0046+0047+0048+0049+0050)	0044	24	5.028	630	3.789
10	1. Материјал, резервни делови, алат и ситан инвентар	0045				
11	2. Недовршена производња и недовршене услуге	0046				
12	3. Готови производи	0047				
13	4. Роба	0048				
14	5. Стална средства намењена продаји	0049	24			3.462
15	6. Плаћени аванси за залихе и услуге	0050	24	5.028	630	327
20	II. ПОТРАЖИВАЊА ПО ОСНОВУ ПРОДАЈЕ (0052+0053+0054+0055+0056+0057+0058)	0051	25	254.448	136.179	59.624
200 и део 209	1. Купци у земљи - матична и зависна правна лица	0052		17		
201 и део 209	2. Купци у иностранству - матична и зависна правна лица	0053	25		64.896	4.458
202 и део 209	3. Купци у земљи - остала повезана правна лица	0054	25	192	405	1.528
203 и део 209	4. Купци у иностранству - остала повезана правна лица	0055			1.777	
204 и део 209	5. Купци у земљи	0056	25	200.869	69.101	53.638
205 и део 209	6. Купци у иностранству	0057		53.370		
206 и део 209	7. Остала потраживања по основу продаје	0058				
21	III. Потраживања из специфичних послова	0059				
22	IV. Друга потраживања	0060	26	350.868	354.676	364.344
236	V. Финансијска средства која се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха	0061				
(23 осим 236) - 237	VI. Краткорочни финансијски пласмани (0063+0064+0065+0066+0067)	0062	27	35.273	39.975	35.990
230 и део 239	1. Краткорочни кредити и пласмани - матична и зависна правна лица	0063				
231 и део 239	2. Краткорочни кредити и пласмани - остала повезана правна лица	0064				
232 и део 239	3. Краткоточни кредити и зајмови у земљи	0065				
233 и део 239	4. Краткоточни кредити и зајмови у иностранству	0066				
234, 235, 238 и део 239	5. Остали краткорочни финансијски пласмани	0067	27	35.273	39.975	35.990
24	VII. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА	0068	28	27.441	21.109	35.678
27	VIII. ПОРЕЗ НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ	0069	29			2.958
28 осим 288	IX. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА	0070	30	7.159	5.768	409

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ		
				Текућа година	Претходна година	
					Крајње стање 2016	Почетно стање 2016
1	2	3	4	5	6	7
	Д. УКУПНА АКТИВА = ПОСЛОВНА ИМОВИНА (0001+0002+0042+0043)	0071		1.328.742	1.259.746	1.255.674
88	Ђ. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА	0072	40	224.365	83.094	60.805
	ПАСИВА					
	А. КАПИТАЛ (0402+0411-0412+0413+0414+0415-0416+0417+0420-0421) >= 0 = (0071-0424-0441-0442)	0401	31	1.056.855	1.063.098	1.077.883
30	I. ОСНОВНИ КАПИТАЛ (0403+0404+0405+0406+0407+0408+0409+0410)	0402	31a	173.223	173.223	173.223
300	1. Акцијски капитал	0403	31a	173.223	173.223	173.223
301	2. Удели друштва са ограниченом одговорношћу	0404				
302	3. Улози	0405				
303	4. Државни капитал	0406				
304	5. Друштвени капитал	0407				
305	6. Задружни удели	0408				
306	7. Емисиона премија	0409				
309	8. Остали основни капитал	0410				
31	II. УПИСАНИ А НЕУПЛАЋЕНИ КАПИТАЛ	0411				
047 И 237	III. ОТКУПЉЕНЕ СОПСТВЕНЕ АКЦИЈЕ	0412				
32	IV. РЕЗЕРВЕ	0413	31b	22.744	22.744	22.744
330	V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНЕ РЕЗЕРВЕ ПО ОСНОВУ РЕВАЛОРИЗАЦИЈЕ НЕМАТЕРИЈАЛНЕ ИМОВИНЕ, НЕКРЕТНИНА, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМЕ	0414	31c	333.044	333.044	346.334
33 осим 330	VI. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ДОБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (потражна салда рачуна групе 33 осим 330)	0415				
33 осим 330	VII. НЕРЕАЛИЗОВАНИ ГУБИЦИ ПО ОСНОВУ ХАРТИЈА ОД ВРЕДНОСТИ И ДРУГИХ КОМПОНЕНТИ ОСТАЛОГ СВЕОБУХВАТНОГ РЕЗУЛТАТА (дуговна салда рачуна групе 33 осим 330)	0416				
34	VIII. НЕРАСПОРЕЂЕНИ ДОБИТАК (0418+0419)	0417	31d	527.844	534.087	535.582
340	1. Нераспоређени добитак ранијих година	0418	31d	221.440	221.926	239.364
341	2. Нераспоређени добитак текуће године	0419	31d	306.404	312.161	296.218
	IX. УЧЕШЋЕ БЕЗ ПРАВА КОНТРОЛЕ	0420				
35	X. ГУБИТАК (0422 + 0423) (0422+0423)	0421				
350	1. Губитак ранијих година	0422				
351	2. Губитак текуће године	0423				
	Б. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ (0425+0432)	0424	32	60.926	8.433	6.078
40	I. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (0426+0427+0428+0429+0430+0431)	0425	32	59.784	6.096	6.078
400	1. Резервисања трошкова у гарантном року	0426		53.313		
401	2. Резервисања за трошкове обнављања природних богатстава	0427				
403	3. Резервисања за трошкове реструктурирања	0428				
404	4. Резервисања за накнаде и друге бенефиције запослених	0429	32	6.471	6.096	6.078
405	5. Резервисања за трошкове судских спорова	0430				
402 и 409	6. Остала дугорочна резервисања	0431				
41	I. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ (0433+0434+0435+0436+0437+0438+0439+0440)	0432		1.142	2.337	
410	1. Обавезе које се могу конвертовати у капитал	0433				
411	2. Обавезе према матичним и зависним правним лицима	0434				
412	3. Обавезе према осталим повезаним правним лицима	0435				

Попуњава правно лице - предзетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

БИЛАНС УСПЕХА

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напо- мена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А. ПРИХОДИ И РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
60 до 65, осим 62 и 63	I. ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ (1002+1009+1016+1017)	1001	8	666.989	555.608
60	II. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ РОБЕ (1003+1004+1005+1006+1007+1008)	1002	8a	1.061	970
600	1. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1003			
601	2. Приходи од продаје робе матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1004	8a	1.061	970
602	3. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1005			
603	4. Приходи од продаје робе осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1006			
604	5. Приходи од продаје робе на домаћем тржишту	1007			
605	6. Приходи од продаје робе на иностраном тржишту	1008			
61	III. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ ПРОИЗВОДА И УСЛУГА (1010+1011+1012+1013+1014+1015)	1009	8b	665.928	554.630
610	1. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на домаћем тржишту	1010	8b	184	162
611	2. Приходи од продаје готових производа и услуга матичним и зависним правним лицима на иностраном тржишту	1011	8b	165.910	224.045
612	3. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на домаћем тржишту	1012	8b	2.429	20.691
613	4. Приходи од продаје готових производа и услуга осталим повезаним правним лицима на иностраном тржишту	1013			
614	5. Приходи од продаје готових производа и услуга на домаћем тржишту	1014	8b	439.667	296.756
615	6. Приходи од продаје готових производа и услуга на иностраном тржишту	1015	8b	57.738	12.976
64	III. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА, СУБВЕНЦИЈА, ДОТАЦИЈА, ДОНАЦИЈА И СЛ..	1016			
65	IV. ДРУГИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ	1017	8c		8
	РАСХОДИ ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА				
50 до 55, 62 и 63	Б. ПОСЛОВНИ РАСХОДИ (1019-1020-1021+1022+1023+1024+1025+1026+1027+ 1028+1029) >= 0	1018		629.855	541.322
50	I. НАБАВНА ВРЕДНОСТ ПРОДАТЕ РОБЕ	1019	9	1.061	970
62	II. ПРИХОД ОД АКТИВИРАЊА УЧИНАКА И РОБЕ	1020			
630	III. ПОВЕЋАЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1021			
631	IV. СМАЊЕЊЕ ВРЕДНОСТИ ЗАЛИХА НЕДОВРШЕНИХ И ГОТОВИХ ПРОИЗВОДА И НЕДОВРШЕНИХ УСЛУГА	1022			
51 осим 513	V. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА	1023	10	8.335	9.182
513	VI. ТРОШКОВИ ГОРИВА И ЕНЕРГИЈЕ	1024	10	9.505	9.152
52	VII. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ	1025	11	352.414	319.264
53	VIII. ТРОШКОВИ ПРОИЗВОДНИХ УСЛУГА	1026	12	86.342	79.730
540	IX. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ	1027	13	17.081	15.818

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
541 до 549	Х. ТРОШКОВИ ДУГОРОЧНИХ РЕЗЕРВИСАЊА	1028	13	54.866	384
55	ХИ. НЕМАТЕРИЈАЛНИ ТРОШКОВИ	1029	14	100.251	106.822
	В. ПОСЛОВНИ ДОБИТАК (1001-1018) >= 0	1030	18	37.134	14.286
	Г. ПОСЛОВНИ ГУБИТАК (1018-1001) >= 0	1031			
66	Д. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1033+1038+1039)	1032	15а	315.918	334.206
66 осим 662, 663 и 664	И. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ ОД ПОВЕЗАНИХ ЛИЦА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ (1034+1035+1036+1037)	1033	15а	315.534	332.149
660	1. Финансијски приходи од матичних и зависних правних лица	1034	15а	305.864	332.134
661	2. Финансијски приходи од осталих повезаних правних лица	1035	15а	38	14
665	3. Приходи од учешћа у добитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1036		9.000	
669	4. Остали финансијски приходи	1037	15а	632	1
662	ИИ. ПРИХОДИ ОД КАМАТА (ОД ТРЕЋИХ ЛИЦА)	1038	15а	168	316
663 и 664	ИИИ. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1039	15а	216	1.741
56	Ђ. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1041+1046+1047)	1040	15б	35.224	8.886
56 осим 562, 563 и 564	И. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ ИЗ ОДНОСА СА ПОВЕЗАНИМ ПРАВНИМ ЛИЦИМА И ОСТАЛИ ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ (1042+1043+1044+1045)	1041	15б	30.473	2.975
560	1. Финансијски расходи из односа са матичним и зависним правним лицима	1042	15б	30.464	2.951
561	2. Финансијски расходи из односа са осталим повезаним правним лицима	1043	15б	9	24
565	3. Расходи од учешћа у губитку придружених правних лица и заједничких подухвата	1044			
566 и 569	4. Остали финансијски расходи	1045			
562	ИИ. РАСХОДИ КАМАТА (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1046	15б	115	3.830
563 и 564	ИИИ. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ И НЕГАТИВНИ ЕФЕКТИ ВАЛУТНЕ КЛАУЗУЛЕ (ПРЕМА ТРЕЋИМ ЛИЦИМА)	1047	15б	4.636	2.081
	Е. ДОБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1032-1040)	1048	18	280.694	325.320
	Ж. ГУБИТАК ИЗ ФИНАНСИРАЊА (1040-1032)	1049			
683 и 685	З. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1050			
583 и 585	И. РАСХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ОСТАЛЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЕ ИСКАЗУЈЕ ПО ФЕР ВРЕДНОСТИ КРОЗ БИЛАНС УСПЕХА	1051			
67 и 68, осим 683 и 685	Ј. ОСТАЛИ ПРИХОДИ	1052	16а	30.526	6.696
57 и 58, осим 583 и 585	К. ОСТАЛИ РАСХОДИ	1053	16б	7.649	6.452
	Л. ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1030-1031+1048-1049+1050-1051+1052-1053)	1054	18	340.705	339.850
	Љ. ГУБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1031-1030+1049-1048+1051-1050+1053-1052)	1055			
69 - 59	МИ. НЕТО ДОБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, ЕФЕКТИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1056			
59 - 69	НИ. НЕТО ГУБИТАК ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА, РАСХОДИ ПРОМЕНА РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА И ИСПРАВКА ГРЕШАКА ИЗ РАНИЈИХ ПЕРИОДА	1057	17		
	Њ. ДОБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1054-1055+1056-1057)	1058	18	340.705	339.850
	О. ГУБИТАК ПРЕ ОПРЕЗИВАЊА (1055-1054+1057-1056)	1059			
	П. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК				
721	И. ПОРЕСКИ РАСХОД ПЕРИОДА	1060	19	34.423	27.596
део 722	ИИ. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ РАСХОДИ ПЕРИОДА	1061	19		93
део 722	ИИИ. ОДЛОЖЕНИ ПОРЕСКИ ПРИХОДИ ПЕРИОДА	1062		122	
723	Р. ИСПЛАЋЕНА ЛИЧНА ПРИМАЊА ПОСЛОДАВЦА	1063			
	С. НЕТО ДОБИТАК (1058-1059-1060-1061+1062-1063)	1064	19	306.404	312.161
	Т. НЕТО ГУБИТАК (1059-1058+1060+1061-1062+1063)	1065			

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	I. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1066			
	II. НЕТО ДОБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1067			
	III. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА МАЊИНСКИМ УЛАГАЧИМА	1068			
	IV. НЕТО ГУБИТАК КОЈИ ПРИПАДА ВЕЋИНСКОМ ВЛАСНИКУ	1069			
	V. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ				
	1. Основна зарада по акцији	1070	20	725	739
	2. Умањена (разводњена) зарада по акцији	1071			

у БЕОГРАДУ
дана 19.02.2018 године

[Handwritten signature]
Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD		
Седиште : NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12		

ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

Група рачуна, рачун	ПОЗИЦИЈА	АОП	Напомена број	Износ	
				Текућа година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
	А: НЕТО РЕЗУЛТАТ ИЗ ПОСЛОВАЊА				
	I. НЕТО ДОБИТАК (АОП 1064)	2001		306.404	312.161
	II. НЕТО ГУБИТАК (АОП 1065)	2002			
	Б. ОСТАЛИ СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК ИЛИ ГУБИТАК				
	а) Ставке које неће бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
330	1. Промене ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме				
	а) повећање ревалоризационих резерви	2003			
	б) смањење ревалоризационих резерви	2004			7.486
331	2. Актуарски добици или губици по основу планова дефинисаних примања				
	а) добици	2005			
	б) губици	2006			
332	3. Добици или губици по основу улагања у власничке инструменте капитала				
	а) добици	2007			
	б) губици	2008			
333	4. Добици или губици по основу удела у осталом свеобухватном добитку или губитку придружених друштава				
	а) добици	2009			
	б) губици	2010			
	б) Ставке које накнадно могу бити бити рекласификоване у Билансу успеха у будућим периодима				
334	1. Добици или губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања				
	а) добици	2011			
	б) губици	2012			
335	2. Добици или губици од инструмената заштите нето улагања у инострано пословање				
	а) добици	2013			
	б) губици	2014			
336	3. Добици или губици по основу инструмената заштите ризика (хеџинга) новчаног тока				
	а) добици	2015			
	б) губици	2016			
337	4. Добици или губици по основу хартија од вредности расположивих за продају				
	а) добици	2017			
	б) губици	2018			

Попуњава правно лице - предузетник		
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112	ПИБ 100389086
Назив:	ENERGOPROJEKT ENTEL AD	
Седиште :	NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

ПОЗИЦИЈА 1	АОП 2	Износ	
		Текућа година 3	Претходна година 4
A. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ			
I. Приливи готовине из пословних активности (1 до 3)	3001	709.000	614.775
1. Продаја и прмљени аванси	3002	657.209	607.705
2. Примљене камате из пословних активности	3003	186	300
3. Остали приливи из редовног пословања	3004	51.605	6.770
II. Одливи готовине из пословних активности (1 до 5)	3005	697.358	677.454
1. Исплате дѢбављачима и дати аванси	3006	259.042	340.880
2. Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	3007	343.730	295.928
3. Плаћене камате	3008	92	2
4. Порез на добитак	3009	39.722	13.838
5. Одливи по основу осталих јавних прихода	3010	54.772	26.806
III. Нето прилив готовине из пословних активности (I - II)	3011	11.642	
IV. Нето одлив готовине из пословних активности (II - I)	3012		62.679
Б. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА			
I. Приливи готовине из активности инвестирања (1 до 5)	3013	310.517	334.531
1. Продаја акција и удела (нето приливи)	3014		
2. Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и осталих средстава	3015	551	2.993
3. Остали финансијски пласмани (нето прилив)	3016		
4. Примљене камате из активности инвестирања	3017	5.434	9.542
5. Примљене дивиденде	3018	304.532	321.996
II. Остали одливи готовине из активности инвестирања (1 до 3)	3019	19.417	14.448
1. Куповина акција и удела (нето одливи)	3020		
2. Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења, опреме и биолошких средстава	3021	19.417	14.448
3. Остали финансијски пласмани (нето одливи)	3022		
III. Нето прилив готовине из активности инвестирања (I - II)	3023	291.100	320.083
IV. Нето одлив готовине из активности инвестирања (II - I)	3024		

ПОЗИЦИЈА	АОП	Износ	
		Текућа година	Претходна година
1	2	3	4
В. ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА			
I. Прилив готовине из активности финансирања (1 до 5)	3025	36.244	36.057
1. Увећање основног капитала	3026		
2. Дугорочни кредити (нето прилив)	3027	36.244	36.057
3. Краткорочни кредити (нето прилив)	3028		
4. Остале дугорочне обавезе	3029		
5. Остале краткорочне обавезе	3030		
II. Одливи готовине из активности финансирања (1 до 6)	3031	312.646	307.576
1. Откуп сопствених акција и удела	3032		
2. Дугорочни кредити (одлив)	3033		
3. Краткорочни кредити (одлив)	3034		
4. Остале обавезе	3035		
5. Финансијски лизинг	3036		
6. Исплаћене дивиденде	3037	312.646	307.576
III. Нето прилив готовине из активности финансирања (I - II)	3038		
IV. Нето одлив готовине из активности финансирања (II - I)	3039	276.402	271.519
Г. СВЕГА ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ (3001+3013+3025)	3040	1.055.761	985.363
Д. СВЕГА ОДЛИВИ ГОТОВИНЕ (3005+3019+3031)	3041	1.029.421	999.478
Ђ. НЕТО ПРИЛИВ ГОТОВИНЕ (3040-3041)	3042	26.340	
Е. НЕТО ОДЛИВ ГОТОВИНЕ (3041-3040)	3043		14.115
Ж. ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	3044	21.109	35.678
З. ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3045		
И. НЕГАТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ ПО ОСНОВУ ПРЕРАЧУНА ГОТОВИНЕ	3046	20.008	454
Ј. ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА (3042-3043+3044+3045-3046)	3047	27.441	21.109

HSFormular © 2002-2014 Handy soft

у _____ БЕОГРАДУ _____
 дана _____ 19.02.2018 _____ године

Законски заступник

Попуњава правно лице - предузетник	ПИБ
Матични број 07470975	Шифра делатности 7112
100389086	
Назив: ENERGOPROJEKT ENTEL AD	
Седиште: NOVI BEOGRAD Bulevar Mihaila Pupina 12	

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ

у периоду од 01.01. до 31.12. 2017 . године

- у хиљадама динара -

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата					
		АОП	АОП	30 Основни капитал	АОП	31 Уписани а неуплаћени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспо- ређени добитак	АОП	330 Резерви- зационе резерве	
1	2	3	4	5	6	7	8	9									
1.	Почетно стање на дан 01.01. 2016																
	а) дуговни салдо рачуна	4001	4019	4037	4055	4073	4091	4109									
	б) потражни салдо рачуна	4002	173.223	4020	4056	4074	4092	4110									407.452
2.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика																
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4003	4021	4039	4057	4075	4093	4111									61.118
	б) исправке на потражној страни рачуна	4004	4022	4040	4058	4076	4094	4112									
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2016																
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4005	4023	4041	4059	4077	4095	4113									
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4006	173.223	4024	4060	4078	4096	4114									346.334
4.	Промене у претходној 2016 години																
	а) промет на дуговној страни рачуна	4007	4025	4043	4061	4079	4097	4115									13.290
	б) промет на потражној страни рачуна	4008	4026	4044	4062	4080	4088	4116									
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2016																
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4009	4027	4045	4063	4081	4099	4117									
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4010	173.223	4028	4064	4082	4100	4118									333.044

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										Компоненте осталог резултата			
		АОП	30 Основни капитал	АОП	31 Уписани и неуплаћени капитал	АОП	32 Резерве	АОП	35 Губитак	АОП	047 и 237 Откупљене сопствене акције	АОП	34 Нераспоређени добитак	АОП	330 Регулаторне резерве
1	2		3		4		5	6		7		8		9	
6.	Исправка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика														
	а) исправке на дуговој страни рачуна	4011		4029	4047	4065			4083		4101		4119		
	б) исправке на потражној страни рачуна	4012		4030	4048	4066			4084		4102		4120		
7.	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2017														
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4013		4031	4049	4067			4085		4103		4121		
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4014	173.223	4032	4050	4068	22.744		4086		4104	534.087	4122	333.044	
8.	Промене у текућој 2017 години														
	а) промет на дуговој страни рачуна	4015		4033	4051	4069			4087		4105	312.647	4123		
	б) промет на потражној страни рачуна	4016		4034	4052	4070			4088		4106	306.404	4124		
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2017														
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4017		4035	4053	4071			4089		4107		4125		
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4018	173.223	4036	4054	4072	22.744		4090		4108	527.844	4126	333.044	

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала										
		331 Актуарски добити или губици	АОП	332 Добити или губици по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	АОП	333 Добити или губици по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	АОП	334 и 335 Добити или губици по основу инотраног пословања и прерачуна финансиј- ских инвестирања	АОП	336 Добити или губици по основу хеџинга новчаног тока	АОП	337 Добити или губици по основу ХОВ распо- ложивих за продају
1	2	10	11	12	13	14	15					
	Почетно стање на дан 01.01. 2016											
1.	а) дуговни салдо рачуна	4127	4145	4163	4181	4199	4217					
	б) потражни салдо рачуна	4128	4146	4164	4182	4200	4218					
2.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика											
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4129	4147	4165	4183	4201	4219					
	б) исправке на потражној страни рачуна	4130	4158	4166	4184	4202	4220					
3.	Кориговано почетно стање на дан 01.01. 2016											
	а) кориговани дуговни салдо рачуна (1а + 2а - 2б) >= 0	4131	4149	4167	4185	4203	4221					
	б) кориговани потражни салдо рачуна (1б - 2а + 2б) >= 0	4132	4150	4168	4186	4204	4222					
4.	Промене у претходној 2016 години											
	а) промет на дуговној страни рачуна	4133	4151	4169	4187	4205	4223					
	б) промет на потражној страни рачуна	4134	4152	4170	4188	4206	4224					
5.	Стање на крају претходне године 31.12. 2016											
	а) дуговни салдо рачуна (3а + 4а - 4б) >= 0	4135	4153	4171	4189	4207	4225					
	б) потражни салдо рачуна (3б - 4а + 4б) >= 0	4136	4154	4172	4190	4208	4226					
6.	Исравка материјално значајних грешака и промена рачуноводствених политика											
	а) исправке на дуговној страни рачуна	4137	4155	4173	4191	4209	4227					
	б) исправке на потражној страни рачуна	4138	4156	4174	4192	4210	4228					

Ред. број	ОПИС	Компоненте капитала												
		АОП	331 Актуарски добитци или губици	АОП	332 Добитци или губици по основу улагања у власничке инстру- менте капитала	АОП	333 Добитци или губици по основу удела у осталом добитку или губитку при- дружених друштва	АОП	334 и 335 Добитци или губици по основу инструманата пословања и прерачуна финансиј- ских извештаја	АОП	336 Добитци или губици по основу хеџинга новчаног тока	АОП	337 Добитци или губици по основу ХОВ распо- ложивих за продају	
1	2	10	11	12	13	14	15							
	Кориговано почетно стање текуће године на дан 01.01. 2017													
7.	а) кориговани дуговни салдо рачуна (5а + 6а - 6б) >= 0	4139	4157	4175	4193	4211	4229							
	б) кориговани потражни салдо рачуна (5б - 6а + 6б) >= 0	4140	4158	4176	4194	4212	4230							
8.	Промене у текућој 2017 години													
	а) промет на дуговној страни рачуна	4141	4159	4177	4195	4213	4231							
	б) промет на потражној страни рачуна	4142	4160	4178	4196	4214	4232							
9.	Стање на крају текуће године 31.12. 2017													
	а) дуговни салдо рачуна (7а + 8а - 8б) >= 0	4143	4161	4179	4197	4215	4233							
	б) потражни салдо рачуна (7б - 8а + 8б) >= 0	4144	4162	4180	4198	4216	4234							

**NAPOMENE UZ REDOVAN GODIŠNJI FINANSIJSKI IZVEŠTAJ
ZA 2017. GODINU**

Beograd, 2018. godine

S A D R Ž A J

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU	5
2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA.....	6
3. VLASNIČKA STRUKTURA.....	6
4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA	7
5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA	11
6. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA	12
6.1. Procenjivanje	12
6.2. Efekti kurseva stranih valuta	13
6.3. Prihodi	13
6.4. Rashodi.....	14
6.5. Porez na dobitak.....	15
6.6. Nematerijalna imovina.....	17
6.7. Nekretnine, postrojenja i oprema	18
6.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	19
6.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme.....	20
6.10 Investicione nekretnine	21
6.11 Stalna sredstva namenjena prodaji.....	22
6.12. Finansijski instrumenti	22
6.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti.....	24
6.14. Kratkoročna potraživanja.....	25
6.15. Finansijski plasmani	26
6.16. Obaveze	26
6.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina	27
6.18. Naknade zaposlenima	29
7. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU.....	29
7.1 Kreditni rizik.....	31
7.2 Tržišni rizik.....	32
7.3 Kamatni rizik.....	32
7.4 Rizik od promene cena	33
7.5 Rizik likvidnosti	33
7.6 Upravljanje rizikom kapitala	34
8. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA.....	36
9. POSLOVNI PRIHODI.....	37
9.1. Prihodi od prodaje robe	37
9.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga.....	37
9.3. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i drugi poslovni prihodi	37
10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE	38
11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE	38
12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA.....	39
13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	39

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA	40
15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI	40
16. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI	41
16.1. Finansijski prihodi.....	41
16.2. Finansijski rashodi	42
17. OSTALI PRIHODI I RASHODI.....	42
17.1. Ostali prihodi.....	42
17.2. Ostali rashodi.....	43
18. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA.....	43
19. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK	44
20. ZARADA PO AKCIJI	44
21. NEMATERIJALNA IMOVINA	45
22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA.....	46
22.1. Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina	46
23. Investicione nekretnine.....	47
24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	47
Učešća u kapitalu	47
Dugoročni plasmani.....	48
25. ZALIHE.....	49
26. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE	49
27. DRUGA POTRAŽIVANJA.....	49
28. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI	50
29. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA	50
30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	51
31. KAPITAL	52
Osnovni kapital.....	53
32. DUGOROČNA REZERVISANJA.....	55
33. DUGOROČNE OBAVEZE.....	57
34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE	57
35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA	57
36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE	58
37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE	58
38. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA	59
39. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE	59
40. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA.....	60

41. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA	60
42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA.....	60
43. SUDSKI SPOROVI	63
44. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA	64

1. OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

<i>Sedište</i>	Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
<i>Matični broj</i>	07470975
<i>Šifra i naziv delatnosti</i>	7112
<i>Poreski identifikacioni broj</i>	100389086

Relevantne pravne činjenice vezane za istorijat Društva su sledeće:

Društvo je osnovano 1990. kao posebno pravno lice ,upisano je u registar kod Trgovinskog suda u Beogradu, na registarskom ulošku broj 1-4706-00, rešenjem Fi-425/90 od 12.01.1990. i upisano je kao Deoničko društvo za projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata I sistema "ENERGOPROJEKT ENTEL" sa potpunom odgovornošću Beograd. Na osnovu Odluke o izdavanju internih deonica i Odluke o promeni statusa od 13.juna 1991. godine kao deoničko društvo. Rešenjem IV.Fi.12129/02 od 28. 11.2002. Društvo posluje kao akcionarsko društvo.

Registrovano je kod Trgovinskog suda u Beogradu, registarski uložak br. 1-4703-00. Registrovano je i kod Agencije za privredne registre, Registar privrednih društava broj BD 8049 od 29.3.2005. godine.

Privatizacija društva je započeta po starim zakonima važećom u doba SFRJ i na osnovu zaključenog Sporazuma o promenama u sistemu Energoprojekt kada su organizovana deonička društva. U toku 1991. god. na osnovu Zakona o izmenama i dopunama Zakona o prometu i raspolaganju društvenim kapitalom doneta je odluka o izdavanju internih deonica nakon čega je u odgovarajući registar društvo upisano kao mešovito deoničko društvo.

Kasnija privatizacija društva vršena je krajem 2000.g. i završila se 2001.g. po Zakonu o svojskoj transformaciji - sticanje akcija po osnovu upisa - prvi krug.

Ministarstvo za privredu i privatizaciju u postupku zakonitosti i postupka svojske transformacije, na osnovu Zakona o privatizaciji verifikovala je sproveden postupak privatizacije i po dobijanju Rešenja, na osnovu Zakona o preduzećima upisano je u odgovarajući registar kao akcionarsko društvo s tim što je jedan deo kapitala izražen u akcijama prenet Fondu PIO a preostali deo prenet je Akcijskom fondu. EP Holding je bio većinski vlasnik sa 51%.

Krajem 2006. završen je postupak konverzije tako što je jedan broj akcionara (fizička lica, Fond PIO i Akcijski fond) zamenio svoje akcije sa akcijama EP Holdinga tako da je EP Holding po osnovu izvršene konverzije stekao vlasništvo od 86,26% .

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je projektovanje, konsalting i inženjering termoenergetskih, nuklearnih, elektroenergetskih i telekomunikacionih objekata i sistema.

Shodno registraciji u Agenciji za Privredne registre, osnovna delatnost Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE.

Zavisna društva u inostranstvu su sledeća:

- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C
- kompanija ENERGO CONSULT UAE
- kompanija ENERGOPROJEKT BAHRAIN

Gore navedene kompanije čine grupaciju: **Energoprojekt Entel**

Procenat vlasništva Društva u navedenim zavisnim društvima je prikazan u narednoj tabeli.

<i>Učešće u kapitalu zavisnih pravnih lica</i>	
<i>Naziv zavisnog pravnog lica</i>	<i>% vlasništva</i>
ENERGOPROJEKT QATAR	100
ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C	100
ENERGO CONSULT UAE	100
ENERGOPROJEKT BAHRAIN	100

Društvo je, shodno kriterijumima preciziranim Zakonom o računovodstvu i reviziji, razvrstano u srednje pravno lice.

Akcije Energoprojekt Entela a.d. su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Godišnji finansijski izveštaji za 2017. godinu koji su predmet ovih Napomena su pojedinačni finansijski izveštaji Društva i odobreni su od strane ODBORA DIREKTORA ENERGOPROJEKTE ENTEL-a dana 28.02.2017. godine. Odobreni finansijski izveštaji mogu naknadno biti izmenjeni u skladu sa važećim propisima.

U Društvu je prosečan broj zaposlenih radnika, na osnovu stanja krajem svakom meseca, iznosio:

- 2017. godine 200 i
- 2016. godine: 186 radnika

2. UPRAVLJAČKA STRUKTURA

Ključni rukovodeći kadar Društva u 2017. godini sačinjavala su sledeća lica:

MLADEN SIMOVIĆ	Direktor
GORDANA LIŠOV	Izvršni direktor za finansije, računovodstvo
JAROSLAV UROŠEVIĆ	Izvršni direktor za realizaciju projekta,
JELICA JERKOVIĆ	Direktor za plan, analizu i opšte poslove

3. VLASNIČKA STRUKTURA

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti, registrovano stanje vlasništva akcija Energoprojekt Holding a.d. na dan 31.12.2017. godine prikazano je u okviru Napomene 31a.

4. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

Finansijski izveštaji Društva sastavljeni su u skladu sa Zakonom o računovodstvu ("Službeni glasnik RS", br. 62/2013 - u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (u daljem tekstu: MSFI). MSFI, u smislu Zakona, su:

- Okvir za pripremanje i prikazivanje finansijskih izveštaja,
- Međunarodni računovodstveni standardi - MRS i
- Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, čiji je prevod utvrdilo i objavilo ministarstvo nadležno za poslove finansija.

Finansijski izveštaji Društva prikazani su u formi i sadržini koja je precizirana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014). Ovim pravilnikom je, pored ostalog, propisana forma i sadržini pozicija u obrascima Bilansa stanja, Bilansa uspeha, Izveštaja o ostalom rezultatu, Izveštaja o tokvima gotovine, Izveštaja o promenama na kapitalu i Napomena uz finansijske izveštaje. Prema navedenom Pravilniku, u obrasce se iznosi upisuju u hiljadama dinara.

Kontni okvir i sadržina računa u Kontnom okviru propisana je Pravilnikom o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014).

Pri izradi finansijskih izveštaja Društva, između ostalih, uvaženi su sledeći zakoni i podzakonski propisi:

- Zakon o porezu na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 91/2015 - autentično tumačenje i 112/2015),
- Zakon o porezu na dodatu vrednost (»Službeni glasnik RS« broj 84/2004, 6/2014 - usklađeni din. izn., 86/2004 - ispravka, 61/2005, 61/2007, 93/2012, 108/2013, 68/2014 - dr. zakon, 142/2014, 5/2015, 83/2015, 5/2016 - usklađeni din. izn., 108/2016 i 7/2017 - usklađeni din. izn.),
- Pravilnik o sadržaju poreskog bilansa i drugim pitanjima od značaja za način utvrđivanja poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« broj 99/2010, 8/2011, 13/2012, 8/2013 i 20/2014 - dr.pravilnik),
- Pravilnik o sadržaju poreske prijave za obračun poreza na dobit pravnih lica (»Službeni glasnik RS« 24/2014, 30/2015, 101/2016),
- Pravilnik o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe (»Službeni glasnik RS« broj 116/2004 i 99/2010),
- Pravilnik o transfernim cenama i metodama koje se po principu „van dohvata ruke“ primenjuju kod utvrđivanja cene transakcija među povezanim licima (»Službeni glasnik RS« broj 61/2013 i 8/2014) i drugi.

Od pravnih akata koji predstavljaju internu regulativu Društva, pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva korišćen je Pravilnik o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva, koji je donet 27.11.2015. godine od strane Izvršnog odbora Društva. Pored navedenog, korišćena su i druga interna akta Društva, kao što je, na primer, Kolektivni ugovor Energoprojekt Holding a.d. za rad u zemlji.

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u Napomeni 7.

Zakonom o tržištu kapitala ("Sl. glasnik RS", br. 31/2011, 112/2015 i 108/2016) propisano je koje podatke treba da sadrže godišnji, polugodišnji i kvartalni izveštaji javnih društava čijim se hartijama od vrednosti trguje na regulisanom tržištu.

Napominjemo da u pojedinim slučajevima, pri izradi finansijskih izveštaja Društva, nisu u potpunosti uvažene sve relevantne odredbe MSFI i Tumačenja.

Računovodstveni propisi Republike Srbije, a time i prezentovani finansijski izveštaji Društva, odstupaju od MSFI u sledećem:

- Finansijski izveštaji se u Republici Srbiji za izveštajni period, shodno Zakonu o računovodstvu («Službeni glasnik RS» broj 62/2013) prikazuju u formatu propisanim Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge i preduzetnike ("Sl. glasnik RS", br. 95/2014 i 144/2014), koji odstupa od prezentacije i naziva pojedinih finansijskih izveštaja opšte namene, kao i od načina prikazivanja određenih bilansnih pozicija kako to predviđa Revidirani MRS 1 - „Prezentacija finansijskih izveštaja“ i
- Vanbilansna sredstva i vanbilansne obaveze su prikazana na obrascu bilansa stanja. Ove stavke po definiciji MSFI ne predstavljaju ni sredstva ni obaveze.

Pored navedenog, odstupanja nastaju i kao posledica vremenske razlike između objavljivanja Standarda i Tumačenja, koja su podložna kontinuiranim promenama, i momenta kada ti Standardi i Tumačenja postanu važeći u Republici Srbiji. Tako, na primer, odstupanja od Standarda nastaju kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja, koji su stupili na snagu, još nisu u Republici Srbiji zvanično prevedeni i usvojeni; kao posledica toga što objavljeni Standardi i Tumačenja još nisu stupili na snagu; ili kao posledica drugih razloga na koje Društvo nema mogućnost uticaja, što nema značajniji uticaj na finansijsku poziciju Društva, kao i na rezultate njegovog poslovanja.

Objavljeni standardi i tumačenja na snazi u prethodnom i tekućem periodu koji još uvek nisu zvanično prevedeni i usvojeni

Na dan objavljivanja ovih finansijskih izveštaja, dole navedeni standardi i izmene standarda su bili izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde, a sledeća tumačenja bila su objavljena od strane Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja, ali nisu zvanično usvojena u Republici Srbiji:

- Dopune MRS 32 „Finansijski instrumenti: Prezentacija“ - Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima“ i MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji“ - Izuzeće zavisnih lica iz

konsolidacije prema MSFI 10 (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),

- Dopune MRS 36 „Umanjenje vrednosti imovine“ Obelodanjivanje nadoknadivog iznosa za nefinansijsku imovinu (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 39 „Finansijski instrumenti: Priznavanje i odmeravanje“ - Obnavljanje derivata i nastavak računovodstva hedžinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- IFRIC 21 „Dažbine“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2014. godine),
- Dopune MRS 19 „Primanja zaposlenih” – Definisani planovi naknade: Doprinosi za zaposlene (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2010. do 2012. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 2, MSFI 3, MSFI 8, MSFI 13, MRS 16, MRS 24 i MRS 38) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Godišnja poboljšanja za period od 2011. do 2013. godine, koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 1, MSFI 3, MSFI 13 i MRS 40) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. jula 2014. godine),
- Dopune MSFI 11 „Zajednički aranžmani” - Računovodstvo sticanja učešća u zajedničkim poslovanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- MSFI 14 „Računi regulatornih aktivnih vremenskih razgraničenja” - na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine,
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 38 „Nematerijalna imovina” - Tumačenje prihvaćenih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 16 „Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 „Poljoprivreda” - Poljoprivreda - industrijske biljke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 27 „Pojedinačni finansijski izveštaji”- Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Prodaja ili prenos sredstava između investitora i njegovih pridruženih entiteta ili zajedničkih poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji”, MSFI 12 „Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” i MRS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” - Investiciona društva: Primena izuzetaka od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune MRS 1 „Prezentacija finansijskih izveštaja” - Inicijativa za obelodanjivanje (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine),
- Dopune i izmene različitih standarda „Poboljšanja MSFI” (za period od 2012. do 2014. godine), koja su rezultat Projekta godišnjeg kvalitativnog poboljšanja MSFI (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) radi otklanjanja neusaglašenosti i pojašnjenja formulacija (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine)

- Izmene i dopune MRS 7 „Izveštaj o novčanim tokovima“ - zahtev za obelodanjivanjima koja korisnicima izveštaja omogućavaju procenu promena obaveza koje proizilaze iz aktivnosti finansiranja (na snazi od 1. januara 2017. godine),
- Pojašnjenja vezana za MRS 12 „Porez na dobit“ koja imaju za cilj smanjenje raznolikosti u praksi kada su u pitanju odložena poreska sredstva koja proizilaze iz nerealizovanih gubitka (na snazi od 1. januara 2017. godine) i
- Izmene IFRS 12 "Obelodanjivanja u učešćima u drugim entitetima" (na snazi od 1. januara 2017. godine).

Objavljeni standardi i tumačenja koji još uvek nisu stupili na snagu

Na dan izdavanja ovih finansijskih izveštaja sledeći standardi, njihove dopune i tumačenja bili su objavljeni, ali nisu još uvek stupili na snagu:

- Izmene i dopune različitih standarda (MRS 28, MRS 40 i MSFI 2) stupaju na snagu od 1. januara 2018. godine,
- MSFI 9 „Finansijski instrumenti“ i kasnije dopune, koji zamenjuje zahteve MRS 39 „Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje“, u vezi sa klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja. MSFI 9 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu. U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavnici. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti. Dobici i gubici po osnovu vrednovanja finansijskih sredstava po fer vrednosti će se priznavati u bilansu uspeha, izuzev za ulaganja u instrumente kapitala sa kojima se ne trguje, gde MSFI 9 dopušta, pri inicijalnom priznavanju, kasnije nepromenljivi izbor da se sve promene fer vrednosti priznaju u okviru ostalih dobitaka i gubitaka u izveštaju o ukupnom rezultatu. Iznos koji tako bude priznat u okviru izveštaja o ukupnom rezultatu neće moći kasnije da se prizna u bilansu uspeha,
- MSFI 15 „Prihodi iz ugovora sa kupcima“, koji definiše okvir za priznavanje prihoda. MSFI 15 zamenjuje MRS 18 „Prihodi“, MRS 11 „Ugovori o izgradnji“, IFRIC13 „Programi lojalnosti klijenata“, IFRIC15 „Sporazumi za izgradnju nekretnina“ i IFRIC18 „Prenosi sredstava od kupaca“ i SIC – 31 „Prihodi – transakcije razmene koje uključuju usluge oglašavanja“. MSFI 15 je na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, uz dozvoljenu raniju primenu,
- IFRIC 22 Ovo tumačenje se odnosi na devizne transakcije kada entitet priznaje nemonetarno sredstvo ili nemonetarnu obavezu po osnovu plaćanja ili primanja avansa, pre nego što entitet prizna odnosno sredstvo, trošak ili prihod, posle čega se to nemonetarno sredstvo ili obaveza ponovno priznaje. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2018. godine, ali je dozvoljena ranija primena,
- MSFI 16 „Zakup“ koji je objavljen u januaru 2016. godine, primena je za poslovne periode koji počinju posle 1. januara 2019. godine. Ovim standardom biće zamenjen dosadašnji MRS 17,
- MSFI 3 „Poslovne kombinacije“ - dopuna koja se odnosi na pojašnjenja kada jedna strana stiče kontrolu u prethodnom zajedničkom poduhvatu. Promena stupa na snagu za poslovne kombinacije čiji

je datum kupovine na dan ili nakon prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon toga. Može biti u suprotnosti sa izmenama MSFI 11,

- Izmene MSFI 4 koje su povezane sa MSFI 9, a primenjuju se pre primene MSFI 17 koji će zameniti MSFI 4,
- Izmene MSFI 7 koje su povezane sa MSFI 9,
- Pojašnjenja vezana za MSFI 11 koja se odnose na transakcije u kojima entitet dobija zajedničku kontrolu na ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izveštavanja koji počinje 1. januara 2019. godine ili nakon tog datuma. Ovo može biti u suprotnosti sa MSFI 3.
- MSFI 17 - zamenjuje MSFI 4 - primena na finansijske izveštaje koji počinju nakon 1. januara 2021. godine. Ranija primena je uslovljena usvajanjem i primenom MSFI 9 i MSFI 15 i
- IFRIC 23 - Tumačenje vezano za MRS 12. Tumačenje stupa na snagu na dan ili nakon 1. januara 2019. godine, ali je dozvoljena ranija primena.

5. RAČUNOVODSTVENA NAČELA

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva uvažena su sledeća načela:

- Načelo stalnosti;
- Načelo doslednosti;
- Načelo opreznosti;
- Načelo suštine iznad forme;
- Načelo uzročnosti prihoda i rashoda; i
- Načelo pojedinačnog procenjivanja.

Uvažavanjem **načela stalnosti**, finansijski izveštaji se sastavljaju pod pretpostavkom da imovinski, finansijski i prinostni položaj Društva, kao i ekonomska politika zemlje i ekonomske prilike u okruženju, omogućavaju poslovanje u neograničeno dugom roku („*Going Concern*“ princip).

Načelo doslednosti podrazumeva da se način procenjivanja stanja i promena na imovini, obavezama, kapitalu, приходima, rashodima i rezultatu poslovanja, to jest da se način procenjivanja bilansnih pozicija Društva, ne menja u dužem vremenskom razdoblju. Ako, na primer, zbog usaglašavanja sa zakonskom regulativom, do promene ipak dođe, obrazlaže se razlog promene, a efekat promene se iskazuje shodno zahtevima iz profesionalne regulative vezanim za promenu načina procenjivanja.

Načelo opreznosti podrazumeva uključivanje određenog nivoa opreza pri sastavljanju finansijskih izveštaja Društva, koje treba da rezultira da imovina i prihodi nisu precenjeni, a da obaveze i troškovi nisu potcenjeni. Međutim, uvažavanje načela opreznosti ne treba razumeti na način svesnog, nerealnog umanjenja prihoda i kapitala Društva; to jest svesnog, nerealnog uvećanja rashoda i obaveza Društva. Naime, u Okviru za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja je potencirano da uvažavanje načela opreznosti ne sme da ima za posledicu značajno stvaranje skrivenih rezervi, namerno umanjenje imovine ili prihoda, ili namerno preuveličavanje obaveza ili troškova, jer u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Načelo **suština iznad forme** podrazumeva da pri evidentiranju transakcija Društva, a time, posledično, i pri sastavljanju finansijskih izveštaja, računovodstveno obuhvatanje treba da se vrši u skladu sa suštinom transakcija i njihovom ekonomskom realnošću, a ne samo na osnovu njihovog pravnog oblika.

Uvažavanjem **načela uzročnosti prihoda i rashoda**, priznavanje efekata transakcija i drugih događaja u Društvu nije vezano za momenat kada se gotovina ili gotovinski ekvivalenti, po osnovu tih transakcija i događaja, prime ili isplate, već se vezuju za momenat kada se dogode. Takvim pristupom omogućeno je da se korisnici finansijskih izveštaja ne informišu samo o prošlim transakcijama Društva koje su prouzrokovale isplatu i primanja gotovine, već i obavezama Društva da isplati gotovinu u budućnosti, kao i o resursima koji predstavljaju gotovinu koje će Društvo primiti u budućnosti.

Drugim rečima, uvažavanjem načela uzročnosti prihoda i rashoda obezbeđuje se informisanje o prošlim transakcijama i drugim događajima na način koji je najupotrebljiviji za korisnike pri donošenju ekonomskih odluka.

Načelo **pojedinačnog procenjivanja** podrazumeva da eventualna grupna procenjivanja različitih bilansnih pozicija Društva (na primer, imovine ili obaveza), radi racionalizacije, proističu iz njihovog pojedinačnog procenjivanja.

6. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Osnovne računovodstvene politike primenjene za sastavljanje ovih finansijskih izveštaja navedene su u daljem tekstu. Ove politike su konzistentno primenjene na sve prikazane godine, osim ako nije drugačije naznačeno.

Značajne računovodstvene politike primenjene na finansijske izveštaje Društva koji su predmet ovih Napomena, a koje su izložene u nastavku, prvenstveno su zasnovane na Pravilniku o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva. Ako pojedini knjigovodstveni aspekti nisu jasno precizirani Pravilnikom, primenjene računovodstvene politike su zasnovane na važećoj zakonskoj, profesionalnoj i internoj regulativi.

Od opštih podataka napominjemo da je, u skladu sa MRS 21 - Efekti promena deviznih kurseva, **funkcionalna valuta i valuta za prezentaciju u finansijskim izveštajima Društva dinar**.

Pri sastavljanju finansijskih izveštaja uvažene su relevantne odredbe MRS 10 - Događaji posle bilansa stanja, koje se odnose na događaje koji nastaju od datuma bilansa stanja do datuma kada su finansijski izveštaji odobreni za objavljivanje. Preciznije, **za efekte događaja koji pružaju dokaz o okolnostima koje su postojale na datum bilansa stanja**, korigovani su već priznati iznosi u finansijskim izveštajima Društva, kako bi se odrazili korektivni događaji posle bilansa stanja; a **za efekte događaja koji ukazuju na okolnosti koje su nastale posle datuma bilansa stanja**, nisu vršene korekcije priznatih iznosa, već se, u slučaju da ih je bilo, u ovim Napomenama vrši obelodanjivanje prirode događaja i procena njihovih finansijskih efekata ili, ako je neizvodljivo proceniti njihove finansijske efekte, obelodanjuje da se ta procena ne može izvršiti.

6.1. Procenjivanje

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja, u skladu sa zahtevima važeće zakonske regulative u Republici Srbiji, zahteva od rukovodstva Društva korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki. Iako se, razumljivo, stvarni budući rezultati mogu razlikovati, procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na datum bilansa stanja.

Najznačajnije procene se odnose na utvrđivanje obezvređenja finansijske i nefinansijske imovine i definisanje pretpostavki neophodnih za aktuarski obračun dugoročnih naknada zaposlenima po osnovu otpremnina.

U kontekstu procenjivanja, poslovna politika Društva je, ako se fer vrednost značajno razlikuje od knjigovodstvene, da obelodani informacije o **fer (pravičnoj) vrednosti** aktive i pasive. U Republici Srbiji je čest problem sa pouzdanom procenom fer vrednosti aktive i pasive usled nedovoljno razvijenog finansijskog tržišta, nedostatka stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje, na primer, finansijske aktive i pasive, i zbog toga što tržišne informacije nisu uvek raspoložive. I pored navedenog, ova problematika u Društvu nije zanemarena, već rukovodstvo vrši kontinuirane procene, uvažavajući rizike, i kada se proceni da je nadoknadiva (fer ili upotrebna) vrednost sredstava u poslovnim knjigama Društva precenjena, vrši se ispravka vrednosti.

6.2. Efekti kurseva stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti, pri početnom priznavanju, evidentiraju se u dinarskoj protivvrednosti, primenom zvaničnog srednjeg kursa koji važi na dan transakcije, koji važi na dan transakcije.

Shodno odredbama MRS 21 - Efekti promene deviznih kurseva, na svaki datum bilansa stanja se monetarne stavke u stranoj valuti (devizna sredstva, potraživanja i obaveze) preračunavaju primenom važećeg kursa, to jest zvaničnog srednjeg kursa na datum bilansa stanja.

Kursne razlike nastale po osnovu transakcija u stranoj valuti (osim za kursne razlike nastale na monetarnim stavkama koje čine deo neto investicija Društva u inostrano poslovanje, a koje se obuhvataju shodno zahtevima iz MRS 21) se priznaju kao prihod ili rashod Društva u periodu u kojem su kursne razlike nastale.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije na dan bilansa stanja, za strane valute koje su korišćene za preračunavanje monetarnih stavki stranih valuta u dinarsku protivvrednost, su prikazane u narednoj tabeli.

Zvanični srednji kursevi Narodne banke Srbije

Valuta	31.12.2018.	31.12.2017.
	Iznos u dinarima	
1 EUR	118,4727	123,4723
1 USD	99,1155	117,1353

6.3. Prihodi

Prihodi u skladu sa MRS 18 - Prihodi su prilivi ekonomskih koristi tokom datog perioda, koji rezultiraju povećanjem kapitala, sem uvećanja koja se odnose na unose vlasnika kapitala; i odmeravaju se po fer vrednosti primljenih ili potraživanih naknada.

Prihodi obuhvataju: poslovne prihode, finansijske prihode, ostale prihode (uključujući i prihode od usklađivanja vrednosti imovine) i dobitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda.

U okviru **poslovnih prihoda** najznačajniji su prihodi od prodaje roba, proizvoda i usluga, a kao ostali prihodi mogu da se jave: prihodi od aktiviranja učinaka i robe, povećanje vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga (ako je tokom godine došlo do smanjenja navedenih zaliha, za iznos smanjenja se umanjuje ukupan poslovni prihod), prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl.; i drugi poslovni prihodi.

Za potrebe finansijskog izveštavanja u okviru poslovnih prihoda u Bilansu uspeha ne prikazuju se prihodi od aktiviranja učinaka i robe i prihodi od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga), već se za te iznose koriguju poslovni rashodi u Bilansu uspeha.

Prihodi od prodaje robe se priznaju kada su kumulativno zadovoljeni sledeći uslovi:

- Društvo je na kupca prenelo značajne rizike i koristi od vlasništva nad proizvodom i robom;
- Društvo ne zadržava učešće u upravljanju prodatim proizvodom i robom u meri koja se uobičajeno povezuje sa vlasništvom, niti zadržava kontrolu nad prodatim proizvodom i robom;
- iznos prihoda se može pouzdano izmeriti;
- verovatan je priliv ekonomske koristi u Društvo povezane sa tom transakcijom i
- troškovi koji su nastali ili će nastati u datoj transakciji se mogu pouzdano izmeriti.

Prihodi od pružanja usluga, shodno relevantnim odredbama MRS 18 - Prihodi, *povezani sa određenom transakcijom se priznaju prema stepenu dovršenosti te transakcije na datum bilansa*. Rezultat transakcije se može pouzdano proceniti: kada se iznos prihoda može pouzdano odmeriti, kada je verovatan priliv ekonomskih koristi vezanih za tu transakciju u Društvo, kada se stepen dovršenosti te transakcije na datum bilansa stanja može pouzdano odmeriti i kada troškovi nastali zbog te transakcije i troškovi završavanja transakcije mogu pouzdano da se odmere.

Finansijski prihodi obuhvataju finansijske prihode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, prihode od kamata i druge oblike finansijskih prihoda.

Prihodi od dividendi priznaju se kada se ustanovi pravo da se dividenda primi.

U okviru **ostalih prihoda** (koji uključuju i prihode od usklađivanja vrednosti ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih prihoda, iskazuju se *dobici* koji mogu, ali ne moraju da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Dobici predstavljaju povećanja ekonomskih koristi Društva i kao takvi, po prirodi, nisu različiti od drugih prihoda. Dobici uključuju, na primer, dobitke od prodaje nekretnina, postrojenja i opreme; po većoj vrednosti od knjigovodstvene u momentu prodaje.

U okviru **dobitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos prihoda**, iskazuju se dobiti prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih prihoda na kraju perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon umanjenja za odgovarajuće rashode.

6.4. Rashodi

Rashodi predstavljaju odlive ekonomskih koristi tokom datog perioda koji rezultira smanjenjem kapitala društva, osim smanjenja koje se odnosi na raspodelu dobiti vlasnicima ili smanjenja koje je

posledica povlačenja iz poslovanja dela kapitala od strane vlasnika. Rashodi se odražavaju kroz odliv sredstava, smanjenje vrednosti sredstava ili povećanje obaveza.

Rashodi obuhvataju poslovne rashode, finansijske rashode, ostale rashode (uključujući i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha) i gubitak poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike, ispravke grešaka ranijih perioda i prenos rashoda.

U okviru **poslovnih rashoda** iskazuje se: nabavna vrednost prodane robe, troškovi materijala, troškovi zarada, troškovi proizvodnih usluga, nematerijalni troškovi, troškovi amortizacije i rezervisanja i dr.

Za potrebe finansijskog izveštavanja vrši se korekcija poslovnih rashoda u Bilansu uspeha za iznose prihoda od aktiviranja učinaka i robe i prihoda od promene vrednosti zaliha učinaka (povećanja, odnosno smanjenja vrednosti zaliha nedovršenih i gotovih proizvoda i nedovršenih usluga).

Finansijski rashodi obuhvataju finansijske rashode od povezanih pravnih lica, pozitivne kursne razlike, rashode kamata i druge finansijske rashode.

U okviru **ostalih rashoda** (koji uključuju i rashode po osnovu obezvređenja ostale imovine koja se vrednuje po fer vrednosti kroz Bilans uspeha), pored drugih ostalih rashoda, iskazuju se i gubici koji mogu, ali ne moraju, da proisteknu iz uobičajenih aktivnosti Društva. Gubici (na primer, manjkovi ili gubici nastali prodajom sredstava po nižoj vrednosti od knjigovodstvene) predstavljaju smanjenje ekonomskih koristi i, kao takvi, po svojoj prirodi, nisu različiti od drugih rashoda.

U okviru gubitka poslovanja koje se obustavlja, efekti promene računovodstvene politike i ispravke grešaka ranijih perioda, iskazuju se rashodi prema nazivima računa ove grupe i prenos ukupnih rashoda na kraju obračunskog perioda, a koji se za potrebe finansijskog izveštavanja prikazuju u neto efektu, nakon prebijanja sa odgovarajućim prihodima.

6.5. Porez na dobitak

Porez na dobitak se računovodstveno evidentira kao zbir:

- tekućeg poreza; i
- odloženog poreza.

Tekući porez je iznos obaveze za plativ (povrativ) porez na dobitak koji se odnosi na oporezivi dobitak (poreski gubitak) za period. Drugim rečima, tekući porez je plativ porez na dobitak koji je utvrđen u poreskoj prijavi za porez na dobitak, u skladu sa poreskim propisima.

Odloženi porez se ispoljava u vidu:

- odloženih poreskih sredstava; ili
- odloženih poreskih obaveza.

Odloženi porez se knjigovodstveno evidentira na osnovu relevantnih odredbi MRS 12 - Porezi na dobitak, kojima je, između ostalog, precizirano da se *odložena poreska sredstva i odložene poreske obaveze ne diskontuju*.

Odložena poreska sredstva su iznosi poreza na dobitak nadoknadivi u budućim periodima koji se odnose na:

- odbitne privremene razlike;
- neiskorišćene poreske gubitke prenete na naredni period; i
- neiskorišćeni poreski kredit prenet na naredni period.

Odbitna privremena razlika nastaje u slučajevima kada je u bilansima društva, po određenim osnovama, već prikazan rashod, koji će se sa poreskog aspekta priznati u narednim periodima. Tipični slučajevi kada nastaju odbitne privremene razlike su sledeći: poreska vrednost sredstava koja podležu amortizaciji je veća od knjigovodstvene vrednosti sredstava; sa poreskog aspekta nisu priznata pojedina rezervisanja (MRS 19, izdate garancije i druga jemstva), obezvređenja imovine (robe, materijala i sl.) i obezvređenja investicionih nekretnina; sa poreskog aspekta nisu priznati rashodi na neplaćene javne prihode koji ne zavise od rezultata poslovanja i gubici koji nastaju kada se hartije od vrednosti vrednuju po fer vrednosti i efekat iskazuje preko bilansa uspeha.

Za sredstva koja podležu amortizaciji, odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice (vrednosti koje su dodeljene tim sredstvima za poreske svrhe). Odbitna privremena razlika postoji kada je knjigovodstvena vrednost sredstava manja od njihove poreske osnovice. U tom slučaju se priznaju odložena poreska sredstva, pod uslovom da se proceni da je verovatno da će u budućim periodima postojati oporeziva dobit za čije umanjeње će Društvo moći da iskoristi odložena poreska sredstva.

Iznos odloženog poreskog sredstva utvrđuje se primenom propisane (ili saopštene) stope poreza na dobit Društva na iznos odbitne privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila odbitna, po kom osnovu su priznata odložena poreska sredstva, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude oporeziva, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih sredstava u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih obaveza u iznosu koji je utvrđen na datum bilansa stanja.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu **neiskorišćenih poreskih gubitaka** priznaje se samo u slučaju da rukovodstvo Društvo može pouzdano da proceni da će u narednim periodima Društvo imati oporezivu dobit, koja će moći da bude umanjena po osnovu neiskorišćenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo po osnovu neiskorišćenog poreskog kredita za ulaganja u osnovna sredstva se priznaje samo do iznosa za koji je verovatno da će u budućim periodima biti ostvarena oporeziva dobit u poreskom bilansu, odnosno obračunati porez na dobit za čije umanjeње će moći da se iskoristi neiskorišćeni poreski kredit, i to, dok ova vrsta poreskog kredita zakonski može da se iskoristi.

Odložena poreska sredstva mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti nadoknadivi u budućim periodima (na primer, za rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju, koja su određena shodno relevantnim odredbama MRS 19 – Naknade zaposlenima).

Odložene poreske obaveze su iznosi poreza na dobitak plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je određeni rashod, priznat sa poreskog aspekta, dok će sa knjigovodstvenog aspekta biti priznat u poslovnim knjigama Društva tek u narednim periodima.

Po pitanju sredstava koja podležu amortizaciji, odložene poreske obaveze se priznaju uvek kada postoji oporeziva privremena razlika između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice.

Oporeziva privremena razlika nastaje u slučajevima kada je knjigovodstvena vrednost sredstava veća od njihove poreske osnovice.

Iznos odložene poreske obaveze utvrđuje se primenom propisane (ili očekivane) stope poreza na dobit Društva na iznos oporezive privremene razlike koja je utvrđena na datum bilansa stanja.

Na svaki datum bilansa stanja se odložene poreske obaveze svode na iznos utvrđen na osnovu privremene razlike na taj dan. Ako je na kraju prethodne godine privremena razlika bila oporeziva, po kom osnovu su priznate odložene poreske obaveze, a na kraju tekuće godine, po osnovu istih sredstava, privremena razlika bude odbitna, vrši se ukidanje prethodno formiranih odloženih poreskih obaveza u celini, uz istovremeno priznavanje odloženih poreskih sredstava Društva u iznosu utvrđenom na datum bilansa stanja.

Odložene poreske obaveze mogu da se priznaju i po drugim osnovama za koje se u Društvu utvrdi da će iznosi poreza na dobitak biti plativi u budućim periodima u odnosu na oporezive privremene razlike.

6.6. Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina su sredstva bez fizičke suštine, koja se mogu identifikovati, kao što su: softveri, licence, koncesije, patenti, ulaganja u razvoj, žigovi i sl.

Imovina ispunjava kriterijum mogućnosti identifikovanja ako je ili: odvojiva, odnosno kada se može odvojiti od Društva i prodati, preneti, licencirati, iznajmiti ili razmeniti, bilo pojedinačno ili zajedno sa povezanim ugovorom, imovinom ili obavezom; ili nastaje po osnovu ugovornih ili drugih zakonskih prava, bez obzira da li su ta prava prenosiva ili odvojiva od Društva ili od drugih prava ili obaveza.

Da bi se nematerijalna imovina priznala, neophodno je da budu ispunjeni zahtevi propisani MRS 38 - Nematerijalna imovina, odnosno:

- da je verovatno da će se buduće ekonomske koristi, pripisive imovini, uliti u Društvo;
- da Društvo ima mogućnost kontrole nad tom imovinom; i
- da se nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Ako jedan od zahteva nije ispunjen, izdaci po osnovu nematerijalnih ulaganja se priznaju na teret rashoda u periodu u kojem su izdaci nastali.

Knjigovodstveno priznavanje interno generisane nematerijalne imovine je uslovljeno procenom da li je rezultanta:

- faze istraživanja; ili
- faze razvoja.

Nematerijalna imovina koja proističe iz *istraživanja, ili iz faze istraživanja internog projekta*, se ne priznaje kao nematerijalna imovina. Izdaci po osnovu istraživanja, ili izdaci koji nastanu u fazi istraživanja internog projekta, se priznaju kao rashod u periodu u kojem su izdaci nastali.

Cena koštanja interno generisane nematerijalne imovine koja proističe iz *razvoja* (ili iz faze razvoja internog projekta) uključuje sve direktno pripisive troškove neophodne za kreiranje, proizvodnju i pripremu imovine za funkcionisanje na način kako je rukovodstvo Društva predvidelo.

Početno merenje nematerijalne imovine vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja).

Naknadno merenje nematerijalne imovine, nakon početnog priznavanja, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke od umanjenja vrednosti (shodno relevantnim odredbama MRS 36 - Umanjenje vrednosti imovine).

6.7. Nekretnine, postrojenja i oprema

Kao **nekretnine, postrojenja i oprema** priznaju se materijalna sredstva koja se: koriste u proizvodnji, za isporuku dobara, za pružanje usluga, za iznajmljivanje drugima, ili u administrativne svrhe; i za koja se očekuje da će se koristiti duže od jednog obračunskog perioda.

Navedeno opšte načelo za priznavanje nekretnina, postrojenja i opreme se ne primenjuje samo u slučajevima kada se radi o priznavanju sredstava manje vrednosti (na primer, rezervni delovi i oprema za servisiranje), koji se iskazuju na zalihama. Stavljanjem u upotrebu ovih sredstava njihova se celokupna vrednost prenosi na troškove perioda.

Nekretnine, postrojenja i oprema se priznaju kao sredstvo: ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim sredstvom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog sredstva može pouzdano odmeriti.

Početno merenje nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), koja obuhvata: nabavnu cenu i sve zavisne troškove nabavke, to jest sve direktno pripisive troškove dovođenja sredstva u stanje funkcionalne pripravnosti.

U cilju naknadnog merenja nekretnina, postrojenja i opreme izvršena je podela u sledeće grupe:

- a) zemljište;
- b) objekti;
- c) postrojenja i oprema; i
- d) ostalo.

Naknadno merenje grupe „Objekti“ vrši se po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na datum bilansa stanja. Fer vrednost se utvrđuje procenom, koju vrši stručno osposobljeni procenjivač, na osnovu tržišnih dokaza. Kada ne postoji dokaz fer vrednosti na tržištu, zbog specifične prirode objekta i zbog toga što se takve stavke retko prodaju, osim kao deo kontinuiranog poslovanja, može biti potrebno da Društvo proceni fer vrednost koristeći prinosni pristup ili pristup amortizovanih troškova

zamene. Promena fer vrednosti objekata se načelno priznaje u ukupnom kapitalu, u okviru pozicije revalorizacione rezerve.

Naknadno merenje svih ostalih grupa u okviru pozicije „Nekretnine, postojenja i oprema“, osim objekata, vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja) umanjenoj za akumuliranu amortizaciju i akumulirane gubitke zbog umanjenja vrednosti (shodno MRS 36).

Vrednovanje naknadnih izdataka u nekretnine, postrojenja i opremu vrši se kada se:

- radi o ulaganjima koja produžavaju korisni vek upotrebe sredstava;
- povećava kapacitet;
- unapređuje sredstvo čime se poboljšava kvalitet proizvoda ili
- smanjuju troškovi proizvodnje u odnosu na troškove pre ulaganja.

Troškovi servisiranja, tehničkog održavanja, manje popravke i ostalo, ne povećavaju vrednost sredstva već predstavljaju rashod perioda.

Ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se iskazuju i priznaju na posebnom računu, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi vezane za to sredstvo priliti u Društvo. Amortizacija ulaganja na tuđim nekretninama, postrojenjima i opremi se vrši na osnovu procenjenog veka korišćenja tih sredstava, koji može biti jednak ili kraći od perioda trajanja ugovora o zakupu.

6.8. Amortizacija nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Amortizacijom se iznos sredstava (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) koji se amortizuje vremenski alocira u toku korisnog veka trajanja sredstava.

Koristan vek trajanja sredstva se u Društvu određuje primenom vremenskog metoda, tako da se koristan vek trajanja sredstava može razumeti kao vremenski period tokom kojeg se očekuje da je sredstvo raspoloživo Društvu za upotrebu i korišćenje.

Iznos koji se amortizuje, odnosno nabavna vrednost ili drugi iznos koji zamenjuje tu vrednost u finansijskim izveštajima Društva, umanjen za rezidualnu vrednost (preostalu vrednost) se sistematski alocira tokom korisnog veka trajanja sredstava.

Rezidualna vrednost je procenjeni iznos koji bi Društvo primilo danas ako bi otuđilo sredstvo, nakon odbijanja procenjenih troškova otuđenja i uz pretpostavku da je sredstvo na kraju korisnog veka trajanja, i u stanju koje se očekuje na kraju korisnog veka trajanja.

Za rezidualnu vrednost nematerijalne imovine se uvek pretpostavlja da je nula, osim u slučajevima:

- kada postoji obaveza treće strane da kupi nematerijalnu imovinu na kraju njenog veka trajanja ili
- kada postoji aktivno tržište nematerijalne imovine, uz pretpostavku da će takvo tržište postojati i na kraju veka trajanja imovine, kada se rezidualna vrednost može utvrditi pozivanjem na to tržište.

Rezidualna vrednost i preostali korisni vek trajanja sredstava se proveravaju na kraju svake finansijske godine od strane kompetentnih procenjivača. Ako su nove procene različite od prethodnih procena, promena se tretira promenom računovodstvene procene i knjigovodstveno se obuhvata na osnovu MRS 8 - Računovodstvene politike, promene računovodstvenih procena i greške.

Rezidualna vrednost se kao rezultat procene može za pojedino sredstvo povećati na iznos koji je jednak knjigovodstvenoj vrednosti tog sredstva ili veći od nje. U tom slučaju, trošak amortizacije će u preostalom korisnom veku trajanja tog sredstva iznositi nula, osim ako se, kao rezultat naknadnih procena, rezidualna vrednost ne smanji na iznos koji je niži od knjigovodstvene vrednosti.

Amortizacija sredstava vrši se **primenom metoda pravolinijskog otpisa** (proporcionalna metoda), a **obračun amortizacije počinje** od početka narednog meseca od trenutka kada sredstvo postane raspoloživo za upotrebu tj. korišćenje, odnosno kada se nalazi na lokaciji i u stanju spremnom za poslovanje na način kako je to predviđeno u Društvu.

Amortizacija nematerijalne imovine je uslovljena procenom da li je koristan vek trajanja neograničen ili ograničen. Nematerijalna imovina ne podleže amortizaciji ako se proceni da je koristan vek trajanja neograničen, to jest ako se na osnovu analize svih relevantnih faktora ne može predvideti završetak perioda kada se očekuje da će nematerijalna imovina generisati prilive neto tokova gotovine u Društvo

Amortizacija se ne obračunava za sredstva koja vremenom ne gube na vrednosti (na primer, umetnička dela) ili sredstva koja imaju neograničeni vek trajanja (na primer, zemljište).

Za sredstvo pribavljeno putem finansijskog lizinga, amortizacija se obračunava kao i za druga sredstva, osim kada se ne zna da li će Društvo steći pravo vlasništva nad tim sredstvom, kada se sredstvo u potpunosti amortizuje u kraćem periodu od trajanja lizinga ili korisnog veka trajanja.

Obračun amortizacije prestaje kada se sredstvo isknjiži (prestane da se priznaje kao sredstvo) i kada se reklasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja. Dakle, amortizacija se obračunava i kada sredstvo ne koristi, odnosno i kada se ne koristi aktivno, ako sredstvo nije reklasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ili u okviru poslovanja koje se obustavlja.

Za potrebe sastavljanja poreskog bilansa, to jest za poreske svrhe, obračun amortizacije sredstava se vrši prema važećim zakonskim propisima.

Sredstva koja su, prema MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji, na datum bilansa stanja se iskazuju kao obrtna sredstva i procenjuju po nižoj vrednosti od knjigovodstvene vrednosti i fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

6.9. Umanjenje vrednosti nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Na svaki datum bilansa stanja se od strane kompetentnih osoba, iz ili van Društva, proverava da li postoje indicije da je knjigovodstvena vrednost nekog sredstva (nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme) umanjena, to jest, da li knjigovodstvena vrednost premašuje nadoknadivi iznos tog sredstva.

Ako naznake o umanjenju vrednosti postoje, shodno relevantnim odredbama MRS 36, vrši se procena nadoknadivog iznosa tog sredstva.

Nadoknadivi iznos je viša vrednost od:

- fer vrednosti, umanjena za troškove prodaje; i
- upotrebne vrednosti.

Fer vrednost umanjena za troškove prodaje je očekivana neto prodajna cena tog sredstva, odnosno to je iznos koji se može dobiti prodajom nekog sredstva u nezavisnoj transakciji između upoznatih, voljnih strana, umanjena za troškove otuđenja.

Upotrebna vrednost je sadašnja vrednost procenjenih budućih novčanih tokova za koje se očekuje da će nastati iz kontinuirane upotrebe imovine kroz njen koristan vek trajanja, te prodaje na kraju veka trajanja. Diskontna stopa koja se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrednosti odražava tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca, kao i rizike specifične za to sredstvo.

Nadoknativi iznos se procenjuje za svako zasebno sredstvo ili, ako to nije moguće, za jedinicu koja generiše gotovinu kojoj to sredstvo pripada. Jedinica koja generiše gotovinu je najmanja prepoznatljiva grupa sredstava koja generiše prilive gotovine koji su u najvećoj meri nezavisni od priliva gotovine drugih sredstava ili grupa sredstava.

Ako se utvrdi da je došlo do umanjenja vrednosti, knjigovodstvena vrednost se svodi na nadoknativi iznos. Gubitak zbog umanjenja se knjigovodstveno obuhvata na sledeći način:

- u slučaju da je prethodno za to sredstvo formirana revalorizaciona rezerva, smanjivanjem revalorizacionih rezervi; i
- u slučaju da prethodno za to sredstvo nije formirana revalorizaciona rezerva, kao rashod perioda.

6.10 Investicione nekretnine

Investiciona nekretnina je nekretnina koju drži vlasnik ili korisnik lizinga u okviru finansijskog lizinga u cilju ostvarivanja prihoda od zakupnina, ili porasta vrednosti kapitala, ili i jednog i drugog, a ne za:

- korišćenje u proizvodnji, pri nabavci dobara i usluga, ili u administrativne svrhe; ili
- prodaju u okviru redovnog poslovanja.

Investiciona nekretnina se, shodno odredbama iz MRS 40 - Investicione nekretnine, priznaje kao sredstvo: ako je verovatno da će Društvo u budućnosti ostvariti ekonomsku korist od te investicione nekretnine; i ako se njena nabavna vrednost (cena koštanja) može pouzdano odmeriti.

Početno merenje investicione nekretnine prilikom sticanja (nabavke) vrši se po nabavnoj vrednosti (ceni koštanja), pri čemu se zavisni troškovi nabavke uključuju u nabavnu vrednost.

Naknadni izdatak koji se odnosi na već priznatu investicionu nekretninu pripisuje se iskazanom iznosu investicione nekretnine ako ispunjava uslove da se prizna kao sredstvo, ako je verovatno da će se buduće ekonomske koristi povezane sa tim izdatkom prilivati u Društvo i ako se nabavna vrednost (cena koštanja) tog izdatka može pouzdano odmeriti. U suprotnom, naknadni izdatak se iskazuje kao trošak poslovanja u periodu u kojem je nastao.

Nakon početnog priznavanja, **naknadno merenje investicione nekretnine** se vrši po fer (poštenoj) vrednosti, pod kojom se podrazumeva njena tržišna vrednost, odnosno najverovatnija vrednost koja realno može da se dobije na tržištu, na dan bilansa stanja.

Promena fer vrednosti investicione nekretnine tokom određenog perioda se uključuje u rezultat perioda u kojem je povećanje/smanjenje nastalo.

Investicione nekretnine ne podležu obračunu amortizacije, niti se na njima vrši procena umanjenja vrednosti imovine.

Investiciona nekretnina prestaje da se priznaje po otuđenju ili ukoliko je prestala da se koristi, a ne očekuju se buduće koristi od njenog otuđenja. Dobici ili gubici od rashodovanja ili otuđenja investicione nekretnine priznaju se u bilansu uspeha u godini kada je sredstvo otuđeno ili rashodovano.

6.11 Stalna sredstva namenjena prodaji

Društvo priznaje i iskazuje stalno sredstvo (ili raspoloživu grupu) kao **sredstvo namenjeno prodaji** u skladu sa MSFI 5 - Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja, ako se njegova knjigovodstvena vrednost može prvenstveno povratiti prodajnom transakcijom, a ne daljim korišćenjem. Da bi se ovaj zahtev smatrao ispunjenim:

- sredstvo (ili grupa za otuđenje) mora da bude dostupno za momentalnu prodaju u svom trenutnom stanju, isključivo pod uslovima koji su uobičajeni za prodaju takve imovine (ili grupe za otuđenje); i
- prodaja sredstva mora biti vrlo verovatna.

Stalno sredstvo koje je priznato kao sredstvo namenjeno prodaji **meri se** (iskazuje) po nižem iznosu od:

- knjigovodstvene vrednosti; i
- fer (poštene) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Knjigovodstvena vrednost je sadašnja (neotpisana) vrednost iskazana u poslovnim knjigama Društva.

Fer (poštena) vrednost je iznos za koji sredstvo može da bude razmenjeno između obaveštenih i voljnih strana u nezavisnoj transakciji, to jest tržišna vrednost na dan prodaje.

Troškovi prodaje su troškovi koji se mogu direktno pripisati prodaji sredstva.

Stalna sredstva namenjena prodaji se ne amortizuju.

Otpisana sredstva, kao i sredstva čija je neotpisana (knjigovodstvena) vrednost beznačajna, neće biti priznata kao sredstva namenjena prodaji.

6.12. Finansijski instrumenti

Finansijski instrumenti uključuju finansijska sredstva i obaveze koje se evidentiraju u bilansu stanja Društva, počevši od momenta kada Društvo ugovornim obavezama postane vezano za finansijski instrument, a zaključno sa gubitkom kontrole nad pravima koja proizilaze iz finansijskog sredstva (realizacijom, isticanjem, ustupanjem itd.), to jest sa izmirenjem, ukidanjem ili isticanjem finansijske obaveze.

Finansijska sredstva i finansijske obaveze, shodno odredbama MRS 32, mogu imati veliki broj pojavnih oblika, kao što su: gotovina, instrument kapitala drugog entiteta, ugovorno pravo primanja gotovine, drugog finansijskog sredstva ili razmene finansijskih sredstava i obaveza sa drugim entitetom koji su za Društvo potencijalno povoljni; ugovorna obaveza davanja gotovine ili drugog finansijskog

sredstva drugom entitetu, ili pravo razmenjivanja finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza sa drugim entitetom prema potencijalno nepovoljnim uslovima za Društvo itd.

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća;
- zajmovi (kredit) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha obuhvataju finansijska sredstva čije se promene fer vrednosti evidentiraju kao prihodi ili rashodi u bilansu uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza klasifikovana u ovu kategoriju treba da ispuni bilo koji od sledećih uslova:

- klasifikovano je kao ono koje se drži radi trgovanja; ili
- posle početnog priznavanja naznačeno je da se u Društvu razvrstava i iskazuje kao finansijsko sredstvo (obaveza) kroz bilans uspeha.

Finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza se klasifikuje kao ono koje se drži radi trgovanja ako je: stečeno ili nastalo prvenstveno radi prodaje ili ponovne kupovine u bliskoj budućnosti, deo portfelja identifikovanih finansijskih instrumenata kojima se zajedno upravlja i za koje postoji dokaz o nedavnom aktuelnom modelu kratkoročnog ostvarenja dobitka, ili derivat (osim derivata koji je instrument „hedžinga“).

Društvo može da naznači da se finansijski instrument iskazuje kroz bilans uspeha samo kada to rezultira relevantnijim informacijama, budući da se eliminiše ili u značajnoj meri otklanja nedoslednost odmeravanja ili priznavanja koja bi inače nastala usled odmeravanja sredstava ili obaveza, ili priznavanja dobitaka ili gubitaka, po različitim osnovama; ili se grupom finansijskih sredstava, finansijskih obaveza ili oboma upravlja i njihove performanse se procenjuju na osnovu fer vrednosti, u skladu sa dokumentovanom strategijom upravljanja rizikom ili investiranja, i informacije o grupi se interno sačinjavaju prema toj osnovi za ključne rukovodioce Društva.

Finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća su nederivatna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama i fiksnim dospećem koja Društvo definitivno namerava i može da drži do dospeća, osim onih koje Društvo nakon početnog priznavanja naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha ili kao raspoložive za prodaju i onih koja zadovoljavaju definiciju zajmova i potraživanja.

Zajmovi (kredit) i potraživanja su nederivatna finansijska sredstva Društva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu osim:

- sredstava za koja Društvo ima nameru da ih proda odmah ili u kratkom roku i koja bi onda bila klasifikovana kao sredstva koja se drže radi trgovanja;
- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači po fer vrednosti kroz bilans uspeha;

- sredstava koja posle početnog priznavanja Društvo naznači kao raspoloživa za prodaju ili
- sredstava za koja imalac ne može u značajnoj meri povratiti svoju celokupnu početnu investiciju, koja će biti klasifikovana kao raspoloživa za prodaju.

Finansijska sredstva raspoloživa za prodaju su nederivatna finansijska sredstva koja su naznačena kao raspoloživa za prodaju i nisu klasifikovana u prethodno naznačene vrste finansijskih instrumenata.

Pri **početnom odmeravanju** finansijskog instrumenta, Društvo odmeravanje vrši po fer vrednosti kroz bilans stanja uvećanoj, u slučaju da finansijski instrument nije naznačen za odmeravanje po fer vrednosti sa promenama fer vrednosti kroz bilans uspeha, za troškove transakcije direktno pripisive njihovom sticanju.

Naknadno odmeravanje finansijskih instrumenata vrši se po fer vrednostima, bez oduzimanja troškova transakcije koji mogu nastati prodajom ili pri drugom otuđenju, osim za sledeća finansijska sredstva:

- zajmove i potraživanja, koji se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate;
- finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, koje se odmeravaju po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamate; i
- investicije u instrumente kapitala koji nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano odmeriti, koji se odmeravaju po nabavnoj vrednosti.

Fer vrednost sredstva je iznos za koji se sredstvo može razmeniti ili obaveza izmiriti u slučaju obaveštenih, voljnih strana u okviru nezavisne transakcije. Ako za finansijski instrument postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje shodno informacijama sa tog tržišta; a ako ne postoji aktivno tržište, fer vrednost se određuje tehnikama procene preciziranim relevantnim odredbama MRS 39. Pozitivni (negativni) efekti promene fer vrednosti se, za finansijske instrumente iskazane po fer vrednosti kroz bilans uspeha, iskazuju kao dobitak (gubitak) u periodu nastanka promene; a kod finansijskih instrumenata raspoloživih za prodaju, iskazuju se u okviru nerealizovanih dobitaka/gubitaka po osnovu hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju sve do momenta prodaje, kada se efekti prenose u dobitak (gubitak). Izuzetak od navedenog su troškovi od trajnog obezvređenja i devizni dobici (gubici) koji se za finansijske instrumente klasifikovane kao raspoložive za prodaju odmah priznaju u dobitak (gubitak).

Amortizovana vrednost je sadašnja vrednost svih očekivanih budućih gotovinskih isplata ili primanja tokom očekivanog roka trajanja finansijskog instrumenta. Pri izračunavanju amortizovane vrednosti finansijskog instrumenta koristi se metod diskontovanja uz primenu efektivne kamatne stope. Pozitivni (negativni) efekti promene amortizovane vrednosti finansijskih instrumenata se priznaju u momentu prestanka priznavanja finansijskog instrumenta, osim u slučaju da je došlo do umanjenja vrednosti, kada se gubitak odmah priznaje.

6.13. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Najlikvidniji oblici finansijskih sredstava Društva predstavljaju **gotovina i gotovinski ekvivalenti**, koji se procenjuju po nominalnoj, to jest po fer vrednosti. U okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata Društva iskazuju se: hartije od vrednosti, sredstva u dinarskoj i deviznoj blagajni, novčana sredstva na dinarskim i deviznim računima kod banaka, izdvojena novčana sredstva za otvorene akreditivne u

zemlji, devizni akreditivi, kratkoročni visoko likvidni plasmani koji se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine bez većeg rizika da se vrednost smanji, novčana sredstva čije je korišćenje ograničeno ili vrednost umanjena, i dr.

Kriterijumi po kojima se sredstva Društva razvrstavaju u okviru gotovine i gotovinskih ekvivalenata su precizirani relevantnim odredbama MRS 7 - Izveštaj o tokovima gotovine, po kojima:

- gotovina obuhvata gotovinu i depozite po viđenju, a
- gotovinski ekvivalenti su kratkoročne, visoko likvidne investicije, koje se mogu brzo pretvoriti u poznate iznose gotovine i nisu pod uticajem značajnog rizika promene vrednosti, što podrazumeva investicije koje imaju kratak rok dospeća (tri meseca ili kraće).

6.14. Kratkoročna potraživanja

Kratkoročna potraživanja obuhvataju potraživanja po osnovu prodaje proizvoda, robe i usluga povezanim društvima i ostalim pravnim i fizičkim licima u zemlji i inostranstvu kao i potraživanja po drugim osnovama (potraživanja za kamatu i dividendu, potraživanja od zaposlenih, potraživanja od državnih organa i organizacija, potraživanja po osnovu preplaćenih poreza i doprinosa i drugo), za koje se očekuje da će biti realizovana u roku od 12 meseci od datuma bilansiranja.

Kratkoročna potraživanja po osnovu prodaje mere se po vrednosti iz originalne fakture, a naknadno po fakturnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti po osnovu nenapativih potraživanja. Ako se vrednost u fakturi iskazuje u stranoj valuti, vrši se preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene deviznog kursa od datuma transakcije do datuma naplate potraživanja iskazuju se kao kursne razlike u korist prihoda ili na teret rashoda. Potraživanja iskazana u stranoj valuti se na dan bilansa stanja preračunavaju prema važećem srednjem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihod ili rashod perioda.

U Društvu se na dan bilansa stanja za svako pojedinačno potraživanje vrši procena realnosti potraživanja, kao i verovatnoće njegove naplate, odnosno za svako pojedinačno potraživanje se vrši procena da li je došlo do umanjenja vrednosti.

Prilikom **procene umanjenja vrednosti potraživanja**, smatra se da je Društvo pretrpelo gubitke zbog umanjenja vrednosti ako postoji objektivan dokaz (na primer, velike finansijske teškoće dužnika, neuobičajeno kršenje ugovora od strane dužnika, potencijalno bankrotstvo dužnika i sl.) umanjenja vrednosti kao rezultat događaja koji se odigrao posle prvobitnog priznavanja sredstava i taj nastanak gubitka ima uticaj na procenjene buduće tokove gotovine od finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji se mogu pouzdano proceniti. Ako nema objektivnih dokaza, osobe koje vrše procenu koriste svoje iskustvo i rasuđivanje za procenu naplativosti potraživanja.

Ako se proceni da je došlo do umanjenja vrednosti potraživanja vrši se njihov:

- indirektan otpis; ili
- direktan otpis.

Indirektan otpis potraživanja na teret rashoda Društva, se vrši preko računa ispravke vrednosti. Odluku o indirektnom otpisu (ispravci vrednosti) potraživanja preko računa ispravke vrednosti, na predlog popisne Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Direktan otpis potraživanja se vrši na osnovu procene rukovodstva Društva ako je nenaplativost skoro u potpunosti izvesna (u slučaju zastarelosti potraživanja, stečaja dužnika i dr.). Odluku o direktnom otpisu potraživanja nakon razmatranja i predloga Komisije za popis obaveza i potraživanja u okviru redovnog popisa, ili na predlog stručnih službi u toku godine, donosi Izvršni odbor Društva.

Indirektan i direktan otpis potraživanja se vrši samo na osnovu relevantnih okolnosti i stanja koja su postojala na datum bilansa stanja, odnosno u toku godine.

Gubici očekivani kao rezultat budućih događaja, to jest događaja nakon datuma bilansa stanja, bez obzira koliko verovatni, se ne priznaju, već se obelodanjuju u Napomenama uz finansijske izveštaje.

6.15. Finansijski plasmani

Kratkoročni finansijski plasmani obuhvataju kredite, hartije od vrednosti i ostale kratkoročne finansijske plasmane sa rokom dospeća, odnosno prodaje do godinu dana od datuma bilansa stanja.

U okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuje se i deo datih dugoročnih kredita Društva čija se naplata očekuje u roku od godinu dana od datuma bilansa stanja.

Kao i za druga sredstva koja se iskazuju kao kratkoročna, u okviru kratkoročnih finansijskih plasmana iskazuju se i hartije od vrednosti Društva čija se realizacija (naplata) očekuje u periodu od godinu dana od datuma bilansa stanja. Tako se, na primer, kao kratkoročni finansijski plasmani iskazuju hartije od vrednosti koje su klasifikovane kao hartije od vrednosti koje se drži do dospeća - deo koji dospeva do jedne godine.

U okviru **dugoročnih finansijskih plasmana** iskazuju se različite vrste ulaganja, kao što su: učešća u kapitalu i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, dugoročni krediti, dugoročne hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, otkupljene sopstvene akcije i ostali dugoročni finansijski plasmani.

Učešća u zavisnim društvima i ostalim povezanim društvima, na osnovu relevantnih zakonskih odredbi MRS 27 - Pojedinačni finansijski izveštaji, u Društvu se knjigovodstveno obuhvataju po metodu nabavne vrednosti. Međutim, ako se, shodno MRS 36 – Umanjenje vrednosti imovine, ustanovi da je nadoknadiva vrednost učešća manja od nabavne (knjigovodstvene) vrednosti, Društvo svodi vrednost učešća na nadoknadivi iznos, a snižavanje učešća (obezvređenje) iskazuje kao rashod u periodu kada je obezvređenje ustanovljeno.

Po pitanju naknadnog odmeravanja dugoročnih finansijskih plasmana, relevantna je klasifikacija koje rukovodstvo Društva vrši shodno karakteru finansijskog instrumenta (finansijsko sredstvo po fer vrednosti kroz bilans uspeha, finansijska sredstva (investicije) koje se drže do dospeća, zajmovi (kredit) i potraživanja i finansijska sredstva raspoloživa za prodaju).

6.16. Obaveze

Obaveza je rezultat prošlih transakcija ili događaja, čije izmirenje obično podrazumeva odricanje od ekonomskih koristi (resursa) Društva da bi se zadovoljio zahtev druge strane.

Prilikom **vrednovanja obaveza**, a shodno relevantnim odredbama Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, obaveza se priznaje u bilansu stanja:

- kada je verovatno da će odliv resursa koji sadrže ekonomske koristi imati za rezultat izmirenje sadašnje obaveze i
- kada iznos za izmirenje može pouzdano da se odmeri.

Pored navedenog, pri vrednovanju se uvažava *načelo opreznosti*, pod kojim se podrazumeva uključivanje opreza pri procenjivanju, tako da imovina i prihodi nisu precenjeni, a obaveze ili troškovi potcenjeni. Međutim, načelo opreznosti ne treba da rezultira stvaranjem skrivenih rezervi (na primer, kao posledica namerno precenjenih obaveza ili troškova), obzirom da u tom slučaju finansijski izveštaji ne bi bili neutralni i, stoga, ne bi bili pouzdani.

Obavezama se smatraju: dugoročne obaveze (obaveze prema povezanim pravnim licima; dugoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, obaveze po dugoročnim hartijama od vrednosti, obaveze po osnovu finansijskog lizinga i ostale dugoročne obaveze), kratkoročne finansijske obaveze (kratkoročni krediti i zajmovi od povezanih pravnih lica, kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji i inostranstvu, deo dugoročnih kredita i zajmova, kao i drugih obaveza koje dospevaju do jedne godine i ostale kratkoročne finansijske obaveze), kratkoročne obaveze iz poslovanja (dobavljači i ostale obaveze iz poslovanja) i ostale kratkoročne obaveze.

Kratkoročnim obavezama se smatraju obaveze za koje se očekuje da će biti izmirene u roku do godinu dana od datuma bilansa stanja, uključujući i deo dugoročnih obaveza koje ispunjavaju navedeni uslov, dok se *dugoročnim obavezama* smatraju obaveze čije se izmirenje očekuje u dužem roku.

Za obaveze iskazane u stranoj valuti, kao i obaveze sa valutnom klauzulom se vrši preračunavanje u funkcionalnu valutu po srednjem kursu važećem na dan transakcije. Promene kursa do datuma izmirenja iskazuju se kao pozitivne (negativne) kursne razlike. Obaveze u stranoj valuti se na datum bilansa stanja preračunavaju prema važećem kursu, a kursne razlike se priznaju kao prihodi ili rashodi perioda.

Smanjenje obaveza po osnovu sudskih odluka, vanparničnog poravnanja i sl., vrši se direktnim otpisivanjem.

6.17. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina

Rezervisanje, shodno MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina, predstavlja obavezu neizvesnog vremena dospeća ili iznosa.

Društvo priznaje rezervisanje samo ako su ispunjena sledeća tri uslova:

- kada Društvo ima sadašnju obavezu (zakonsku ili izvedenu) kao posledicu prošlog događaja,
- kada je verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi biti zahtevan da se izmiri obaveza i
- kada može da se napravi pouzdana procena iznosa obaveze.

Suština rezervisanja je da se formira samo za obaveze nastale iz prošlih događaja, koje postoje nezavisno od budućih radnji Društva. Otuda, rezervisanja se ne priznaju za buduće poslovne gubitke.

Za svrhu priznavanja rezervisanja, smatra se da je verovatno da će zahtevano izmirivanje obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, kada je verovatnije nego da nije, da će odliv resursa nastati, to jest verovatnoća da će izmirenje tih obaveza Društva prouzrokovati odliv resursa je veća od verovatnoće da neće.

Rezervisanja mogu da se formiraju po različitim osnovama, i to: za troškove u garantnom roku, za troškove obnavljanja prirodnih bogatstava, za zadržane kaucije i depozite, za troškove restrukturiranja, za naknade i druge beneficije zaposlenih, za troškove sudskih sporova i po drugim osnovama.

Prilikom odmeravanja rezervisanja, iznos priznat kao rezervisanje je najbolja procena izdataka Društva zahtevanih da se izmiri sadašnja obaveza na datum bilansa stanja. Drugim rečima, to je iznos koje bi Društvo platilo na datum bilansa stanja da se izmiri obaveza ili da se ta obaveza prenese na treću stranu.

Rezervisanja za troškove i rizike se prate po vrstama, ispituju se na dan svakog bilansa stanja i koriguju tako da odražavaju najbolju sadašnju procenu. Ako više nije verovatno da će odliv resursa biti potreban za izmirenje obaveze, ukida se rezervisanje. Ukidanje rezervisanja se vrši u korist prihoda.

Kada je učinak vremenske vrednosti novca značajan, iznos rezervisanja predstavlja sadašnju vrednost izdataka za koje se očekuje da će biti potrebni za izmirenje obaveze. Pri izračunavanju sadašnje vrednosti se koriste diskontne stope, to jest stope pre oporezivanja, koje odražavaju tekuće tržišne procene vremenske vrednosti novca i rizike specifične za obavezu.

Potencijalna obaveza je:

- moguća obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno samo nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva; ili
- sadašnja obaveza koja nastaje po osnovu prošlih događaja, ali nije priznata jer nije verovatno da će odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi Društva biti zahtevan za izmirenje obaveze ili iznos obaveze ne može da bude dovoljno pouzdano procenjen.

Potencijalna obaveza se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je odliv ekonomskih koristi moguć, a mogućnost odliva resursa nije vrlo mala, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna obaveza se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja). Kada odliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalnih obaveza postane verovatan, rezervisanje i rashod se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem promena verovatnoće nastaje (osim u retkim okolnostima kada pouzdana procena ne može da se napravi).

Potencijalna imovina je moguća imovina koja nastaje po osnovu prošlih događaja i čije postojanje će biti potvrđeno jedino nastankom ili nenastankom jednog ili više neizvesnih budućih događaja koji nisu u potpunosti pod kontrolom Društva.

Potencijalna imovina se ne priznaje u finansijskim izveštajima Društva, već se, u slučaju da je priliv ekonomskih koristi verovatan, vrši njeno obelodanjivanje.

Potencijalna imovina se stalno iznova procenjuje (najmanje na datum bilansa stanja) da bi se obezbedilo da finansijski izveštaji na odgovarajući način odražavaju razvoj predmetnog događaja. Ako postane sigurno da će priliv ekonomskih koristi po osnovu potencijalne imovine nastati, imovina i prihod u vezi sa njom se priznaju u finansijskim izveštajima Društva u periodu u kojem je promena nastala.

6.18. Naknade zaposlenima

Sa aspekta poreza i doprinosa za obavezno socijalno osiguranje, Društvo je, u skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da obustavi obračunate doprinose iz bruto zarada zaposlenih, kao i da za njihov račun prenese obustavljena sredstva u korist odgovarajućih državnih fondova.

Doprinosi na teret zaposlenih i na teret poslodavca knjiže se na teret troškova Društva u periodu na koji se odnose. Društvo, nakon odlaska zaposlenih u penziju, nema obavezu da im plaća nikakve naknade.

Za procenu rezervisanja po osnovu naknada i drugih beneficija zaposlenih, primenjuju se relevantne odredbe MRS 19 - Primanja zaposlenih. Rezervisanja za Naknade i druge beneficije zaposlenih uključuju, na primer: rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom redovnog odlaska u penziju i rezervisanja za otpremnine koje se isplaćuju kao rezultat odluke Društva da prekine rad nekog zaposlenog pre uobičajenog datuma penzionisanja ili odluke zaposlenog da dobrovoljno prihvati da je višak, u zamenu za ta primanja.

Prilikom procene obaveza prilikom prestanka zaposlenja, na osnovu relevantnih odredbi MRS 19, stopa koja se koristi za diskontovanje se načelno određuje u skladu sa tržišnim prinosima na datum bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. Alternativno, a što je takođe precizirano MRS 19, sve do momenta dok u Republici Srbiji ne bude postojalo razvijeno tržište za korporativne obveznice, za procenu obaveza Društva prilikom prestanka zaposlenja koristiće se (za diskontnu stopu) tržišni prinosi (na datum bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok korporativnih ili državnih obveznica treba da budu u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja. Ako Društvo za procenu obaveza prilikom prestanka zaposlenja, usled nerazvijenog tržišta državnih obveznica, kao „reper“ koristi prinos na državne obveznice čiji je rok dospeća kraći od procenjenog roka dospeća isplata po osnovu odnosnih primanja, diskontna stopa se određuje tako što se prinos na „reperne“ hartije od vrednosti procenjuje na duže rokove.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se u Društvu isplaćuju zaposlenima shodno novim odredbama Kolektivnog ugovora.

7. FINANSIJSKI RIZICI I UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA U DRUŠTVU

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- **kreditni rizik,**
- **tržišni rizik i**
- **rizik likvidnosti.**

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u društvu treba da obezbedi da rizični profil Društva uvek bude u skladu ka sklonošću Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

7.1 Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

- struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjeње vrednosti,
- struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjeње vrednosti.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

	2017	2016
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	209	65.301
EPS	171.797	57.043
CNIM KUPCI U INOSTRANSTVU	53.370	5.311
BEOCISTA ENERGIJA SRBIJA	17.682	4.307
ostali SRBIJA	11.391	4.217
	254.448	136.179

potraživanja za koje nije izvršeno umanjene vrednosti	2017	2016
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	209	
b) Do 30 dana	-	65.301
<i>Svega</i>	209	65.301
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	123.797	1.776
b) Do 30 dana	13.379	25.389
c) 30 - 60 dana	-	32.085
d) 60 - 90 dana	52.065	-
e) 90 - 365 dana	-	-
f) Preko 365 dana	11.628	11.628
<i>Svega</i>	200.869	70.878
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	53.370	
<i>Svega</i>	53.370	-
UKUPNO	254.448	136.179

7.2 Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

7.3 Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Društva.

Društvo nema date instrumente obezbeđenja plaćanja.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
a) ENERGOPROJEKT HOLDING	30.512	20.209
b) ENERGOPROJEKT ENERGODATA	549	343
c) OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	8.786	1.173
e) OSTALI	18.861	7.170
<i>Svega</i>	58.708	28.895
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
ZEMLJA		
MODRANY POWER	-	2.037
<i>Svega</i>	-	2.037
TOTAL:	58.708	30.932

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2017	2016
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	39.448	
b) Do 30 dana	399	21.390
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana	-	335
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
<i>Svega</i>	39.847	21.725
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	18.861	9.207
<i>Svega</i>	18.861	9.207
UKUPNO	58.708	30.932

7.4 Rizik od promene cena

Rizik od promene cena je rizik da će fer vrednost ili budući tokovi gotovine finansijskog instrumenta fluktuirati zbog promena tržišnih cena (koje nisu one koje nastaju usled kamatnog ili valutnog rizika), bilo da su te promene prouzrokovane faktorima specifičnim za pojedinačni finansijski instrument ili njegovog emitenta, ili da faktori utiču na sve slične finansijske instrumente kojima se trguje na tržištu

7.5 Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti je rizik da će Društvo imati poteškoća da izmiruje dospele obaveze, uz održavanje potrebnog obima i strukture obrtnih sredstava i očuvanje dobrog kreditnog boniteta.

U narednoj tabeli su prikazani najznačajniji pokazatelji likvidnosti Društva i to:

- opšti ratio likvidnosti (količnik obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara obrtnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- rigorozni ratio likvidnosti (količnik likvidnih sredstava, pod kojima se podrazumevaju ukupna obrtna sredstva umanjena za zalihe i aktivna vremenska razgraničenja; i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara likvidnih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza;
- gotovinski ratio likvidnosti (količnik gotovine uvećane za gotovinske ekvivalente i kratkoročnih obaveza), koji pokazuje sa koliko je dinara gotovinskih sredstava pokriven svaki dinar kratkoročnih obaveza; i
- neto obrtna sredstva (vrednosna razlika između obrtnih sredstava i kratkoročnih obaveza).

Izvođenje zaključaka o pokazateljima likvidnosti, dobijenih na osnovu ratio analize, pored ostalog, podrazumeva njihovo upoređivanje sa zadovoljavajućim opštim standardima, koji su, takođe, prikazani u narednoj tabeli.

Pokazatelji likvidnosti	Zadovoljavajući opšti standardi	2017	2016
Opšti ratio likvidnosti	2 : 1	4,54 : 1	4,40 : 1
Rigorozni ratio likvidnosti	1 : 1	5,27 : 1	4,35 : 1
Gotovinski ratio likvidnosti		0,19 : 1	0,17 : 1
Neto obrtna sredstva (u hiljadama dinara)		530.376	431.365

7.6 Upravljanje rizikom kapitala

Cilj upravljanja rizikom kapitala je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi da posluje u neograničeno dugom roku, kako bi se vlasnicima Društva obezbedio zadovoljavajući prinos (profit), uz očuvanje adekvatne strukture izvora sredstava, odnosno dobrog kreditnog boniteta.

Iako postoji više kriterijuma na osnovu kojih se mogu izvoditi zaključci o održivosti pretpostavke o dugoročnoj egzistenciji Društva, sigurno da su rentabilno poslovanje, kao i zadovoljavajuća finansijska struktura, jedni od osnovnih kriterijuma.

Najbolji reprezent rentabilnosti je stopa prinosa na prosečan sopstveni kapital, koja pokazuje koliko Društvo ostvaruje prinosa na jedan dinar prosečno angažovanih sopstvenih sredstava. Pri izračunavanju ovog pokazatelja rentabilnosti, prosečan sopstveni kapital je određen kao aritmetička sredina vrednosti kapitala na početku i na kraju godine.

Pokazatelji rentabilnosti	u 000 dinara	
	2017	2016
Neto dobitak/gubitak	306.404	312.161
Prosečan kapital:		
a) Kapital na početku godine	1.063.098	1.077.883
b) Kapital na kraju godine	1.056.855	1.063.098
Svega	1.059.977	1.070.491
Stopa prinosa na kraju godine	28,91%	18,76%

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Adekvatnost finansijske strukture se ogleda u visini i karakteru zaduženosti.

U narednim tabelama su prikazani najznačajniji pokazatelji finansijske strukture Društva, i to:

- udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz pozajmljenih izvora; i
- udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava, koji pokazuje koliko je jedan dinar sredstava Društva finansiran iz dugoročnih izvora.

Pokazatelji finansijske strukture	u 000 dinara	
	2017	2016
Obaveze	150.983	129.309
Ukupna sredstva	1.328.742	1.259.746
Udeo pozajmljenih u ukupnim izvorima sredstava	0,11	0,10
Dugoročna sredstva:		
a) Kapital	1.056.855	1.063.098
b) Dugoročna rezervisanje i dugoročne obaveze	60.926	8.433
<i>Svega</i>	<i>1.117.781</i>	<i>1.071.531</i>
Ukupna sredstva	1.328.742	1.259.746
Udeo dugoročnih u ukupnim izvorima sredstava	0,84 : 1	0,85 : 1

Racio neto zaduženosti pokazuje koliko je svaki dinar neto zaduženosti Društva pokriven kapitalom Društva.

Pod neto zaduženošću se podrazumeva razlika između:

- ukupnih (dugoročnih i kratkoročnih) finansijskih obaveza Društva (ukupna pasiva umanjena za kapital, dugoročna rezervisanja i odložene poreske obaveze Društva i dodatog gubitka iznad visine kapitala); i
- gotovine i gotovinskih ekvivalenata.

Parametri za izračunavanje racia neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	u 000 dinara	
	2017	2016
Neto zaduženost:		
a) Obaveze	150.983	129.309
b) Gotovina i gotovinski ekvivalenti	27.441	21.109
<i>Svega</i>	<i>178.424</i>	<i>108.200</i>
Kapital	1.056.855	1.063.098
Racio neto zaduženosti prema ukupnom kapitalu	1 : 1,69	1 : 1,02

8. GREŠKE IZ PRETHODNOG PERIODA, MATERIJALNOST GREŠKE I KOREKCIJA POČETNOG STANJA

Greške iz prethodnog perioda su izostavljeni ili pogrešno iskazani podaci iz finansijskih izveštaja Društva za jedan ili više perioda koji proizilaze iz neupotrebljavanja ili pogrešne upotrebe pouzdanih informacija koje su bile dostupne kada su finansijski izveštaji za date periode bili odobreni za izdavanje i za koje se moglo razumno očekivati da budu dobijene i uzete u obzir pri sastavljanju i prezentaciji tih finansijskih izveštaja.

Materijalno značajna greška otkrivena u tekućem periodu, koja se odnosi na prethodni period je ona greška koja ima značajan uticaj na finansijske izveštaje jednog ili više prethodnih perioda i zbog koje se ti finansijski izveštaji ne mogu više smatrati pouzdanim.

Društvo vrši retrospektivnu korekciju *materijalno značajnih grešaka* u prvom setu finansijskih izveštaja odobrenom za objavljivanje nakon otkrivanja tih grešaka, tako što će prepraviti uporedne iznose za prezentovan(e) raniji(e) period(e) u kojem(ima) su se greške dogodile; ili, ako se greška dogodila pre najranijeg prezentovanog prethodnog perioda, prepraviti početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji prezentovani prethodni period.

Ako je neizvodljivo utvrditi efekat greške iz određenog perioda na uporedne informacije za jedan ili više prezentovanih prethodnih perioda, Društvo prepravljajući početna stanja sredstava, obaveza i kapitala za najraniji period za koji je retrospektivno prepravljavanje podataka izvodljivo (što može biti tekući period).

Naknadno ustanovljene greške koje nisu materijalno značajne ispravljaju se na teret rashoda, odnosno u korist prihoda perioda u kojem su greške identifikovane.

Materijalnost greške se procenjuje shodno relevantnim odredbama iz Okvira za pripremu i prezentaciju finansijskih izveštaja, po kojima materijalnost implicira da izostavljanje, ili pogrešno knjigovodstveno evidentiranje poslovne transakcije, može uticati na ekonomske odluke korisnika donete na osnovu finansijskih izveštaja.

U Društvu se materijalnost određuje shodno visini greške u odnosu na ukupni prihod. Materijalno značajna greška smatra se greška koja je u pojedinačnom iznosu ili u kumulativnom iznosu sa ostalim greškama **veća od 1,5% ostvarenog ukupnog prihoda Društva u prethodnoj godini.**

BILANS USPEHA

9. POSLOVNI PRIHODI

9.1. Prihodi od prodaje robe

Struktura prihoda od prodaje robe	u 000 dinara	
	2017	2016
Prihodi od prodaje robe matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	1.061	970
UKUPNO	1.061	970

9.2. Prihodi od prodaje proizvoda i usluga

Struktura prihoda od prodaje proizvoda i usluga	u 000 dinara	
	2017	2016
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na domaćem tržištu	184	162
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga matičnim i zavisnim pravnim licima na inostranom tržištu	165.910	224.045
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga ostalim povezanim pravnim licima na domaćem tržištu	2.429	20.691
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na domaćem tržištu	439.667	296.756
Prihodi od prodaje proizvoda i usluga na inostranom tržištu	57.738	12.976
UKUPNO	665.928	554.630

9.3. Prihodi od premija, subvencija, dotacija, donacija i drugi poslovni prihodi

Struktura prihoda od premija, subvencija, dotacija, donacija i sl. i drugi poslovni prihodi	u 000 dinara	
	2017	2016
b) Prihodi od zakupnina od drugih pravnih lica u zemlji	0	8
<i>Svega</i>	<i>0</i>	<i>8</i>
UKUPNO	0	8

10. NABAVNA VREDNOST PRODATE ROBE

Struktura nabavne vrednosti prodate robe	u 000 dinara	
	2017	2016
Nabavna vrednost prodate robe:		
a) Nabavna vrednost prodate robe matičnim, zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima	1.061	970
<i>Svega</i>	<i>1061</i>	<i>970</i>
UKUPNO	1.061	970

11. TROŠKOVI MATERIJALA, GORIVA I ENERGIJE

Struktura troškova materijala, goriva i energije	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi materijala:		
a) Troškovi materijala za izradu	-	-
b) Troškovi ostalog materijala (režijskog)	7.716	8.373
c) Troškovi rezervnih delova	-	-
d) Troškovi jednokratnog otpisa alata i inventara	619	809
<i>Svega</i>	<i>8.335</i>	<i>9.182</i>
Troškovi goriva i energije:		
a) Troškovi goriva	1.867	2.314
b) Troškovi električne i toplotne energije	7.638	6.838
<i>Svega</i>	<i>9.505</i>	<i>9.152</i>
UKUPNO	17.840	18.334

12. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

Struktura troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi zarada i naknada zarada (bruto)	273.331	237.907
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada na teret poslodavca	55.095	51.572
Troškovi naknada po autorskim ugovorima	9.021	9.586
Troškovi naknada po ugovoru o privremenim i povremenim poslovima	1.893	5.211
Troškovi naknada fizičkim licima po osnovu ostalih ugovora	-	-
Troškovi naknada direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	2.724	1.730
Ostali lični rashodi i naknade	10.350	13.258
UKUPNO	352.414	319.264

Ostali lični rashodi u iznosu od 10.350 hiljada RSD odnose se na:

- Ostali lični rashodi i naknade zaposlenima 3.139
- troškovi prevoza na posao 5.019
- troškovi službenih putovanja 2.192

13. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

Struktura troškova proizvodnih usluga	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi usluga na izradi učinaka	53.932	53.045
Troškovi transportnih usluga	13.428	12.784
Troškovi usluga održavanja	465	267
Troškovi zakupnina	2.034	2.449
Troškovi sajmovi	-	136
Troškovi reklame i propagande	5.672	1.825
Troškovi istraživanja		
Troškovi ostalih usluga	11.811	9.224
UKUPNO	87.342	79.730

U okviru **troškova transportnih usluga**, pored troškova transportnih usluga u zemlji i inostranstvu, iskazani su i troškovi fiksnih telefona, troškovi mobilnih telefona i dr.

Troškovi reklame i propagande se odnose na:

- troškove reklame, uključujući i troškove ispitivanja tržišta, kao i troškove izrade prospekata i publikacija u 2017. godini 5.672 hiljade RSD i

Troškovi ostalih usluga se odnose na zaštitu na radu, registraciju vozila, troškove fotokopiranja, licenci dr. i u 2017. godini najveći iznos od 7.040 hiljada RSD odnosi se na troškove licenci;

14. TROŠKOVI AMORTIZACIJE I REZERVISANJA

Struktura troškova amortizacije i dugoročnih rezervisanja	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi amortizacije:		
a) Amortizacija nematerijalnih ulaganja (Napomena 22)	2.082	1.942
b) Amortizacija nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena	14.999	13.876
<i>Svega</i>	<i>17.081</i>	<i>15.818</i>
e) Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih	1.553	384
f) Ostala rezervisanja	53.313	
<i>Svega</i>	<i>54.866</i>	<i>384</i>
UKUPNO	71.947	16.202

Na dan 31.12.2017. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti.

Na osnovu procene rukovodstva izvršeno je rezervisanje za troškove u garantnom roku u visini od 53.312.715 RSD i to po Ugovoru broj C-41-EN-17 EfW Vinca-Izrada projektne dokumentacije iznos od 17.770.905 i po Ugovoru 18-EN-16 Aktivnosti Rukovodioca izgradnje (FIDIC inženjer) na izgradnji novog bloka TE Kostolac B3 snage 350MW, TS Rudnik 5 110/6kV i dalekovod 110kVu visini od 35.441.810 RSD.

15. NEMATERIJALNI TROŠKOVI

Struktura nematerijalnih troškova	u 000 dinara	
	2017	2016
Troškovi neproizvodnih usluga	10.374	8.975
Troškovi reprezentacije	8.638	12.823
Troškovi premija osiguranja	1.785	1.302
Troškovi platnog prometa	2.662	1.836
Troškovi članarina	1.311	1.292
Troškovi poreza	2.793	5.818
Troškovi doprinosa		
Ostali nematerijalni troškovi	72.688	74.776
UKUPNO	100.251	106.822

U okviru **troškova neproizvodnih usluga** iskazani su troškovi: stručnog usavršavanja zaposlenih, zdravstvenih usluga, advokatskih usluga, konsalting usluga, revizije godišnjih računa i dr.

Troškovi reprezentacije se odnose na ugostiteljske usluge, poklone poslovnim partnerima, troškove reklamnih uzoraka i dr.

Najznačajniji deo **troškova premije osiguranja** se odnosi na troškove osiguranja imovine i lica.

Od ukupno iskazanih **troškova platnog prometa i bankarskih usluga**: na troškove platnog prometa se odnosi u 1.113 hiljada RSD , a na troškove bankarskih usluga za izdavanje garancija se odnosi 1.529 hiljada.

U okviru **troškova poreza** iskazani su troškovi: poreza na imovinu, naknada za komunalnu taksu i dr. Najznačajniji deo ovih troškova se odnosi na porez na imovinu 2.337 hiljada RSD;

Ostali nematerijalni troškovi se odnose na: takse (administrativne, sudske i dr.), troškove stručne literature, troškove oglasa i tendera i sl. i troškove Holdinga 70.412 hiljada RSD;

16. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

16.1. Finansijski prihodi

Struktura finansijskih prihoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Finansijski prihodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim	305.864	316.378
Finansijski prihodi iz odnosa sa ostalim povezanim pravnim	38	175
Ostali finansijski prihodi	632	
Finansijski prihodi od učešća u dobiti pridruženih pr lica	9.000	1
<i>Svega</i>	<i>315.534</i>	<i>316.554</i>
prihodi kamata (prema trećim licima)	168	316
Negativne kursne razlike i prihodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	216	17.336
UKUPNO	315.918	334.206

Finansijski prihodi od matičnih i zavisnih pravnih lica u visini od 5.436 hiljada RSD je kamata od kredita data kompaniji u Omanu u 2014. godini. Poziciju učešća u dobitku zavisnih pravnih lica u visini od u 305.864 hiljada RSD čini rasporedjena dobit iz kompanije Qatar.

Finansijski prihodi od učešća u dobiti pridruženih pravnih lica u visini od 9.000 hiljada RSD je prihod od 20% učešća u Energoplastu na osnovu odluke Skupštine članova Energoplasta od 23.12.2017.godine o raspodeli dobiti.

Deo **prihoda od kamata po drugim osnovama** je posledica kamata od banke za sredstva na računima i plasiranim sredstvima.

16.2. Finansijski rashodi

Struktura finansijskih rashoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Finansijski rashodi iz odnosa sa matičnim i zavisnim pravnim	30.464	2.952
Ostali finansijski rashodi	9	24
<i>Svega</i>	<i>30.473</i>	<i>2.976</i>
Rashodi kamata (prema trećim licima)	115	3.830
Negativne kursne razlike i rashodi po osnovu efekata valutne klauzule (prema trećim licima)	4.636	2.080
UKUPNO	35.224	8.886

Najznačajniji deo **rashoda po osnovu kursnih razlika i efekata valutne klauzule** se odnosi na negativne efekte po osnovu faktura prema ino kupcima kao i kupcima sa valutnom klauzulom.

17. OSTALI PRIHODI I RASHODI

17.1. Ostali prihodi

Struktura ostalih prihoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobici od prodaje nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	36	6.690
Prihodi od ukidanja PVR	30.490	
Ostali nepomenuti prihodi	-	6
UKUPNO	30.526	6.696

Na poziciji prihoda od ukidanja PVR je iznos od 30.490 je ukinut na osnovu Odluke od 07.02.2018. godine jer su prošli svi obavezujući rokovi a reakcije od strane ELWO s.a. u stečaju nije bilo.

17.2. Ostali rashodi

Struktura ostalih rashoda	u 000 dinara	
	2017	2016
Gubici po osnovu rashodovanja i prodaje namaterijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	311	318
Gubici po osnovu prodaje učešća u kapitalu i hartija od	-	-
Rashodi po osnovu direktnih otpisa potraživanja	-	-
Ostali nepomenuti rashodi	7.338	6.134
UKUPNO	7.649	6.452

Najznačajniji deo **ostalih nepomenutih rashoda** se odnosi na izdatke za humanitarne, kulturne i zdravstvene i iznosi 4.407 hiljada RSD.

18. DOBITAK PRE OPOREZIVANJA

Struktura bruto rezultata	u 000 dinara	
	2017	2016
Poslovni prihodi	666.989	555.608
Poslovni rashodi	629.855	541.322
Poslovni rezultat	37.134	14.286
Finansijski prihodi	315.918	334.206
Finansijski rashodi	35.224	8.886
Finansijski rezultat	280.694	325.320
Ostali prihodi	30.526	6.696
Ostali rashodi	7.649	6.452
Rezultat ostalih prihoda i rashoda	22.877	244
UKUPNI PRIHODI	1.013.433	896.510
UKUPNI RASHODI	672.728	556.660
DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	340.705	339.850

19. POREZ NA DOBITAK I NETO DOBITAK

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	340.705	339.850
Kapitalni dobitci/(gubici) iskazani u Bilansu uspeha	0	0
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	86.238	49.912
Oporeziva dobit/(gubitak)	426.943	389.762
Ostatak oporezive dobiti	426.943	389.762
Kapitalni dobitci/(gubici) obračunati u skladu sa zakonom	0	0
Ostatak kapitalnog dobitka	0	0
Poreska osnovica	426.943	389.762
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	64.041	58.464
Ukupna umanjenje obračunatog poreza	29.618	30.868
Obračunati porez po umanjenju	34.423	27.596
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	340.705	339.850
Poreski rashod perioda	34.423	27.596
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	122	-93
Neto dobitak/(gubitak)	306.404	312.161

20. ZARADA PO AKCIJI

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2016	2015
Neto dobitak	312.161	296.218
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	739	701

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Ponderisan prosečni broj akcija za 2017. godinu iznosi 422.495, tako da zarada po akciji iznosi 725 RSD.

BILANS STANJA

21. NEMATERIJALNA IMOVINA

u 000 dinara

Struktura nematerijalne imovine	Koncesije, patenti, licence, robne i uslužne marke, softver i ostala prava	Ostala nematerijalna ulaganja	Nematerijalna ulaganja u pripremi	Ukupno
<u>Nabavna vrednost</u>				
Stanje 01.01.2016. godine	14.085			14.085
Nove nabavke	908			908
Stanje 31.12.2016. godine	14.993			14.993
Prenos sa jednog oblika na drugi				
Nove nabavke	73			73
Stanje 31.12.2017. godine	15.066			15.066
<u>Ispravka vrednosti</u>				
Stanje 01.01.2016. godine	8.784			8.784
Amortizacija	1.941			1.941
Stanje 31.12.2016. godine	10.725			10.725
Amortizacija	2.083			2.083
Ostalo				
Stanje 31.12.2017. godine	12.808			12.808
<u>Neotpisana vrednost</u>				
31.12.2016. godine	4.268			4.268
31.12.2017. godine	2.258			2.258

22. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

22.1. Nekretnine, postrojenja i oprema bez investicionih nekretnina

U 000 dinara

Struktura nekretnina, postrojenja i opreme	Građevinski objekti	Postrojenja i oprema	Ostale nekretnine, postrojenja i oprema	Nekretnine, postrojenja i oprema u pripremi	Ukupno
Nabavna vrednost					
Stanje 01.01.2016. godine	521.870	61.902	23.652	34.338	641.762
Nove nabavke u toku godine		13.538			13.538
Otuđenje i rashodovanje	(25.509)	(26.435)			(51.944)
Stanje 31.12.2016. godine	496.361	49.005	23.652	34.338	603.356
Korekcija početnog stanja					
Nove nabavke u toku godine		19.418			19.418
Otuđenje i rashodovanje		(3.313)			(3.313)
Ostala povećanja / (smanjenja)					
Stanje 31.12.2017. godine	496.361	65.110	23.652	34.338	619.461
Ispravka vrednosti					
Stanje 01.01.2016. godine	4.424	32.344	2.838		39.606
Amortizacija		8.015	946		8.961
Otuđenje i rashodovanje		(20.949)			(20.949)
Stanje 31.12.2016. godine	4.424	19.410	3.784		27.618
Korekcija početnog stanja					
Amortizacija		9.592	946		10.538
Otuđenje i rashodovanje		(2.451)			(2.451)
Obezvredjenja					
Stanje 31.12.2017. godine	4.424	26.551	4.730		35.705
Neotpisana vrednost					
31.12.2016. godine	491.937	29.595	19.868	34.338	575.738
31.12.2017. godine	491.937	38.559	18.922	34.338	583.756

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Na dan 31.12.2017. godine urađena je procena rezidualne vrednosti i preostalog korisnog veka trajanja za nekretnine i opremu značajnije knjigovodstvene vrednosti. Sa aspekta troškova amortizacije, u odnosu na prethodnu godinu nije bilo promena u 2017. godini na amortizaciji poslovne zgrade .

Fer vrednost objekata obično se utvrđuje procenom koju vrše nezavisni kvalifikovani procenitelji na osnovu tržišnih dokaza. Fer vrednost objekata je obično njihova tržišna vrednost koja se utvrđuje procenom.

Društvo u svojim poslovnim knjigama ima sledeće „objekte“ koji se iskazuju po revalorizovanoj vrednosti na dan procene:

Poslovna zgrada Energoprojekt

Poslovna zgrada Energoprojekt iskazana je po fer vrednosti na dan 31. decembra 2017. godine u iznosu od 496.361 hiljada RSD, u skladu sa procenom sprovedenom od strane eksternog nezavisnog kvalifikovanog procenitelja.

U 2017. godini su evidentirani troškovi amortizacije. Korisni vek upotrebe predmetnog „objekta“ je 100 godina (preostali korisni vek upotrebe je 64 godina).

23. Investicione nekretnine

Investicione nekretnine	u 000 dinara	
	2017	2016
Stanje na dan 1. januar	1.924	1.924
Kursne razlike		
Stanje na dan 31. decembra	1.924	1.924

24. DUGOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura dugoročnih finansijskih plasmana	u 000 dinara	
	2017	2016
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica	22.974	22.974
Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	37.613	86.585
Ostali dugoročni finansijski plasmani	-	5.497
<i>Svega</i>	<i>60.587</i>	<i>115.056</i>
<i>Ispravka vrednosti</i>		
UKUPNO	60.587	115.056

Učešća u kapitalu

Učešća u kapitalu odnose se na akcije i udele kako je prikazano u narednoj tabeli:

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Učešća u kapitalu predstavljaju dugoročna finansijska ulaganja u akcije i udele u zavisnim, pridruženim društvima i zajedničkim poduhvatima, bankama, osiguravajućim društvima (HoV raspoložive za prodaju) i ostalim pravnim licima.

Učešća u kapitalu zavisnih, pridruženih pravnih lica i zajedničkim poduhvatima vrednuju se prema metodi nabavne vrednosti. Društvo priznaje prihod samo u onoj meri u kojoj stekne pravo da primi svoj deo iz raspodele neraspoređenog neto dobitka korisnika ulaganja, do koje dođe nakon dana kada ga je Društvo steklo.

Društvo ima 20% učešća u Enegoplast doo.

Učešće u kapitalu ostalih pravnih lica i hartija od vrednosti raspoloživih za prodaju vrednuju se po njihovoj tržišnoj (fer) vrednosti.

Struktura učešća u kapitalu	% učešća	u 000 dinara	
		2017	2016
Učešća u kapitalu zavisnih pravnih lica			
OSNIVACKI ULOG U KOMPANIJU LLC. OMAN	100	16.463	16.463
OSNIVACKI ULOG U ENERGOCONSALT UAE	100	2.634	2.634
OSNIVACKI ULOG U KOMPANIJU QATAR	100	3.877	3.877
<i>Svega</i>		22.974	22.974
Učešća u kapitalu ostalih pravnih lica i druge HoV raspoložive za prodaju			
a) Banaka i finansijskih organizacija			-
<i>Svega</i>		-	-
UKUPNO		22.974	22.974

Dugoročni plasmani

Struktura dugoročnih plasmana	u 000 dinara	
	2017	2016
Dugoročni plasmani matičnim ,zavisnim i ostalim povezanim pravnim licima:		
a) Dugoročni plasmani matičnim i zavisnim pravnim licima	37.613	86.585
<i>Svega</i>	37.613	86.585
<i>Ostali dugoročni finansijski plasmani:</i>	-	5.497
<i>Svega</i>	-	5.497
UKUPNO	37.613	92.082

Dugoročni plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima

Dugoročni plasmani matičnim, zavisnim i ostalim povezanim licima se odnose na dat dugoročni kredit odobren na osnovu Odluke Izvršnog odbora Holdinga, Odbora direktora Entela i odobrnja Narodne banke Srbije matično preduzeće je dalo dugoročni kredit kompaniji u Omanu u visini od 2.000.000 USD radi izgradnje poslovne zgrade u Omanu. Kredit je odobren na rok od 5 godina uz kamatnu stopu od 5,5% na godišnjem nivou.

U toku 2017. godini izmirene su sve obaveze na dugoročnim plasmanima u visini od 5.497 hiljada RSD.

25. ZALIHE

Struktura zaliha	u 000 dinara	
	2017	2016
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-
e) Plaćeni avansi za usluge	5.028	630
UKUPNO	5.028	630

26. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PRODAJE

Struktura potraživanja po osnovu prodaje	u 000 dinara	
	2017	2016
Kupci u zemlji - matična i zavisna pravna lica	17	
Kupci u inostranstvu - matična i zavisna pravna lica	-	64.896
Kupci u zemlji - ostala povezana lica	192	405
Kupci u zemlji	200.869	69.101
Kupci u inostranstvu	53.370	1.777
UKUPNO	254.448	136.179

Knjigovodstvena vrednost potraživanja po osnovu prodaje klasifikovanih kao Potraživanja i zajmovi, odgovara njihovoj fer vrednosti.

Društvo nema nikakva obezbeđenja potraživanja po osnovu prodaje.

27. DRUGA POTRAŽIVANJA

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Struktura drugih potraživanja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Potraživanja za kamatu i dividende:		
a) Potraživanja za kamatu i dividende od matičnih i zavisnih pravnih lica	296.182	308.681
b) Potraživanja za kamatu i dividende od ostalih povezanih pravnih lica	53.020	45.250
c) Potraživanja za ugovorenu i zateznu kamatu od drugih pravnih lica	-	22
<i>Svega</i>	<i>349.202</i>	<i>353.953</i>
Potraživanja od zaposlenih		
Potraživanja od državnih organa i organizacija	1.666	723
Potraživanja za više plaćen porez na dobitak	-	-
UKUPNO	350.868	354.676

28. KRATKOROČNI FINANSIJSKI PLASMANI

Struktura kratkoročnih finansijskih plasmana	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Kratkoročni krediti i zajmovi u zemlji	-	-
Deo dugoročnih finansijskih plasmana koji dospeva do jedne godine:	35.273	39.975
UKUPNO	35.273	39.975

Objašnjenje dato u napomeni 23 a.

Srazmerni deo dugoročnog kredita se godišnje prebacuje na kratkoročne finansijske plasmane.

29. GOTOVINSKI EKVIVALENTI I GOTOVINA

Struktura gotovinskih ekvivalenata i gotovine	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Tekući (poslovni) račun	25.812	18.383
Devizni račun	1.438	2.716
Devizna blagajna	149	10
b) Ostala novčana sredstva	42	-
<i>Svega</i>	<i>27.441</i>	<i>21.109</i>
UKUPNO	27.441	21.109

U okviru **tekućih dinarskih i deviznih računa** Društva iskazan su sredstva:

- u poslovnim bankama u zemlji (Raiffaisen bank, Erste Banke i Alpha banke)

30. AKTIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Struktura aktivnih vremenskih razgraničenja	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
b) Ostala aktivna vremenska razgraničenja	7.159	5.768
UKUPNO	7.159	5.768

31. KAPITAL

OPIS	Osnovni kapital	Ostali kapital	Emisiona premija	Rezerve	Revalorizaci- one rezerve	Nerealizovani dobici/gubici po osnovu HoV	Neraspoređeni dobitak	Otkupljene sopstvene akcije	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	173.223			22.744	340.595		535.582		1.072.144
Neto dobitak za godinu							312.161		312.161
b) Revalorizacija					0				0
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					5.739		0		5.739
Svega - ostali sveobuh.rezultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2015.	173.223	0	0	22.744	346.334	0	847.743	0	1.390.044
Korekcije					(13.290)		(6.080)		(19.370)
Povećanje osnovnog kapitala	0								0
Raspodela dobiti							(307.576)		(307.576)
Stanje na dan 31. decembra 2016.	173.223	0	0	22.744	333.044	0	534.087	0	1.063.098
Neto dobitak za godinu							306.404		306.404
Ostali sveobuhvatni rezultat:									0
a) Promene u fer vrednosti finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju									0
b) Revalorizacija					0				0
c) Ostalo - nivelacija sadašnje vred., MRS 12 i dr.					0		0		0
Svega - ostali sveobuh.rezultat	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ukupan sveobuhvatni rezultat za 2016.	173.223	0	0	22.744	333.044	0	840.491	0	1.369.502
Korekcije							0		0
Povećanje osnovnog kapitala	0								0
Raspodela dobiti							(312.647)		(312.647)
Stanje na dan 31. decembra 2017.	173.223	0	0	22.744	333.044	0	527.844	0	1.056.855

ENERGOPROJEKT ENTEL AD**Osnovni kapital**

Registrovani iznos osnovnog kapitala Društva kod Agencije za privredne registre (broj registracije 8049/2005 od 30.03.2005 godine) iznosi 173.223 hiljada RSD.

Prema evidenciji Centralnog registra hartija od vrednosti ISIN RSEPEN41315, registrovano stanje vlasništva akcija ENERGOPROJEKT ENTEL AD na dan 31.12.2017. godine prikazano je u narednoj tabeli:

Struktura osnovnog kapitala	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Akcijski kapital :	173.223	173.223
a) Akcijiški kapital matična, zavisna i ostala povezana pravna lica ENERGOPROJEKT HOLDING 86,26	149.426	149.426
b) Akcijiški kapital eksterno OSTALI AKCIONARI	23.797	23.797
UKUPNO	173.223	173.223

Akcijski kapital čini 422.495 običnih akcija, ukupne nominalne vrednosti od 173.223 hiljada RSD), odnosno pojedinačne nominalne vrednosti od 410,00 RSD.

Akcijski kapital - obične akcije obuhvataju osnivačke i, u toku poslovanja, emitovane akcije sa pravom upravljanja, pravom na učešće u dobiti akcionarskog društva i na deo stečajne mase u skladu sa aktom o osnivanju, odnosno odlukom o emisiji akcija.

Akcijama Društva se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Rezerve

Struktura rezervi	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Zakonske rezerve	22.744	22.744
Statutarne i druge rezerve		
UKUPNO	22.744	22.744

Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme

Struktura revalorizacionih rezervi po osnovu nematerijalne imovine, nekretnina, postrojenja i opreme	u 000 dinara	
	2017	2016
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina:		
a) Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije nekretnina - poslovna zgrada Energoprojekt	332.177	332.177
<i>Svega</i>	332.177	332.177
Revalorizacione rezerve po osnovu revalorizacije investicionih nekretnina	867	867
UKUPNO	333.044	333.044

Neraspoređeni dobitak

Struktura neraspoređenog dobitka	u 000 dinara	
	2017	2016
Neraspoređeni dobitak ranijih godina:		
a) Stanje na dan 01. januar	534.087	535.582
b) Korekcija dobitka po osnovu poreza na dobitak	0	-6.080
c) Ostale korekcije (MRS 12 i dr.)	0	0
e) Raspodela dobitka	-312.647	-307.576
<i>Svega</i>	221.440	221.926
Neraspoređeni dobitak tekuće godine	306.404	312.161
UKUPNO	527.844	534.087

Raspodela neraspoređenog dobitka izvršena je shodno Odluci Skupštine akcionara Društva donetoj na 26. redovnoj sednici u okviru tačke 3. dnevnog reda, održanoj dana 06.06.2017. godine.

32. DUGOROČNA REZERVISANJA

Struktura dugoročnih rezervisanja	Naknade i druge beneficije zaposlenih	U 000 RSD UKUPNO
Stanje na dan 1. januara 2016.	6.096	6.096
Iskorišćeno u toku godine	0	0
Ukidanje neiskorišćenih iznosa	0	0
Stanje na dan 31. decembra 2016.	6.096	6.096
Dodatna rezervisanja	54.866	54.866
Iskorišćeno u toku godine	-1.178	-1.178
Stanje na dan 31. decembra 2017.	59.784	59.784

Rezervisanja za naknade i druge beneficije zaposlenih (rezervisanja za nedospele otpremnine prilikom odlaska u penziju), su iskazana na osnovu aktuarskog obračuna izvršenog na dan 31.12.2017. godine.

Prilikom projekcija obračuna rezervisanja po MRS 19 korišćen je deduktivni pristup, odnosno sva društva iz sistema Energoprojekt su posmatrana kao celina, i na osnovu opštih pravilnosti, i korišćenjem broja radnika „kao ključa“, izvršena je alokacija na konkretne privredne subjekte. Uzevši u obzir da su sva zavisna društva u većinskom vlasništvu istog privrednog subjekta, primenjeni pristup je objektivniji i rezultati projekcija se mogu uvažiti kao očekivani.

Smanjenje iznosa rezervisanja po osnovu sadašnje vrednosti otpremnina (za 0,41%), u bilansu stanja na dan 31.12.2017. godine u odnosu na dan 31.12.2016. godine je posledica promene više faktora od kojih:

- s jedne strane, promena pojedinih faktora utiče na povećanje iznosa rezervisanja (povećanje prosečno očekivane otpremnine za 4,04%, i povećanje prosečnih godina staža provedenih u Preduzeću za 3,97%); a
- s druge strane strane, promena pojedinih faktora utiče na snižavanje iznosa rezervisanja (smanjenje ukupnog broja zaposlenih za 8,59%).

Pored navedenog, promena u strukturi rezervisanja po konkretnim društvima je rezultat promene alikvotnog dela učešća broja zaposlenih u pojedinim društvima u ukupnom broju zaposlenih celog Društva.

Postupak projekcije rezervisanja, uvažavanjem relevantnih odredbi MRS 19, obavlja se u više sledećih koraka:

- prvo, shodno polu, ukupnim godinama staža radnika i godinama staža u Društvu; uvažavanjem očekivane godišnje stope fluktuacije i mortaliteta (procenjena godišnja stopa fluktuacije i mortaliteta), procenjen je broj zaposlenih koji će iskoristiti pravo na otpremninu, kao i period kada će navedene naknade zaposleni primiti,

- drugo, uvažavajući odredbe Kolektivnog ugovora Društva, procenjena je visina otpremnine za svaku godinu staža, koje su bile aktuelne na datum bilansa stanja i
- treće, svodjenje na sadašnju vrednost očekivanih odliva za otpremnine vršena je primenom diskontnog faktora, koji predstavlja količnik diskontne stope i očekivanog rasta zarada.

Otpremnine prilikom odlaska u penziju se, od početka 2015. godine, shodno odredbama aktuelnog Kolektivnog ugovora, u Društvu isplaćuju na osnovu člana 57 Kolektivnog ugovora, po kome je Poslodavac dužan da zaposlenom isplati otpremninu pri odlasku u penziju u visini dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Shodno aktuelnim zakonskim propisima, navedeni iznos je neoporeziv.

Kako je za određivanje sadašnje vrednosti (nedospelih) otpremnina neophodan podatak o godišnjoj diskontnoj stopi, kao i podatak o prosečnom godišnjem rastu zarada u Republici Srbiji, u nastavku će se precizirati navedene veličine.

Za godišnju diskontnu stopu je prihvaćena stopa od 7%.

U paragrafu 83, MRS 19, se eksplicitno navodi da stopa koja se koristi za diskontovanje treba da bude određena u skladu sa tržišnim prinosima na datum Bilansa stanja za visoko kvalitetne korporativne obveznice. U zemljama gde ne postoji razvijeno tržište za ovakve obveznice treba koristiti tržišne prinose (na datum Bilansa stanja) državnih obveznica. Valuta i rok obveznica treba da bude u skladu sa valutom i procenjenim rokom obaveza za primanja po prestanku zaposlenja.

Kako je finansijsko tržište u Srbiji nedovoljno razvijeno, najrealnije je kao reper za određivanje diskontne stope na datum bilansa stanja koristiti godišnji prinos koji se ostvaruje kupovinom državnih hartija od vrednosti čiji je garant Republika Srbija. Shodno navedenom, diskontna stopa je određena na bazi godišnjeg prinosa na državne hartije od vrednosti emitovanim 6. septembra 2017. godine, od strane Uprave za javni dug Ministarstva finansija Republike Srbije. Navedena hartija od vrednosti je emitovana uz godišnju kamatnu stopu od 4,20%. Kako se radi o EVRO hartiji od vrednosti, uvaživši procenjenju inflaciju u Evro zoni (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu"), uz ekstrapolaciju krive prinosa na duži rok (obzirom da je rok dospeća repernih hartija od vrednosti kraći (15 godina) od prosečnog procenjenog roka dospeća primanja koja su predmet ovog obračuna), a što je zahtevano paragrafom 86, MRS 19, usvojen je realan godišnji prinos u visini od oko 4%.

Godišnji očekivani rast zarada u Republici Srbiji je planiran na nivou od 4%.

Godišnja diskontna stopa i godišnji rast zarada zavise od stope inflacije.

Memorandumom Narodne banke Srbije o ciljanim stopama inflacije do 2018. godine, uvaživši i Izmene usvojene na 14. sednici Izvršnog odbora NBS odžanoj 10. novembra 2016. godine, pored ostalog, utvrđena je ciljana stopa inflacije za 2017. i 2018. godinu od 3%, sa dozvoljenim odstupanjem (pozitivnim i negativnim) od 1,5 procentnih poena. Shodno navedenom, a uvažavajući i da je inflacija u 2017. godini bila na nivou planirane, najrealnije je inflaciju za 2018. godinu planirati na nivou Memorandumom ciljane stope inflacije.

Dakle, rezervisanje će se proceniti shodno planiranoj godišnjoj inflaciji od 3%. Iz navedenog sledi da je u Republici Srbiji planiran dugoročni godišnji rast realnih zarada od 1%, što je, obzirom na planiran rast društvenog proizvoda u narednom periodu (Izvor: Vlada Republike Srbije "Fiskalna strategija za 2018. godinu sa projekcijama za 2019. i 2020. godinu"), realno ostvarivo.

Ako bi u budućnosti došlo do promene stope inflacije, primenjena logika rezultirala bi promeni nominalnih zarada, ali takođe i diskontne stope (koja je dominantno opredeljena stopom inflacije), tako da ta promena ne bi dovela do promene rezultata prezentiranih u ovom materijalu. Primenjen metodološki postupak, koji za rezultantu ima dugoročno planiran godišnji rast zarada u Republici Srbiji od 4% i dugoročnu godišnju diskontnu stopu od 7%, pretpostavlja istu inflaciju u celom budućem periodu. Ova pretpostavka je i zahtevana paragrafom 78, MRS 19.

33. DUGOROČNE OBAVEZE

Struktura dugoročnih obaveza	Kamatna stopa	u 000 dinara	
		2017	2016
Ostale dugoročne obaveze		1.142	2.337
UKUPNO		1.142	2.337

Na poziciji ostalih dugoročnih obaveza je iznos za plaćanje po osnovu polise osiguranja od profesionalne odgovornosti koja je izdata na period od 6 godina.

34. PRIMLJENI AVANSI, DEPOZITI I KAUCIJE

Struktura primljenih avansa, depozita i kaucija	u 000 dinara	
	2017	2016
Primljeni avansi od matičnih i zavisnih pravnih lica		
Primljeni avansi od ostalih povezanih pravnih lica	-	
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u zemlji	21.432	4.151
Primljeni avansi od drugih pravnih lica u inostranstvu		
UKUPNO	21.432	4.151

35. OBAVEZE IZ POSLOVANJA

Struktura obaveza iz poslovanja	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u zemlji	30.512	20.209
Dobavljači - matična i zavisna pravna lica u inostranstvu	-	-
Dobavljači - ostala povezana pravna lica u zemlji	9.335	1.516
Dobavljači u zemlji	18.861	7.170
Dobavljači u inostranstvu	-	2.037
UKUPNO	58.708	30.932

Obaveze prema dobavljačima ne sadrže kamatu.

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost obaveza iz poslovanja odražava njihovu fer vrednost na dan bilansa stanja.

36. OSTALE KRATKOROČNE OBAVEZE

Struktura ostalih kratkoročnih obaveza	u 000 dinara	
	2017	2016
Obaveze po osnovu zarada i naknada zarada	29.008	30.158
Druge obaveze:		
b) Obaveze za dividende	14.406	13.294
d) Obaveze prema zaposlenima	166	152
e) Obaveze prema direktoru, odnosno članovima organa upravljanja i nadzora	180	129
h) Ostale razne obaveze	12	12
<i>Svega</i>	14.764	13.587
UKUPNO	43.772	43.745

Obaveze po osnovu zarada i ostale nepomenute obaveze se najvećim delom odnose na obaveze (neto, porezi i doprinosi, obaveze Komorama) za decembarsku zaradu, koja je u Društvu isplaćena u januaru naredne godine.

Ostale obaveze se najvećim delom odnose na neisplaćene dividende (razlog: akcionari nisu otvorili račune za svoje hartije od vrednosti).

Rukovodstvo Društva smatra da iskazana vrednost ostalih kratkoročnih obaveza odgovara njihovoj fer vrednosti na dan bilansa stanja.

37. OBAVEZE PO OSNOVU POREZA NA DODATU VREDNOST, OBAVEZE ZA OSTALE POREZE, DOPRINOSE I DRUGE DAŽBINE

Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	u 000 dinara	
	2017	2016
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	15.139	2.458
Obaveze po osnovu poreza na dodatu vrednost	10.028	15.196
UKUPNO	25.167	17.654

Obaveze za PDV se odnose na razliku obračunatog poreza i prethodnog poreza. Ova obaveza je u Društvu izmirena u zakonskom roku, početkom naredne godine.

38. PASIVNA VREMENSKA RAZGRANIČENJA

Obaveze za ostale poreze doprinose i druge dažbine	u 000 dinara	
	2017	2016
Ostala pasivna vremenska razgraničenja	0	30.490
UKUPNO	0	30.490

39. ODLOŽENA PORESKA SREDSTVA I OBAVEZE

Odložena poreska sredstva i obaveze	u 000 dinara	
	2017	2016
Odložene poreske obaveze	61.120	61.243
UKUPNO	61.120	61.243

Odložene poreske obaveze koje su iskazane na dan 31. decembra se odnose na *oporezive privremene razlike* između knjigovodstvene vrednosti sredstava koja podležu amortizaciji i njihove poreske osnovice. Naime, usled različitih odredbi na bazi kojih se u Društvu određuje računovodstvena amortizacija (shodno odredbama profesionalne regulative, MRS/MSFI i dr.) i odredbi kojima se određuje poreska amortizacija (Shodno Zakonu o porezu na dobit pravnih lica), Društvo će u budućem periodu platiti veći porez na dobitak nego što bi platilo da mu se sa aspekta poreskog zakonodavstva prizna stvarno iskazana knjigovodstvena amortizacija. Iz navedenog razloga, Društvo priznaje odloženu poresku obavezu, koja predstavlja porez na dobitak koji će biti plativ kada Društvo „povrati“ knjigovodstvenu vrednost sredstava.

Iznos odloženih poreskih obaveza izračunat je množenjem visine oporezive privremene razlike na kraju godine sa stopom poreza na dobit Društva (15%).

Promene stanja odloženih poreskih obaveza u toku godine bile su kao što sledi:

Rekapitulacija promene stanja odloženih poreskih sredstava/obaveza Društva prikazana je u narednoj tabeli.

Stanje i promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	2017	2016
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju prethodne godine	61.243	63.495
Stanje odloženih poreskih obaveza na kraju tekuće godine	61.120	61.243
Promena stanja odloženih poreskih sredstava (obaveza) neto efekat	123	2.252

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Promena stanja odloženih poreskih obaveza	u 000 dinara	
	2017	2016
Odloženi poreski prihodi perioda	123	2.252
Revalorizacione rezerve	-	-
Neraspoređeni dobitak prethodne godine	0	0
UKUPNO	123	2.252

Odloženi poreski prihod perioda u iznosu od 123 hiljade RSD je priznat na teret rezultata Društva u 2017. godini, kada je ustanovljeno smanjenje stanja odloženih poreskih obaveza/sredstava.

Na osnovu promena stanja odloženih poreskih sredstava i obaveza u 2017. godini, može se zaključiti da je u neto efektu došlo do smanjenja stanja odloženih poreskih obaveza u odnosu na prethodnu godinu u iznosu od 123 hiljade RSD, koje je evidentirano:

- na teret neto rezultata 2017. godine (odloženi poreski prihod perioda) u iznosu od 123 hiljade RSD

40. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Društvo je izvršilo usaglašavanje potraživanja i obaveza sa stanjem na dan 31.12. 2017. godine Elektroprivreda Srbije je neosnovano osporila iznos od 48.937.500 RSD i kompletna dokumentacija je predata advokatu i izvršeno je utuženje 23.03.2018. godine na celokupan iznos

41. VANBILANSNA AKTIVA I VANBILANSNA PASIVA

Shodno zakonskim odredbama (Pravilnik o sadržini i formi obrazaca finansijskih izveštaja za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike), Društvo je u svojim finansijskim izveštajima iskazalo vanbilansnu aktivu i vanbilansnu pasivu. Stavke iskazane u okviru vanbilansne aktive i vanbilansne pasive, a koje su prikazane u narednoj tabeli, ne predstavljaju sredstva ni obaveze Društva, već prvenstveno služe u kontekstu informativne uloge korisnika finansijskih izveštaja.

Struktra vanbilansne aktive i pasive data je u narednoj tabeli.

Struktura vanbilansne aktive i pasive	u 000 dinara	
	2017	2016
Data jemstva, garancije i druga prava	216.905	83.094
UKUPNO	216.905	83.094

42. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Shodno zahtevima iz MRS 24 – Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr., između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

Sa aspekta **poveznih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

<i>Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Potraživanja:		
Zavisna pravna lica		
kompanija Qatar	339.636	308.524
kompanija Oman	249	156.114
kompanija UAE	33.702	-
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	194	375
EP INDUSTRIJA	204	67
EP HIDROINŽENJERING	-	1.080
GARANT	6	6
ENERGOPLAST	45.250	51.400
Svega	419.241	517.566
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
kompanija Oman	-	19.663
· EP OPREMA	30.490	30.490
· EP HOLDING	20.209	9.075
· EP ENERGO DATA	343	121
· EP GARANT	334	-
· EP HIDROINŽENJERING	839	-
Svega	52.215	39.686

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i ne sadrže kamatu.

ENERGOPROJEKT ENTEL AD

<i>Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica</i>	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Prihodi:		
a) KOMPANIJA QATAR	48.053	90.589
b) KOMPANIJA OMAN	19.531	41.797
c) KOMPANIJA ENERGOCONSULT	98.326	91.659
Finansijski prihodi		
a) UNOS DOBITI IZ KOMPANIJE QATAR	296.182	308.681
b) KAMATA NA KREDIT	5.436	7.697
c) KURSNE RAZLIKE QATAR	-	6.443
d) KURSNE RAZLIKE OMAN	407	7.547
e) KURSNE RAZLIKE ENERGOCONSULT	3.807	1.605
Ostala poveza pravna lica		
· EP OPREMA	30.749	18.992
· EP HOLDING	216	4.014
· EP GARANT	70	62
· EP INDUSTRIJA	808	679
· EP VISOKOGRADNJA	347	325
· EP HIDROINŽENJERING	835	646
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA	141	-
Svega prihodi	504.908	580.736
Rashodi:		
Zavisna pravna lica		
· kompanija Qatar	12.988	466
· kompanija Oman	17.395	1.654
· kompanija ENERGOCONSULT	2	1.792
Ostala povezana pravna lica		
· EP OPREMA	8	3.654
· EP HOLDING	71.124	72.152
· EP ENERGO DATA	5.973	3.252
· EP GARANT	837	717
· EP VISOKOGRADNJA	646	571
· EP HIDROINŽENJERING	7.739	1.730
· EP ARHITEKTURA I URBAN	-	1.111
· EP INDUSTRIJA	930	1.436
Svega rashodi	117.642	88.535

43. SUDSKI SPOROVI

R. BR.	TUŽILAC	TUŽENI	OSNOV SPORA	VREDNOST SPORA	NADL. SUD	OČEKIVANI TERMIN ZAVRŠETKA SPORA	PROGNOZA ISHODA SPORA
1.	EP Entel a.d.	JP EPS (RB Kolubara)	Isplata duga po računima	11.628.000,00 dinara	Privredni sud u Beogradu	2018.	Prvostepenom presudom usvojen naš tužbeni zahtev. Drugostepeni
2.	Paripović Duško	1. EP Entel a.d., kao drugotuženi od ukupno četvoro tuženih	naknada štete – povreda na radu	1.300.000,00 rsd	Osnovni sud u Požarevcu	Neizvesno	Prvostepeni. Postupak u prekidu.
3.	EP Entel a.d.	JP EPS	Dug za izvršene usluge	1.728.000,00 rsd	Privredni sud u Beogradu	2018.	Naplaćeno.

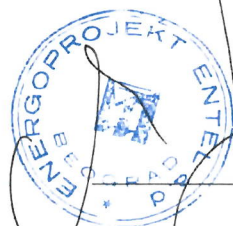
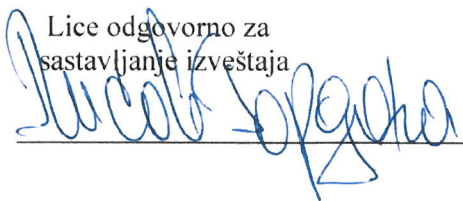
Napomena: Spor pod rednim brojem 3 bio je u toku na 31.12.2017. godine, ali je nakon toga u potpunosti naplaćeno potraživanje.

43. DOGAĐAJI NAKON DATUMA BILANSA STANJA

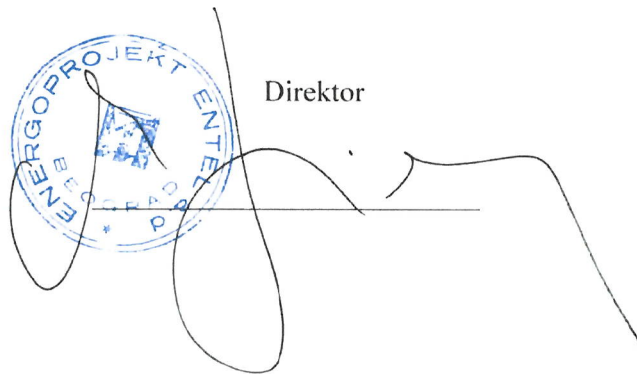
Nakon bilansa stanja na dan 31.12.2017. godine došlo je do utuženja Elektoroprivrede Srbije radi neosnovanog osporavanja faktura. Obrazloženje je dato u napomeni broj 39.

U Beogradu,
26.03.2018. godine

Lice odgovorno za
sastavljanje izveštaja

Direktor

II. GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA

- Opšti podaci;
 - Kratak opis poslovnih aktivnosti i organizacione strukture;
 - Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima;
 - Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo;
 - Važni značajni događaji koji su nastupili nakon proteka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen;
 - Značajniji poslovi sa povezanim licima;
 - Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja;
 - Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine;
 - Postojanje ogranaka;
 - Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;
 - Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;
 - Izjava o primeni kodeksa korporativnog upravljanja.
-

Napomena:

Godišnji izveštaj o poslovanju i konsolidovani godišnji izveštaj o poslovanju prikazani su kao jedan izveštaj i sadrže informacije od značaja za ekonomsku celinu.

Opšti podaci

Poslovno ime: Energoprojekt Entel a.d.
Sedište i adresa: Beograd, Bulevar Mihaila Pupina 12
Matični broj: 07470975
PIB: 100389086

Web sajt i e-mail adresa www.ep-entel.com; office@ep-entel.com

Broj i datum rešenja o upisu u registar privrednih subjekata: BD 8049 od 29.3.2005. godine

Delatnost (šifra i opis): 7112 osnovna delatnost Društva je INŽENJERSKE DELATNOSTI I TEHNIČKO SAVETOVANJE

Broj zaposlenih (prosečan broj u 2017. godini): 200

Deset najvećih akcionara na dan 31.12.2017.

Rbr	Akcionar	Matični broj	Broj akcija	% emitovanih FI
1.	ENERGOPROJEKT HOLDING A.D.	07023014	364,453	86.262086 %
2.	GRABEŽ VLADIMIR	0504966710037	9,614	2.275530 %
3.	KISIĆ SINIŠA	1109956710176	2,586	0.612100 %
4.	MARTINOLI MARKO	2611979710298	2,096	0.496101 %
5.	MILOSAVLJEVIĆ MILORAD	2510939710057	1,550	0.366868 %
6.	ACTIVEAST MANAGEMENT (UK) LTD.	06922742	1,397	0.330655 %
7.	GOLUBOVIĆ LJUBIŠA	2207946710246	1,135	0.268642 %
8.	MILENKOVIĆ ZORAN	0210965762919	750	0.177517 %
9.	VINKOVIĆ DIANA	0311958715337	750	0.177517 %
10.	ŽIKIĆ BOŽIDAR	1102949710190	714	0.169000 %

Vrednost osnovnog kapitala (000 RSD): Osnovni akcijski kapital 173.223 RSD

Broj izdatih akcija - obične: 422.495 običnih akcija, nominalna vrednost akcije je 410 RSD.

ISIN broj: RSEPENE41315

CIF kod: ESVUFR

Cena akcija u izveštajnom periodu:

- Poslednja cena (na dan 29.12.2017.): 16.500 Rsd/akciji
- Najviša cena: 19.490 Rsd/akciji
- Najniža cena: 9.677 Rsd/akciji

Tržišna kapitalizacija (na dan 31.12.2017.): 6.971.167.500 Rsd

Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije: Beogradska berza, Novi Beograd, Omladinskih brigada 1.

Akcije Energoprojekt Entela a.d. su kotirane i sa njima se trguje na regulisanom tržištu na "Open market-u" Beogradske berze.

Poslovno ime, sedište i poslovna adresa revizorske kuće:
MOORE STEPHENS Revizija i Računovodstvo d.o.o., Studentski trg 4/V
Naziv organizovanog tržišta na koje su uključene akcije:
Beogradska berza, Novi Beograd, Omladinskih brigada 1

Podaci o Upravi društva

Članovi Odbora direktora Energoprojekt Entel (sadašnje stanje)

1. Vesna Prodanović, predsednik OD
2. Božo Vukoje, član OD
3. Latinka Obradović, član OD
4. Mladen Simović, član OD
5. Dragan Aleksić, član OD

Članovi Nadzornog odbora (na dan 31.12.2017.):

Ime, prezime i prebivalište

1. Dobroslav Bojović, dipl. ekonomista, predsednik
2. Prof. dr Branislav Ivković, dipl. građevinski inženjer, član
3. Vitomir Perić, diplomirani inženjer mašinstva, član
4. Prof. dr Miodrag Zečević, diplomirani inženjer elektrotehnike, član
5. Nada Bojović, diplomirani inženjer organizacije rada, nezavisni član
6. Marko Milojević, magistar evropskog poslovnog prava, nezavisni član

Prikaz razvoja, finansijskog položaja i rezultata poslovanja društva, uključujući i relevantne finansijske i nefinansijske pokazatelje kao i informacije o kadrovskim pitanjima

Energoprojekt Entel a.d, Beograd sačinjava matično akcionarsko društvo - Energoprojekt Entel a.d., Beograd i 3 zavisna društava . Izvorna delatnost preduzeća, projektovanje termoenergetskih objekata, zastupljena je u radu Energoprojekta od njegovog osnivanja 1951. godine. Tokom godina svog razvoja preduzeće je (od 1990. godine ENTEL) kompletiralo i širilo svoju uslugu tako da danas pokriva pružanje usluga projektovanja i konsaltinga u oblastima vezanim za energetiku, vodu, telekomunikacije i zaštitu životne sredine, kao i upravljane realizacijom projekata u ovim oblastima.

Paralelno sa radom na termoenergetskim objektima, razvijena je i delatnost na projektovanju i konsaltingu prilikom gradnje razvodnih postrojenja, trafostanica i dalekovoda, prvo u zemlji, a u poslednjih dvadeset godina uspešno realizuje projekte u Nigeriji, Kataru, Omanu, UAE i Jordanu. ENTEL je učestvovao u realizaciji projekata termoenergetskih objekata sa konvencionalnim, novim i obnovljivim izvorima energije, upravljanjem složenim energetskim sistemima i odgovarajućom ekološkom zaštitom, tretirajući sve izvore zagađenja vazduha, tla i vode iz energetskih sistema. Poslednjih nekoliko godina ENTEL je imao i nekoliko projekata na obnovljivim izvorima električne energije (solarne i vetroelektrane).

Realizacija ugovora odvija se u Beogradu, za sve domaće i delimično inostrane poslove, uz angažovanje u zemljama ugovaranja poslova radom kroz ino kompanije.

Grupu za konsolidaciju čine matično društvo Energoprojekt Entel a.d. i niže navedeno zavisno društvo i zavisna društva u inostranstvu - ino kompanije:

- ENERGOPLAST D.O.O Beograd 20% vlasništva
- kompanija ENERGOPROJEKT QATAR 100% vlasništvo
- kompanija ENERGOPROJEKT ENTEL OMAN L.L.C 100% vlasništvo
- kompanija ENERGO CONSULT UAE 100% vlasništvo
- kompanije ENERGOPRJEKT BAHREIN 100% vlasništvo

U konsolidaciju uključen je Energoplast d.o.o (20 % učešća) po ekviti metodi a kompanije se konsoliduju 100% kroz konsolidovani finansijski izveštaj.

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine

Verodostojan prikaz razvoja i rezultata poslovanja društva, finansijsko stanje i podaci važni za procenu stanja imovine društva detaljno su prikazani i objašnjeni u okviru "Napomena uz finansijske izveštaje za 2017. godinu Energoprojekt Entela a.d." (u okviru poglavlja 1. Godišnjeg izveštaja). U nastavku su prikazani samo neki od relevantnih parametara poslovanja, koji su značajni za pravilno razumevanje navedene materije.

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Entela a.d. (matičnog društva) u 2017. godini bila je sledeća

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	340.705	339.850
Kapitalni dobici/(gubici) iskazani u Bilansu uspeha	0	0
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	86.238	49.912
Oporeziva dobit/ (gubitak)	426.943	389.762
Ostatak oporezive dobiti	426.943	389.762
Kapitalni dobici/(gubici) obračunati u skladu sa zakonom	0	0
Ostatak kapitalnog dobitka	0	0
Poreska osnovica	426.943	389.762
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	64.041	58.464
Ukupna umanj enje obračunatog poreza	29.618	30.868
Obračunati porez po umanjenju	34.423	27.596
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	340.705	339.850
Poreski rashod perioda	34.423	27.596
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	122	-93
Neto dobitak/(gubitak)	306.404	312.161

Neto dobitak po akciji

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2017	2016
Neto dobitak	306.404	312.161
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	725	739

Struktura ukupnog ostvarenog rezultata poslovanja Energoprojekt Entela a.d. konsolidovano u 2017. godini bila je sledeća:

Struktura obračuna poreza na dobitak i neto dobitak	u 000 dinara	
	2017.	2016.
Dobitak/(gubitak) pre oporezivanja	634.062	687.154
Usklađivanje i korekcija prihoda/(rashoda) u poreskom bilansu	86.239	39.288
Oporeziva dobit/ (gubitak)	720.301	726.442
Ostatak oporezive dobiti	720.301	726.442
Kapitalni dobiti/(gubici) obračunati u skladu sa zakonom	0	0
Ostatak kapitalnog dobitka	0	0
Poreska osnovica	673.350	726.442
Obračunati porez (15% od poreske osnovice)	101.003	108.966
Ukupna umanjnje obračunatog poreza	29.618	30.868
Obračunati porez po umanjenju	78.098	78.098
Dobitak/gubitak pre oporezivanja	634.062	687.154
Poreski rashod perioda	34.423	27.596
Odloženi poreski rashod/prihod perioda	122	-93
Neto dobitak/(gubitak)	599.761	659.465

Zarada po akciji izračunava se tako što se dobitak namenjen običnim akcionarima podeli sa prosečnim ponderisanim brojem običnih akcija u opticaju za period.

Pokazatelj	u 000 dinara	
	2017.	2016.
Neto dobitak	599.761	659.465
Prosečan broj akcija tokom godine	422.495	422.495
Zarada po akciji (u dinarima)	1.420	1.561

Opis očekivanog razvoja društva u narednom periodu, promena u poslovnim politikama društva i glavnih rizika i pretnji kojima je poslovanje društva izloženo

Očekivani razvoj društva u narednom periodu realizovaće se u skladu sa usvojenim strateškim dokumentima društva:

- **"Srednjoročni (četvorogodišnji) program poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2016. do 2020. godine"** (usvojen na 47.sednici Izvršnog odbora Energoprojekt Holding a.d. održanoj 23.01.2016. godine);
- **"Program sprovođenja poslovne politike Energoprojekt Holding a.d. i sistema Energoprojekt za period od 2016. do 2020. godine"** (usvojen na 16. sednici Odbora direktora Energoprojekt Entel a.d. održanoj 31.03.2016. godine). Implementacija usvojenog srednjoročnog programa rada je u toku, i realizuje se preko niza konkretnih projekata (ukupno 16 projekata), za koje su formirani odgovarajući radni timovi i definisana dinamika projektnih aktivnosti;
- **"Osnovne smernice poslovanja sistema Energoprojekt u mandatnom periodu"**

2017. godina u srpskoj privredi obeležena je nastavkom rasta aktivnosti i investicija na pojedinim domaćim infrastrukturnim projektima i u pojedinim izvozno orijentisanim industrijskim sektorima.

Nastavak blago pozitivnog trenda poboljšanih uslova poslovanja ostvarenih u prethodnoj godini nastavljen je i u 2017. godini. Više je razloga za ovu situaciju, delom zahvaljujući reformama u oblasti građevinarstva, pozitivnim merama u fiskalnoj politici u Srbiji, povećanom interesovanju za investiranjem u oblast energetike u Srbiji, kao i višegodišnjem odlaganju realizacije važnih energetskih projekata.

Okolnosti koje karakterišu poslovni ambijent u Srbiji u oblasti od interesa za ENTEL date su u nastavku.

Nepovoljne okolnosti:

- Sprovođenje Zakona o javnim nabavkama favorizuje kriterijum najniže cene, a marginalizuje kompetentnost ponuđača, što smatramo karakteristikom ENTEL-a od koje ne treba odustati.
- Upućenost zemlje na sredstva koja se obezbeđuju u vidu ino kredita, koja skoro nužno usmerava projekte na kompanije bliske miljeu odakle sredstva dolaze, poseban je problem sa kojim se već suočila čitava privreda, pa i ENTEL.
- Stranim kompanijama je stvorena mogućnost liberalnog tržišta koje im je omogućilo izbegavanje obaveza koje domaćim kompanijama stvaraju značajan trošak, i njihovo učešće čine manje konkurentnim.
- Nedostatak kompetentnog kadra za delatnost ENTEL-a je problem koji će pratiti rad na tržištu i u narednom periodu i nužno voditi ka selektiranju mladih kadrova i njihovom obučavanju kroz ENTEL-ov program obuke, jer je reputacija kompanije postala garant interesa naručioca naših usluga, sa smanjenom mogućnošću izvršenja raspoloživih usluga, sve više zbog nedostatka kadrova, a ne toliko zbog cene usluga.

Povoljne okolnosti:

- Aktiviranje projekta izgradnje postrojenja za energetske valorizaciju otpada u Beogradu, kao i TE-TO koja će se graditi u sklopu Rafinerije u Pančevu, stvaraju prostor za učešće u ovim značajnim projektima, kako po angažovanju, tako i po ulasku u nove oblasti i sa novim klijentima.

- Konfuzija oko mogućnosti snabdevanja Srbije gasom u narednom periodu, otvoriće neke projekte koji se smatraju alternativom, što može povoljno uticati na poslovne mogućnosti.
- Vrlo je prisutno interesovanje stranih kompanija i institucija za ulaganje u našu ekonomiju, posebno u infrastrukturne i energetske objekte. Zahvaljujući svojoj reputaciji, određen broj takvih investitora se obraća ENTEL-u već u početnoj fazi ovih aktivnosti, čime se stvara mogućnost učešća u velikim energetskim projektima u Srbiji.
- Zahtevi novog Zakona o planiranju i izgradnji imaju i pozitivne poslovne efekte, jer zahtevaju doradu/dopunu/preradu već urađene projektne dokumentacije.

Poslovanje Društva bazirano je na aktivnom učešću na tržištu. Dostavljanje velikog broja ponuda koje je bilo praksa u prethodnom periodu, u blagom je prelasku na selekciju kvalitetnih poslova u kojima do izražaja dolazi ekspertiza ENTEL-a.

Zbog angažovanosti na projektima u Srbiji, smanjena je mogućnost učešća na projektima u okruženju, delimično i na ograničeno učešće na projektima koji se realizuju kroz ino-entitete ENTEL-a, što čini znatnu nepovoljnost za rad na međunarodnom tržištu što je trajno opredelenje kompanije.

1.2. Uslovi poslovanja u inostranstvu

Poslovanje u inostranstvu se nastavlja na našim tradicionalnim tržištima:

- u regionu Katar (koji obuhvata ino-kompanije u Kataru, Abu Dabiju, Dubaiju, Bahreinu i Jordanu) i
- u Omanu.

Nepovoljne okolnosti:

- Državi Katar su 05.06.2017. godine uvedene sankcije od strane Saudijske Arabije, UAE, Bahreina, Egipta i još nekoliko zemalja, što je izazvalo šok na tržištu. S obzirom na to da veliki broj izvođača uvozi opremu i građevinske materijale upravo iz ovih zemalja, očekivalo se da će tekući, ali i projekti u najavi trpeti negativne posledice dok se situacija ne stabilizuje.
- Kretanje cena nafte na svetskom tržištu kao dugogodišnjeg najvećeg izvora budžetskih sredstava iz kojih se investiraju kapitalni projekti iz delatnosti Entela, dovodi do manjeg broja kapitalnih projekata ili rizika od terminacije ili prolongiranja postojećih.
- Posledično, to dovodi do uvođenja novih poreskih opterećenja kojih u prethodnom periodu nije bilo. U januaru 2019. godine u regionu Katar stupa na snagu zakon kojim se uvodi PDV u iznosu od 5%, što treba imati u vidu prilikom pripeme ponuda.
- Obzirom da se aktivnosti u Bahreinu koordiniraju iz ino-punkta u Kataru kome su uvedene sankcije, ove godine ne očekujemo sklapanje novih poslova. Za naredni period je potrebno redefinisati status ino-enteta u Bahreinu i obezbeđivanje svih potrebnih licenci za nastavak poslovanja.
- U Saudijskoj Arabiji nema poslovnih prilika u kojima se očekuje učešće, ali se nastavlja kontinuirano praćenje ovog velikog tržišta.
- U izveštajnom periodu uslovi poslovanja u Omanu se nisu značajno promenili. Usporeno plaćanje od strane naših glavnih investitora je i dalje prisutno. Problem likvidnosti koji postoji od prošle godine još uvek traje.

Povoljne okolnosti:

- U Kataru je ugovoren posao za pružanje konsultantskih usluga na proširenju katarske elektro distributivne mreže - Faza 13. Ugovoren je, takođe, značajan posao sa investitorom (developer) Manateq koji obuhvata pružanje konsultantskih usluga za izgradnju četiri 132/11kV trafostanice i pripadajuće kablovske linije.
- Od strane ino-kompanije u Kataru, pokrenuta je inicijativa za učešće na projektima u Bangladešu. U skladu sa tim, posredstvom lokalnog agenta i uz saradnju sa lokalnim kompanijama,

šaljemo ponude i pisma o zainteresovanosti za tendere koje izdaju državne organizacije/kompanije uz pomoć sredstva koje pribavljaju od intrenacionalnih organizacija.

- U Dubaiju se nastavlja ugovaranje značajnih projekata velike vrednosti sa već poznatim klijentima, dok u Abu Dabiju nema promena u poslovanju.
- Od početka 2017. godine ugovoreno je ukupno 86 novih poslova u inostranstvu, ukupne vrednosti od oko 49 MEUR.
- U Jordanu je dobijen novi ugovor za pružanje konsultantskih usluga na proširenju trafostanice za aerodrom 400/132kV Queen Alia International Airport.

Imajući u vidu nameru zadržavanja leaderske pozicije u delatnosti, nameće se potreba razvoja, kako u oblastima rada, u metodologiji rada, primeni novih znanja i tehnologija, tako i samih tržišta na kojima je ENTEL aktivan.

U uslovima sve jače konkurencije na Bliskom Istoku, novi poslovi se ugovaraju sa sve nižim jediničnim cenama u odnosu na one od pre par godina. Određeni poslovi ugovoreni po povoljnijim jediničnim cenama u prethodnom periodu i dalje se realizuju i imaju uticaja na rezultat tekućeg perioda, a kako bi se uprkos padu jediničnih cena zadržao nivo prihoda i profita, sve više se teži povećanju obima poslova. Otuda i veoma intenzivna i agresivna marketinška aktivnost u svim ino-entitetima na Bliskom istoku, sa stalim praćenjem poslovnih mogućnosti u zemljama u okruženju.

Važni značajni događaji koji su nastupili nakon protoka poslovne godine za koju je izveštaj pripremljen

Od dana bilansiranja do dana objavljivanja predmetnog izveštaja nije bilo bitnijih poslovnih događaja, koji bi zahtevali obelodanjivanje ili bi uticali na verodostojnost iskazanih finansijskih izveštaja.

Relevantne poslovne vesti o bitnim događajima redovno se objavljuju na web sajtu Energoprojekta (<http://www.energoprojekt.rs>) i Beogradske berze (na srpskom i engleskom jeziku), u sklopu obaveza vezanih za kotiranje na Prime listingu Beogradske berze.

Značajniji poslovi sa povezanim licima

Shodno zahtevima iz MRS 24 Obelodanjivanja povezanih strana, u nastavku je izvršeno obelodanjivanje odnosa, transakcija i dr.; između Društva i povezanih strana. Povezanim stranama se, sa aspekta Društva, smatra: **zavisna društva i ključno rukovodeće osoblje** (ona lica koja imaju ovlašćenja i odgovornost za planiranje, usmeravanje i kontrolisanje aktivnosti entiteta, direktno ili indirektno, uključujući i sve direktore, bez obzira da li su izvršni ili ne) i njihove bliske članove porodice.

Sa aspekta **zavisnih društava**, u sledeće dve tabele su prikazane transakcije koje rezultiraju iskazanim prihodom i rashodom u bilansu uspeha, i iskazanim obavezama i potraživanjima u bilansu stanja.

Potraživanja i obaveze od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Potraživanja:		
Zavisna pravna lica		
Ostala povezana pravna lica		
EP VISOKOGRADNJA	16	194
EP INDUSTRIJA		204
GARANT	2.226	6
ENERGOPLAST	45.660	45.250
EP HOLDING	183	
EP URBANIZAM I ARHITEKTURA	170	
Svega	48.255	45.654
Obaveze:		
Zavisna pravna lica		
EP OPREMA	-	30.490
EP HOLDING	30.512	20.209
EP ENERGO DATA	549	343
EP GARANT	1.904	334
EP HIDROINŽENJERING	8.387	839
EP INDUSTRIJA	399	
Svega	41.751	52.215

Prihodi i rashodi od povezanih pravnih lica	<i>u 000 dinara</i>	
	<i>2017</i>	<i>2016</i>
Prihodi:		
Ostala poveza pravna lica		
· EP OPREMA	30.753	18.992
· EP HOLDING	216	4.014
· EP GARANT	70	62
· EP INDUSTRIJA	809	679
· EP VISOKOGRADNJA	348	325
· EP HIDROINŽENJERING	835	646
· EP URBANIZAM I ARHITEKTURA	141	-
Svega prihodi	33.172	24.718
Rashodi:		
Ostala povezana pravna lica		
· EP OPREMA	8	3.654
· EP HOLDING	71.124	72.152
· EP ENERGO DATA	5.973	3.252
· EP GARANT	841	717
· EP VISOKOGRADNJA	646	571
· EP HIDROINŽENJERING	7.739	1.730
· EP ARHITEKTURA I URBAN	-	1.111
· EP INDUSTRIJA	930	1.436
Svega rashodi	87.261	84.623

Potraživanja od povezanih pravnih lica potiču od izvršenih usluga i dospevaju za 90 dana nakon datuma izvršenih usluga, nisu obezbeđena i nemaju kamatu).

Aktivnosti društva na polju istraživanja i razvoja

Pored ekspertiza u tradicionalnim oblastima rada (energetika, vode, telekomunikacije i zaštita okoline u navedenim oblastima), pružaju širok prostor za punim angažovanjem kompanije.

Široka oblast usluga koje ENTEL-a pruža, a koja pokriva izradu svih vrsta tehničke dokumentacije, konsaltinga i upravljanja projektima iz oblasti stručne ekspertize, predstavlja i prednost (za velike i kompleksne poslove), ali u pojedinim slučajevima i manu (konkurencija malih specijalizovanih firmi za pojedine oblasti).

Oblast pribavljanja dozvola za realizaciju objekata i učešće ili preuzimanje upravljanja ovom oblašću, od iniciranja objekta do pribavljanja svih potrebnih dozvola nakon njegove izgradnje, je novi prostor za angažovanje, stvoren složenom zakonskom procedurom i složenom vrstom objekata koje ENTEL realizuje, kao i raspoloživošću kompletne kadrovske strukture u Energoprojektu za ovu delatnost. Ova delatnost može biti od značaja i za projekte koje realizuju druga preduzeća iz sistema EP.

U narednom periodu deo napora mora biti uložen u osposobljavanje za pružanje složenih konsultantskih usluga (uključenje ekspertskih znanja iz pravno – komercijalne oblasti), koje predstavljaju bitnu i skupu nadogradnju samih projekata u tehničkom smislu.

Pored konvencionalnih termoenergetskih objekata koji predstavljaju značajan deo poslovnog segmenta kompanije, čine se naponi i za postizanjem ekspertnosti kao i u obnovljivim izvorima energije (vetar, solarna energija), a ugovaranjem izrade projektne dokumentacija za postrojenje za energetske valorizaciju komunalnog otpada značajno se proširuje delatnost kompanije.

Realizacija ugovora odvija se u Beogradu za sve domaće i delimično inostrane poslove, uz angažovanje u zemljama ugovaranja poslova radom kroz ino-kompanije i ino-punktove. Obuka kadrova u oblasti PM je trenutno u zastoju i preispitivanju. Permanentno se ulaže u održavanje pribavljenih sertifikata.

Značajni naponi učinjeni su na pribavljanju licenci za projektovanje PP sistema. U izveštajnom periodu pribavljene su sve protivpožarne licence, tj. licence od B1 do B6, kao i licenca A. U narednom periodu neophodno je uvođenje mlađih kadrova u veliku licencu za ovu oblast.

Unapređenje projektovanja u 3D je kontinuiran proces. Većina zahteva koje strane kompanije postavljaju za učešće ENTEL-a u njihovim projektima podrazumeva korišćenje ovih alata. Iz Katara je sve veći broj zahteva za izradom projekata sa BIM tehnologijom. Kašnjenje u razvoju znanja u ovoj oblasti onemogućili su nuđenje ovakvih projekata. Mora se istrajati na potpunom uspostavljanju ovih tehnologija, mada se radi o tehnologijama u stalnom razvoju. Upotreba 3D alata i nadogradnja BIM-a ENTEL-u stvara određenu prednost u budućim izmenama i razradi dokumentacije, jer konkurencija još masovno ne vlada ovim alatima.

Rad na složenim projektima i kompleksnoj i kompletnoj ulozi izrade tehničke dokumentaciji za spalionicu Vinča i TE-TO Pančevo, mora se iskoristiti da se način izrade i sadržaj dokumentacije standardizuju, s obzirom da ovakav obim radova nije rađen u preduzeću skoro 3 decenije.

Određeni problem u ovom trenutku stvara nemogućnost pribavljanja licenci Inženjerske komore Srbije, s obzirom na trenutnu suspenziju aktivnosti IKS i prenos nadležnosti na Ministarstvo građevine i infrastrukture.

ENTEL se u katarskom regionu dominantno bavi konsultantskim poslovima vezanim za proizvodnju, prenos i distribuciju električne energije i vode. Pored te osnovne delatnosti, ENTEL, uglavnom u Kataru, pokriva i poslove izrade projektne dokumentacije za klijente i izvođače, uglavnom u oblasti energetike i eksploatacije nafte i gasa.

Kompanija u Omanu pretežno realizuje konsultantske ugovore iz oblasti prenosa i distribucije električne energije i iz oblasti prenosa i distribucije voda. Počev od 2014. godine vrši se permanentna akvizicija za izradu dokumentacije za izvođače. U konkurenciji jeftinih ponuđača, akvizicija je urodila plodom samo za veće projekte, dok je kod velikog broja standardnih projekata (trafostanice) do ovakvih usluga jako teško doći, pogotovo ne po cenama koje u ovom trenutku opravdavaju obim usluge i dodatne troškove.

Tržišta (zemlja i inostranstvo)

Poslovanje Društva odvija se na domaćem i inostranom tržištu. Odnos angažovanja zemlja -inostranstvo, pre svega zbog efekata poslovanja, usmeren je maksimalno na ino-tržišta, mada broj i značaj projekata koji su ugovoreni ili je njihovo ugovaranje u toku u Srbiji, uzima značajno mesto u ukupnoj realizaciji Društva.

Kao dominantna tržišta na kojima ENTEL posluje mogu se naznačiti:

- Srbija;
- Bliski Istok (Katar, Oman, UAE, Jordan).

SRBIJA

Imajući u vidu delatnost ENTEL-a, prirodni klijenti u Srbiji su i dalje EPS i EMS, mada je učešće prihoda ostvarenog na projektima EMS-a povremenog tipa (EMS većinu projekata dodeljuje mimo JN ćerki kompaniji Elektroistok projektni biro). Posle dužeg vremena je ugovoren značajan posao sa EPS Distribucijom što predstavlja povratak kompanije u projekte distributivnog nivoa u Srbiji.

Pored navedenih, intenzivno se radilo na uspostavljanju odnosa sa naručiocima van navedenih institucija, zainteresovanih, kako za izgradnju termoelektrana (NIS, TE-TO Pančevo), tako i za izgradnju obnovljivih izvora (vetroelektrane i proizvodnja električne energije iz komunalnog otpada). Uloženi napori urodili su plodom, tako da je obezbeđen veoma važan posao pružanja projektantskih usluga za izgradnju spalionice komunalnog otpada u Vinči, koji je potpisan sa francuskom kompanijom CNIM; kao izabranim EPC izvođačem.

U toku su i intenzivni pregovori u cilju ugovaranja pružanja istog obima usluga (projektovanje + Permitting) i za izgradnju novog parno-gasnog bloka u sklopu Rafinerije u Pančevu. Pregovori se vode sa izabranim EPC izvođačem, kineskom kompanijom Shanghai Electric.

Poseban napor učinjen je sa namerom ulaska u projekte finansirane sredstvima međunarodnih institucija (IPA, H20, EC, EuropaAid, UNDP). U nekoliko ponuda za ove institucije je nastupano sa ostalim preduzećima iz sistema Energoprojekt, kao i članovima konzorcijuma iz inostranstva, a uz podršku Sektora za EU projekte u Holdingu. Sredstva koja se ovim projektima nalaze na raspolaganju su vrlo značajna, mada ENTEL do sada nije imao uspešno nuđenje kod navedenih klijenata.

Posebno interesantno postaje tržište BiH, gde je najavljena izgradnja nekoliko termoelektrana (Gacko, Banovići, Tuzla). Hendikep za učešće na ovim projektima na strani izvođača predstavlja situacija u kojoj izvođači dolaze iz Kine, koji imaju smanjenu potrebu za angažovanjem lokalnih projekatara/izvođača, što naše napore usmerava na nuđenje poslova na strani investitora. Jedan od izuzetaka je kineski izvođač CMEC, sa kojim je, kao nastavak uspešne saradnje na izgradnji novog 350 MW bloka na TE Kostolac B,

realizovana izrada studije ekonomsko-finansijske opravdanosti izgradnje novog bloka, takođe snage 350 MW, na lokaciji TE Gacko.

Postizanje kompetentnosti u oblasti obnovljivih izvora (pre svega vetar) na lokalnom tržištu treba da bude ulaznica i na tržištima na kojima je ENTEL već prisutan, u meri potencijala ovih tržišta za navedene vrste izvora i interesovanja za njima. Pokretanje realizacije projekata izgradnje VE u Srbiji uputilo je nekoliko izvođača na ENTEL u cilju izrade tehničke dokumentacije. Prisustvo u izgradnji vetroelektrana, u relativno malom obimu, je kontinualno potpisivanjem ugovora sa portugalskom kompanijom CJR za VE Čibuk i VE Kovačica.

Kontinuirano se vrši nuđenje usluga izrade tehničke dokumentacije (Detail Designs) preko ino- entiteta u Kataru i ino-kompanije u Omanu.

Informacije o ulaganjima u cilju zaštite životne sredine

ENTEL u Srbiji ima uspostavljen IMS koji čine sledeći standardi: ISO 9001:2015, ISO 14001:2015, BS OHSAS 18001:2007, ISO 50001:2011 i ISO 27001:2013, dok je u svim ino-kompanijama implementirana serija standarda ISO 9001, ISO 14001 i OHSAS 18001. Održavanje i unapređenje sistema predstavlja permanentnu obavezu koja se uspešno izvršava.

Energoprojekt Holding a.d. uspostavlja i unapređuje sopstveni integrisani sistem menadžmenta (IMS) koji obuhvata menadžment kvalitetom (usaglašen sa standardom ISO 9001:2008), menadžment zaštitom životne sredine (usaglašen sa standardom ISO 14001:2004) i menadžment bezbednošću i zdravljem na radu (usaglašen sa standardom OHSAS 18001:2007).

Poslovne aktivnosti redovno se usklađuju sa primenljivim zahtevima pozitivne zakonske regulative u segmentu zaštite životne, uvrđuju se programi zaštite životne sredine i angažuje se na njihovom doslednom sprovođenju. Pomenuti programi sprovode se kroz analize i vrednovanja uticaja odnosno rizika u oblasti zaštite životne sredine, kao i kroz odgovarajuća tehničko-tehnološka rešenja i uputstva za otklanjanje i/ili smanjenje štetnih uticaja na životnu sredinu. U tom smislu, rukovodstvo Energoprojekta organizuje i stalno prati, preispituje i usmerava aktivnosti svih organizacionih delova, službi i pojedinaca kako bi ova politika IMS bila u potpunosti ostvarivana.

Aktivnosti društva na zaštiti životne sredine integrisane su i sprovode se u skladu sa poslovnim filozofijom i kroz zajedničke aktivnosti na nivou sistema Energoprojekt. Tako se kao primer može navesti "Projekat upravljanja otpadom", koji se sprovodi koordinisano, u skladu sa "Pravilnikom o upravljanju otpadom u poslovnoj zgradi Energoprojekta". Učešće predstavnika svakog društva iz sistema Energoprojekt u radnom timu za upravljanje otpadom, garancija je da će sve planirane aktivnosti na najjeftiniji i najefikasniji način biti i sprovedene: npr. selekcija različitog kancelarijskog materijala (iskorišćeni papir, istrošene baterije, akumulatori, rashodovani električni i elektronski uređaji), reciklaža istog, kao i njegovo odlaganje u skladu sa propisanim standardima, i slično.

Postojanje ogranaka

Energoprojekt Entel a.d. nema registrovane ogranke u Srbiji.

Sedište matičnog i zavisnih društava je u ulici Bulevar Mihaila Pupina broj 12, Novi Beograd.

Detaljan pregled i rezultati poslovanja entiteta Energoprojekt Entela a.d. iskazani su u okviru napomena uz pojedinačne i konsolidovane finansijske izveštaje društava.

Korišćeni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja;

Iskazivanje i knjigovodstveno evidentiranje vezano za finansijske instrumente je uslovljeno njihovom klasifikacijom koju, shodno karakteristikama finansijskih instrumenta, vrši rukovodstvo Društva.

Pri klasifikaciji svakog pojedinačnog finansijskog instrumenta, rukovodstvo Društva može da ga klasifikuje u jednu od četiri moguće vrste finansijskih instrumenata koje su precizirane odredbama MRS 39, i to:

- finansijsko sredstvo ili finansijska obaveza po fer vrednosti kroz bilans uspeha,
- investicije koje se drže do dospeća;
- krediti (zajmovi) i potraživanja; i
- finansijska sredstva raspoloživa za prodaju.

U okviru napomena uz finansijske izveštaje detaljno su opisani svi relevantni finansijski instrumenti od značaja za procenu finansijskog položaja i uspešnosti poslovanja.

Ciljevi i politike vezane za upravljanje finansijskim rizicima i politika zaštite svake značajne vrste planirane transakcije za koju se koristi zaštita; Izloženost cenovnom riziku, kreditnom riziku, riziku likvidnosti i riziku novčanog toka, strategija za upravljanje ovim rizicima i ocena njihove efektivnosti;

Neizvesnost po pitanju budućih događaja je jedna od osnovnih specifičnosti poslovanja u uslovima tržišnog privrednog ambijenta, koja se ogleda u više mogućih, odnosno potencijalnih ishoda. Usled neizvesnosti, to jest usled nepoznavanja i nesigurnosti koji će se od potencijalnih događaja stvarno desiti, pravni subjekti su u poslovanju izloženi raznovrsnim rizicima, a koji mogu imati uticaj na njihovu buduću tržišnu poziciju.

Sa aspekta Matičnog Društva, postoji veliki broj potencijalnih rizika koji u različitom intenzitetu mogu da imaju negativan uticaj na stanje i poslovanje Matičnog Društva. Pojedini (specifični) rizici su uslovljeni internim faktorima, kao što su, na primer: rizik koncentracije, koji se u slučaju Matičnog Društva može manifestovati izloženosti ka jednoj ili manjoj grupi kupaca ili dobavljača; operativni rizik, koji se manifestuje u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled nenamernih i namernih propusta u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim sistemima u Matičnom društvu i sl.; reputacioni rizik, pod kojim se podrazumeva mogućnost pogoršanja tržišne pozicije Matičnog Društva zbog gubitka poverenja, to jest stvaranja negativne slike javnosti (državne institucije, dobavljači, kupci itd.) o poslovanju Matičnog Društva; pravni rizik, koji se ispoljava u mogućnosti nastanka negativnih efekata usled kazni i sankcija proisteklih iz sudskih sporova zbog neispunjavanja ugovornih ili zakonskih obaveza; itd.

Kako je većina ovih, kao i pojedinih ostalih nepomenutih rizika, predmet drugih delova Napomena ili drugih internih akata Matičnog Društva (na primer, minimiziranje operativnog rizika, putem usvojenih procedura i radnih instrukcija, između ostalog, predmet je Pravilnika o računovodstvu i računovodstvenim politikama Matičnog Društva), u nastavku će se fokus staviti na razmatranje finansijskih rizika, pod kojima se, pre svega, misli na:

- kreditni rizik,
- tržišni rizik i
- rizik likvidnosti.

Finansijski rizici su značajno uslovljeni (eksternim) faktorima koji nisu neposredno pod kontrolom Matičnog Društva. U tom smislu, na visinu finansijskog rizika značajno utiče stanje okruženja Matičnog Društva, koje nije opredeljeno samo razvijenošću privrednog okruženja, već i pravnim, finansijskim i drugim relevantnim aspektima koji opredeljuju visinu sistemskih rizika.

Generalno, komparativno posmatrano sa tržištima razvijenih privreda, Matičnog Društva koja posluju na tržištima, kako nedovoljne privredne razvijenosti i makroekonomske stabilnosti, tako i visoke nelikvidnosti, kao što je Republika Srbija, značajno su izložena finansijskim rizicima. Pored navedenog, nedovoljna razvijenost finansijskog tržišta onemogućava korišćenje široke lepeze instrumenata „hedžinga“ koja su karakteristična za razvijena tržišta. Tako, na primer, Matična Društva koja posluju u Republici Srbiji nemaju mogućnost korišćenja većeg broja derivatnih finansijskih instrumenata u upravljanju finansijskim rizicima, iz razloga što takvi instrumenti nisu u širokoj upotrebi, niti postoji organizovano kontinuirano tržište finansijskih instrumenata.

Upravljanje finansijskim rizicima je sveobuhvatan i pouzdan sistem upravljanja, usmeren ka minimiziranju potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Matičnog Društva, u uslovima nepredvidivosti finansijskog tržišta.

Uvažavajući ograničenja u upravljanju finansijskim rizicima karakteristična za poslovanje na tržištu Srbije, jasna je neophodnost da se ovoj problematici adekvatno pristupi, što je prepoznato i od strane rukovodstva Matičnog Društva. Suštinski, upravljanje finansijskim rizicima u Matičnom društvu treba da obezbedi da rizični profil Matičnog Društva uvek bude u skladu sa sklonošću Matičnog Društva ka rizicima, odnosno u skladu sa prihvatljivom strukturom i nivoom rizika koje Matično Društvo namerava da preuzima za potrebe ostvarivanja svoje poslovne strategije i ciljeva.

Analizom poslovanja Matičnog Društva u prethodnom periodu, kao i strukturom pozicija iz bilansa stanja i bilansa uspeha, može se zaključiti da je Matično Društvo u znatnoj meri izloženo različitim vrstama rizika.

U nastavku će se prikazati:

- finansijski rizični profil Matičnog Društva, odnosno procena strukture i nivoa finansijskih rizika kojima je Matično Društvo izloženo u svom poslovanju;
- mere za upravljanje prepoznatim finansijskim rizicima Matičnog Društva i
- upravljanje rizikom kapitala, koji, i ako ne spada ni u jednu od pojedinačnih vrsta finansijskih rizika, u značajnoj meri utiče na visinu svake od razmatranih vrsta rizika.

Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva usled neizvršavanja, u preciziranim rokovima, obaveze dužnika prema Matičnom društvu.

Pod kreditnim rizikom se ne podrazumevaju samo dužničko-poverilački odnosi koji proizilaze iz prodaje proizvoda Matičnog Društva, već i oni kreditni rizici koji proizilaze iz drugih finansijskih instrumenata, kao što su, na primer, potraživanja Matičnog Društva po osnovu dugoročnih i kratkoročnih finansijskih plasmana.

Matično Društvo ima značajne koncentracije kreditnog rizika naplate potraživanja od kupaca, koji imaju veoma dug period kreditiranja od strane Matičnog Društva zbog njihove nelikvidnosti.

U narednim tabelama prikazana je:

struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,

starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti,

struktura kratkoročnih potraživanja za koje je izvršeno umanjenje vrednosti.

	2017	2016
Potraživanja po osnovu prodaje:		
KUPCI U ZEMLJI		
POTRAZIVANJA OD POVEZANIH LICA	209	404
EPS	171.797	57.043
CNIM SRBIJA	53.370	5.311
BEOCISTA ENERGIJA SRBIJA	17.682	4.307
ostali SRBIJA	11.391	4.217
KUPCI U INOSTRANSTVU		
KUPCI OMAN		
OETC	108.643	101.153
PAEW	64.697	106.514
OWSC	12.494	213
ostali	18.873	40.738
KUPCI QATAR		
KAHRAMAA QATAR	635.515	1.093.806
QP QATAR	40.926	
OSTALI QATAR	231.462	288.100
KUPCI EMIRATI		
DUBAI		
DEWA Contracts DUBAI	54.689	89.291
MERAAS DUBAI	35.064	94.038
OSTALI DUBAI	106.248	131.792
Fewa	-	60.199
ABU DHABI		
TRANSCO ABU DHABI	12.592	148.235
ADDC ABU DHABI	2.088	60.912
AADC	-	13.747
OSTALI ABU DHABI	-	652
Svega	1.577.740	2.300.672
Potraživanja iz specifičnih poslova i druga potraživanja:	72.963	745

Starosna struktura kratkoročnih potraživanja za koje nije izvršeno umanjenje vrednosti	u 000 dinara	
	2017	2016
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	209	
b) Do 30 dana	-	404
<i>Svega</i>	209	404
Kupci u zemlji:		
a) Tekuća	177.167	
b) Do 30 dana	13.379	25.389
c) 30 - 60 dana	-	32.085
d) 60 - 90 dana	52.065	-
e) 90 - 365 dana	-	-
f) Preko 365 dana	11.628	11.628
<i>Svega</i>	254.239	69.102
Kupci u inostranstvu:		
a) Tekuća	576.720	
b) Do 30 dana	270.929	895.760
c) 30 - 60 dana	169.582	599.559
d) 60 - 90 dana	45.634	157.785
e) 90 - 365 dana	157.463	206.359
f) Preko 365 dana	102.964	371.703
<i>Svega</i>	1.323.292	2.231.166
UKUPNO	1.577.740	2.300.672

Tržišni rizik

Tržišni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Matičnog Društva zbog gubitaka u okviru bilansnih pozicija, nastalih kao posledica negativnih tržišnih kretanja cena i drugih relevantnih finansijskih parametara.

Tržišni rizik se sastoji od tri vrste rizika:

- valutnog rizika,
- kamatnog rizika i
- rizika od promene cena

Valutni rizik

Valutni rizik, koji se još naziva devizni rizik ili rizik od promene kurseva, je rizik od fluktuiranja fer vrednosti ili budućih tokova gotovine finansijskog instrumenta usled promene deviznih kurseva. Valutni rizik se ispoljava kod konsolidovanog finansijskog instrumenta koji su označeni u stranoj valuti, to jest u valuti koja je različita od valute (funkcionalne) u kojoj su konsolidovani finansijski instrumenti u konsolidovani finansijskim izveštajima odmereni.

Grupa posluje u međunarodnim okvirima i izloženo je riziku promena kurseva stanih valuta koji proističe iz poslovanja sa različitim valutama, prvenstveno dolarom.

Analiza osetljivosti, prezentovana u nastavku, pokazuje da bi negativna promena kurseva značajnije uticala na promenu rezultata Grupe, pa se može zaključiti da je Grupa značajno izloženo valutnom riziku.

Sredstva u USD		Obaveze u USD	
2016.	2017	2016.	2017
4.465.830	3.186.390	3.834.322	2.230.717

Sredstva u USD obuhvataju sva potraživanja i gotovinske ekvivalente (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju.

Obaveze u USD obuhvataju sva dugovanja (koja su vezana za konvertibilnu valutu) koje Grupa obuhvata u svom konsolidovanom izveštaju

Obzirom na iskazane razlike u deviznim podbilansima, u narednoj tabeli je urađena analiza osetljivosti Grupe na nominalni rast kursa dinara od 10% u odnosu na strane valute. Stopa osetljivosti od 10% predstavlja procenu razumno očekivanih promena u kursovima stranih valuta. Analiza osetljivosti uključuje samo gotovinska sredstva, nenaplaćena potraživanja i neizmirene obaveze iskazane u stranoj valuti, i usklađuje njihovo prevođenje na kraju perioda za potencijalnu depresijaciju ili apresijaciju funkcionalne valute u odnosu na strane valute.

Iako, sa aspekta Grupe, valutni rizik obuhvata više različitih valuta (analizom deviznog podbilansa Grupe, može se konstatovati da je Grupa najosetljivija na promenu USD, a od ostalih valuta značajan uticaj može da ima promena EUR-a) analiza osetljivosti je urađena na način koji podrazumeva identičnu fluktuacija svih za Grupa relevantnih valuta.

Uz nepromenjene ostale varijable, apresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala pozitivan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog pozitivnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza. Analogno iznetom, uz nepromenjene ostale varijable, depresijacija nacionalne valute bi prouzrokovala negativan uticaj na rezultat tekućeg perioda zbog negativnih efekata neto kursnih razlika između deviznih sredstava i obaveza.

Analiza osetljivosti rezultata u slučaju depresijacije nacionalne valute za 10%	u 000 dinara	
	2016.	2016.
NETO UTICAJ NA REZULTAT TEKUĆEG PERIODA	9.472	7.055

Kamatni rizik

Kamatni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na rezultat i kapital Matičnog Društva zbog nepovoljnih promena kamatnih stopa. Matično Društvo je ovoj vrsti rizika izloženo preko pozicija finansijskih obaveza za kredite uzete sa potencijalno promenljivim kamatnim stopama (Belibor, Euribor), kao i usled odmeravanja zatezne kamate zbog neblagovremenog plaćanja.

U narednoj tabeli prikazani su najznačajniji dobavljači, prema stanju obaveza na datum bilansa stanja Matičnog Društva.

Struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2017	2016
Dobavljači u zemlji (povezana i ostala pravna lica):		
a) ENERGOPROJEKT HOLDING	30.512	20.209
b) ENERGOPROJEKT ENERGODATA	549	343
c) OSTALA POVEZANA PRAVNA LICA	8.786	1.172
e) OSTALI	18.860	7.170
<i>Svega</i>	58.707	28.894
Dobavljači u inostranstvu (povezana i ostala pravna lica):		
ZEMLJA		
MODRANY POWER	-	2.037
QATAR		
AGENT RES.OPTIMUM	161.642	146.714
SPONZOR QATAR	95.597	81.402
RENTE QATAR	46.581	104.250
KOOPERANT WMR UGOVOR-LAHMEYER GW	37.455	57.125
GULF ING	113.997	85.921
QATAR OSTALI	15.688	45.342
OMAN		
SPONZOR OMAN	45.152	79.864
OMAN RENTE	5.595	8.399
OMAN OSTALI	16.241	12.536
EMIRATI		
EMIRATI RENTE	10.391	22.653
KONSULTANTI EMIRATI	14.944	7.985
OSTALI EMIRATI	6.507	48.656
SPONZOR EMIRATI	-	1.518
<i>Svega</i>	569.790	704.402
TOTAL:	628.497	733.296

Starosna struktura obaveza prema dobavljačima	u 000 dinara	
	2017	2016
Povezana pravna lica:		
a) Tekuća	39.448	
b) Do 30 dana	399	21.390
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana	-	335
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	39.847	21.725
Dobavljači u zemlji:		
a) Tekuća	18.860	7.170
b) Do 30 dana		
c) 30 - 60 dana		
d) 60 - 90 dana		
e) 90 - 365 dana		
f) Preko 365 dana		
Svega	18.860	7.170
Dobavljači u inostranstvu:		
a) Tekuća	429.736	
b) Do 30 dana	135.907	522.947
c) 30 - 60 dana	3.146	16.143
d) 60 - 90 dana	1.001	8.950
e) 90 - 365 dana	-	3.119
f) Preko 365 dana	-	153.242
Svega	569.790	704.401
UKUPNO	628.497	733.296

III. PODATCI O STEČENIM SOPSTVENIM AKCIJAMA

Društvo ne poseduje sopstvene akcije. Društvo nije sticalo sopstvene akcije od sačinjavanja prethodnog godišnjeg izveštaja.

IV. IZJAVA O PRIMENI KODEKSA KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA

Energoprojekt Entel a.d. primenjuje KODEKS KORPORATIVNOG UPRAVLJANJA ENERGOPROJEKT HOLDING A.D. (koji je usvojen na 10. sednici Upravnog odbora Energoprojekt Entela a.d. održanoj 30.01.2013. godine). Isti je javno dostupan na internet stranici društva (www.ep-entel.com).

Kodeksom korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d. uspostavljaju se principi korporativne prakse i organizacione kulture u skladu sa kojima se ponašaju nosioci korporativnog upravljanja Energoprojekt Holding a.d., a naročito u vezi sa pravima akcionara, okvirima i načinom delovanja nosilaca korporativnog upravljanja, javnošću i transparentnošću poslovanja društva.

Osnovni cilj kodeksa je uvođenje dobrih poslovnih običaja u domenu korporativnog upravljanja, koji treba da omoguće ravnotežu uticaja njegovih nosilaca, konzistentnost sistema kontrole i jačanje poverenja akcionara i investitora u društvo, sve u cilju dugoročnog poslovnog razvoja društva.

Organi društva ulažu napore da principi ustanovljeni Kodeksom, kada za tim postoji potreba, budu detaljnije razrađeni u okvirima drugih opštih akata društva.

U samoj primeni, ne postoje bitna odstupanja od pravila kodeksa korporativnog upravljanja.

V. IZJAVA LICA ODGOVORNIH ZA SASTAVLJANJE GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA

Prema našem najboljem saznanju, godišnji finansijski izveštaj sastavljen je uz primenu odgovarajućih međunarodnih standarda finansijskog izveštavanja i daje istinite i objektivne podatke o imovini, obavezama, finansijskom položaju i poslovanju, dobitima i gubicima, tokovima gotovine i promenama na kapitalu javnog društva, uključujući i društva koja su uključena u konsolidovane izveštaje.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović

VI. ODLUKA NADLEŽNOG ORGANA DRUŠTVA O USVAJANJU GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVEŠTAJA *

Napomena *:

- Godišnji finansijski izveštaj Energoprojekt Entela a.d. za 2017. godinu je odobren i prihvaćen 28.02.2017. na sednici Odbora direktora izdavaoca.

Lice odgovorno za sastavljanje godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.
Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.
Direktor

Mladen Simović

VII. ODLUKA O RASPODELI DOBITI ILI POKRIĆU GUBITKA *

Napomena *:

- Odluka o raspodeli dobiti društva za 2017. godinu doneće se na redovnoj godišnjoj skupštini akcionarskog društva. Društvo će u celosti naknadno objaviti odluku nadležnog organa o raspodeli dobiti društva.

Lice odgovorno za sastavljanje konsolidovanog godišnjeg izveštaja:

Energoprojekt Entel a.d.

Izvršni direktor za finansije, računovodstvo

Gordana Lisov

Zakonski zastupnik:

Energoprojekt Entel a.d.

Direktor

Mladen Simović